

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

**Τουρισμός και απασχόληση:
Μελέτη περίπτωσης ο υπολογισμός της
απασχόλησης στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις
του Αγρινίου**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΑΛΑΝΤΖΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΠΑΤΡΑ, 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α.

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1. Ιστορική εξέλιξη τουρισμού.....σελ.1
2. Τουριστικό προϊόν.....σελ.2
3. Τουριστική ζήτηση.....σελ.6
4. Τουριστικές επιχειρήσεις.....σελ.7
5. Τουριστικά καταλύματα.....σελ.8
6. Ελληνικός τουρισμός.....σελ.13
7. Νομός Αιτωλοακαρνανίας.....σελ.18
8. Η πόλη του Αγρινίου.....σελ.20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β.

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. Η απασχόληση και ο υπολογισμός της στην Ελλάδα.....σελ.31
 - 1.1 Ξενοδοχειακή αγορά.....σελ.33
2. Η απασχόληση και ο υπολογισμός της στην Δυτική Ελλάδα και στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας.....σελ.41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ.

Η ΕΡΕΥΝΑ

1. Πραγματοποίηση έρευνας σχετικά με την απασχόληση και τον υπολογισμό της στην πόλη του Αγρινίου.....σελ.45
2. Παρουσίαση έρευνας.....σελ.45
3. Συμπεράσματα.....σελ.76

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.80

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....σελ.81

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πίνακας 1: Βασικά μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού,2012.....σελ.13	σελ.13
Πίνακας 2: Διεθνείς Τουριστικές αφίξεις, Διεθνείς Ταξιδιωτικές εισπράξεις, Μέση κατά κεφαλή δαπάνη,2012.....σελ.13	σελ.13
Πίνακας 3: Ελλάδα και Ανταγωνιστές – Θέση στην Παγκόσμια κατάταξη, 2012.....σελ.13	σελ.13
Πίνακας 4: Διεθνείς τουριστικές αφίξεις σε Ελλάδα και Ανταγωνιστές, 2012.....σελ.14	σελ.14
Πίνακας 5: Εποχικότητα Διεθνών Τουριστικών Αφίξεων, 2012.....σελ. 14	σελ. 14
Πίνακας 6: Τα 10 ελληνικά αεροδρόμια με τις περισσότερες τουριστικές αφίξεις,2012.....σελ.14	σελ.14
Πίνακας 7: Διεθνείς ταξιδιωτικές εισπράξεις από μεμονωμένους ταξιδιώτες και οργανωμένα ταξίδια, 2012.....σελ.15	σελ.15
Πίνακας 8: Ποσοστό των ξενοδοχειακών κλινών κάθε περιφέρειας ανά κατηγορία,2012.....σελ.15	σελ.15
Πίνακας 9: Αριθμός ξενοδοχειακών κλινών,2012.....σελ.16	σελ.16
Πίνακας 10: Διαχρονική εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού 1990-2012.σελ.33	σελ.33
Πίνακας 11: Μέσο έξοδο ανά δωμάτιο 2011 και Ρυθμός μεταβολής έναντι 2010.....σελ.35	σελ.35
Πίνακας 12: Μέση πληρότητα στα ξενοδοχεία (%)......σελ.36	σελ.36
Πίνακας 13: Μέση τιμή δωματίου ανά περιφέρεια (€).....σελ.37	σελ.37
Πίνακας 14: Κλάδοι με τους μεγαλύτερους αριθμούς δημιουργίας και απώλειας θέσεων εργασίας. Σύνολο χώρας 2000-2008.....σελ.38	σελ.38
Πίνακας 15: Εκτίμηση της συνολικής απασχόλησης στα ξενοδοχεία ανά περιφέρεια.....σελ.39	σελ.39
Πίνακας 16: Ποσοστά Απασχόλησης.....σελ. 41	σελ. 41
Πίνακας 17: Ξενοδοχειακό Δυναμικό Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας-2003..σελ.43	σελ.43
Πίνακας 18: Τύπος ξενοδοχείου.....σελ.45	σελ.45
Πίνακας 19: Είδος ξενοδοχείου.....σελ.46	σελ.46
Πίνακας 20: Αριθμός δωματίων.....σελ.46	σελ.46
Πίνακας 21: Παροχές ξενοδοχείου.....σελ.46	σελ.46
Πίνακας 22: Έτος ίδρυσης του ξενοδοχείου.....σελ.47	σελ.47
Πίνακας 23: Χρονολογία τελευταίας ανακαίνισης.....σελ.47	σελ.47
Πίνακας 24: Κατ' εκτίμηση ποσοστό προσέλευσης Ελλήνων τουριστών στο ξενοδοχείο.....σελ.48	σελ.48
Πίνακας 25: Κατ' εκτίμηση ποσοστό επαναλαμβανόμενων πελατών.....σελ.49	σελ.49
Πίνακας 26: Κατηγορία πελατών.....σελ.49	σελ.49
Πίνακας 27: Μέση τιμή δωματίου.....σελ.50	σελ.50
Πίνακας 28: Ποσοστό πληρότητας για όλο το χρόνο.....σελ.51	σελ.51
Πίνακας 29: Αριθμός μόνιμου προσωπικού.....σελ.51	σελ.51
Πίνακας 30: Αριθμός εποχικού προσωπικού.....σελ.52	σελ.52
Πίνακας 31: Αριθμός εργαζομένων με πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ.....σελ.52	σελ.52
Πίνακας 32: Μηνιαίο κόστος προσωπικού.....σελ.53	σελ.53
Πίνακας 33: Τρόπος επιλογής προσωπικού.....σελ.53	σελ.53
Πίνακας 34: Κριτήρια πρόσληψης προσωπικού.....σελ.54	σελ.54
Πίνακας 35: Αξιολόγηση εργαζομένων.....σελ. 54	σελ. 54
Πίνακας 36: Εκπαίδευση εργαζομένων.....σελ.55	σελ.55
Πίνακας 37:Μισθολογικά επίπεδα εργαζομένωνσελ.56	σελ.56

Πίνακας 38: Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν στην επιχείρηση την τελευταία 2ετία.....	σελ.56
Πίνακας 39: Αριθμός θέσεων εργασίας που χάθηκαν την τελευταία 2ετία....	σελ.57
Πίνακας 40: Φύλο εργαζομένων.....	σελ.57
Πίνακας 41: Ηλικία εργαζομένων.....	σελ.58
Πίνακας 42: Οικογενειακή κατάσταση εργαζομένων.....	σελ.59
Πίνακας 43: Επίπεδο εκπαίδευσης.....	σελ.59
Πίνακας 44: Θέση απασχόλησης στην επιχείρηση.....	σελ.60
Πίνακας 45: Μόνιμος ή εποχικός.....	σελ.61
Πίνακας 46: Παρακολούθηση σεμιναρίου.....	σελ.62
Πίνακας 47: Μήνες για αναζήτηση εργασίας.....	σελ.62
Πίνακας 48: Λόγοι αποχώρησης.....	σελ.63
Πίνακας 49: Λόγος εύρεσης της παρούσας εργασίας.....	σελ.64
Πίνακας 50: Επιδοτούμενη θέση.....	σελ.65
Πίνακας 51: Μηνιαίες απολαβές.....	σελ.66
Πίνακας 52: Νόμιμες εισφορές.....	σελ.66
Πίνακας 53: Βαθμός ικανοποίησης από εργασιακό χώρο.....	σελ.67
Πίνακας 54: Βαθμός ικανοποίησης από αντικείμενο εργασίας.....	σελ.68
Πίνακας 55: Βαθμός ικανοποίησης από την διοίκηση.....	σελ.69
Πίνακας 56: Σχέσεις μεταξύ συναδέλφων.....	σελ.70
Πίνακας 57: Βαθμός ικανοποίησης από τις απολαβές.....	σελ.71
Πίνακας 58: Βαθμός ικανοποίησης από ωράρια και ημέρες εργασίας.....	σελ.72
Πίνακας 59: Προοπτική εξέλιξης.....	σελ.73
Πίνακας 60: Πορεία κλάδου τα τελευταία 5 χρόνια.....	σελ.74
Πίνακας 61: Πιθανότητα να χάσουν τη δουλειά τους τα επόμενα 2 έτη.....	σελ.74
Διάγραμμα 1: Παροχές ξενοδοχείου.....	σελ.47
Διάγραμμα 2: Χρονολογία τελευταίας ανακαίνισης.....	σελ.48
Διάγραμμα 3: Κατ' εκτίμηση ποσοστό προσέλευσης Ελλήνων τουριστών....	σελ.48
Διάγραμμα 4: Κατ' εκτίμηση ποσοστό επαναλαμβανόμενων πελατών.....	σελ.49
Διάγραμμα 5: Κατηγορία πελατών.....	σελ.50
Διάγραμμα 6: Ποσοστό πληρότητας για όλο το χρόνο.....	σελ.51
Διάγραμμα 7: Αριθμός μόνιμου προσωπικού.....	σελ.52
Διάγραμμα 8: Τρόπος επιλογής προσωπικού.....	σελ.54
Διάγραμμα 9: Αξιολόγηση εργαζομένων.....	σελ.55
Διάγραμμα 10: Εκπαίδευση εργαζομένων.....	σελ.56
Διάγραμμα 11: Φύλο εργαζομένων.....	σελ.58
Διάγραμμα 12: Ηλικία εργαζομένων.....	σελ.58
Διάγραμμα 13: Οικογενειακή κατάσταση εργαζομένων.....	σελ.59
Διάγραμμα 14: Επίπεδο εκπαίδευσης.....	σελ.60
Διάγραμμα 15: Θέση απασχόλησης στην επιχείρηση.....	σελ.61
Διάγραμμα 16: Μόνιμος ή εποχικός.....	σελ.61
Διάγραμμα 17: Παρακολούθηση σεμιναρίου.....	σελ.62
Διάγραμμα 18: Μήνες για αναζήτηση εργασίας.....	σελ.63
Διάγραμμα 19: Λόγοι αποχώρησης.....	σελ.64
Διάγραμμα 20: Λόγος εύρεσης παρούσας εργασίας.....	σελ.65
Διάγραμμα 21: Επιδοτούμενη θέση.....	σελ.65
Διάγραμμα 22: Μηνιαίες απολαβές.....	σελ.66
Διάγραμμα 23: Νόμιμες εισφορές.....	σελ.67
Διάγραμμα 24: Βαθμός ικανοποίησης από εργασιακό χώρο.....	σελ.68

Διάγραμμα 25: Βαθμός ικανοποίησης από αντικείμενο εργασίας.....σελ.69
Διάγραμμα 26: Βαθμός ικανοποίησης από διοίκηση.....σελ.70
Διάγραμμα 27: Σχέσεις μεταξύ συναδέλφων.....σελ.71
Διάγραμμα 28: Βαθμός ικανοποίησης από τις απολαβές.....σελ.72
Διάγραμμα 29: Βαθμός ικανοποίησης από ωράρια και ημέρες εργασίας.....σελ.73
Διάγραμμα 30: Προοπτική εξέλιξης.....σελ.73
Διάγραμμα 31: Πορεία κλάδου τα τελευταία 5 έτη.....σελ.74
Διάγραμμα 32: Πιθανότητα να χάσουν τη δουλειά τους τα επόμενα 2 έτη....σελ.75

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους και πιο δυναμικούς τομείς της παγκόσμιας οικονομίας, με σημαντική συνεισφορά στο Ακαθόριστο Εγχώριο Προϊόν, στην απασχόληση και τις επενδύσεις στις περισσότερες χώρες παγκοσμίως.

Η αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου και του εισοδήματος καθιστά τον τουρισμό σήμερα δικαίωμα και ψυχική ανάγκη των σύγχρονων ανθρώπων για ψυχαγωγία, ξεκούραση, απόκτηση εμπειριών και γνώσεων.

Η Ελλάδα με τη φυσική της ομορφιά, τις κλιματολογικές συνθήκες και την πολιτιστική της κληρονομιά αποτελεί κύριο τουριστικό προορισμό παγκοσμίως.

Σκοπός της μελέτης είναι ο υπολογισμός της απασχόλησης στα ξενοδοχεία της πόλης του Αγρινίου.

Στο 1^ο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην ιστορική εξέλιξη του τουρισμού, προσδιορίζουμε το τουριστικό προϊόν και την τουριστική ζήτηση, αναλύουμε τις τουριστικές επιχειρήσεις και τα καταλύματα και περιγράφουμε το νομό Αιτωλοακαρνανίας και την πόλη του Αγρινίου.

Στο 2^ο κεφάλαιο παραθέτουμε τον υπολογισμό της απασχόλησης στον τουρισμό για την Ελλάδα γενικά και ειδικά για το νομό Αιτωλοακαρνανίας.

Στο 3^ο κεφάλαιο παρουσιάζουμε την έρευνα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν μέσα από αυτή σχετικά με την απασχόληση και τον υπολογισμό της στην πόλη του Αγρινίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ιστορία του τουρισμού ξεκινάει από την αρχαιότητα όταν οι Φοίνικες και οι Σουμέριοι διοργάνωναν ταξίδια στη Μεσόγειο, την Κίνα και την Ινδία ως έμποροι και τους Ευρωπαίους οι οποίοι ταξίδευαν για θρησκευτικούς κυρίως λόγους, στη Μέση Ανατολή. Οι Αρχαίοι Ρωμαίοι ταξίδευαν στην αυτοκρατορία τους και κυρίως στην Ελλάδα και την Αίγυπτο για λόγους αναψυχής και επαγγελματικούς.

Στην Αρχαία Ελλάδα τα ταξίδια ξεκίνησαν από τους οικονομικά εύρωστους της εποχής οι οποίοι επισκέπτονταν τα επτά θαύματα του κόσμου (200-400 π.χ.) και αργότερα για αθλητικούς λόγους με την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων (776 π.χ.).

Αναφέρεται ότι την αρχαία Έφεσο την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (334 π.χ.) επισκέπτονταν ετησίως 700.000 τουρίστες, για διασκέδαση και πολιτιστικές δραστηριότητες.

Τα θρησκευτικά ταξίδια αναπτύχθηκαν στα χρόνια του Μεσαίωνα, οι Μουσουλμάνοι στη Μέκκα, οι Χριστιανοί στην Ιερουσαλήμ. Στην Ευρώπη του 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα, οι διπλωμάτες, οι επιχειρηματίες και οι διανοούμενοι ταξίδευαν στα γνωστά κέντρα γραμμάτων και εμπορίου όπως Παρίσι, Ρώμη, Φλωρεντία.

Ο όρος «tourist» χρησιμοποιήθηκε πρώτη φορά στην Αγγλία το 1800 και το 1963 στη συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τον Τουρισμό και τα διεθνή ταξίδια ορίστηκε ως «επισκέπτης», «κάθε άτομο το οποίο μετακινείται σε μια άλλη χώρα, διαφορετική από εκείνη της μόνιμης κατοικίας του, για οποιονδήποτε λόγο εκτός από εκείνον της άσκησης αμειβόμενου επαγγέλματος». Γίνεται επίσης διαχωρισμός του όρου σε τουρίστες και εκδρομείς.

Ως έτος γέννησης του τουρισμού θεωρείται το 1855 όταν ο Thomas Cook οργάνωσε το «Circular Club», ενώ το 1890 ιδρύεται το Touring Club στη Γαλλία και το 1895 ιδρύεται η δική μας «Ποδηλατική Εταιρία» η οποία μετονομάζεται το 1909 σε «Ελληνική Εταιρεία Περιηγήσεων- Touring Club».

Η δυναμική εξέλιξη του τουρισμού έγινε μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου με την ανασυγκρότηση της Ευρώπης που ακολούθησε. Στην αρχή η μετακίνηση των ατόμων από τον τόπο μόνιμης διαμονής τους στους τουριστικούς τόπους γινόταν με το σιδηρόδρομο και αργότερα με τουριστικά λεωφορεία και ιδιωτικά αυτοκίνητα και πολύ αργότερα με αεροπλάνα.

Ιδιαίτερα το αεροπλάνο λόγω μείωσης της χρονοαπόστασης και λόγω της προσφοράς ταξιδιωτικών πακέτων, επέτρεψε το «ταξίδι διακοπών» στα ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Όλη αυτή η εξέλιξη του τουριστικού προνομίου έφερε αλλαγές στην ψυχολογία του τουρίστα και στις μορφές του τουρισμού (χειμερινός, συνεδριακός, 3^{ης} ηλικίας, χειμερινών αθλημάτων κ.λ.π.).

Η ανάπτυξη του τουρισμού στη Ελλάδα καθυστέρησε λόγω ιστορικών, κυρίως, λόγους. Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους συστήθηκε στο Υπουργείο

Εθνικής Οικονομίας ειδική υπηρεσία με τίτλο: «Γραφείο Ξένων και Εκθέσεων» με σκοπό την ανάπτυξη και τη στήριξη του αλλοδαπού τουρισμού ως βασικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Μετά από αναδιαρθρώσεις, το 1950 ιδρύεται ο ΕΟΤ με αντικείμενο την οργάνωση και προαγωγή του τουρισμού στην Ελλάδα. Η στρατηγική περιλάμβανε τη δημιουργία ξεχωριστής προσωπικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και τη θέσπιση οικονομικών κινήτρων προσέλκυσης επενδύσεων στον τουρισμό. Η επιτυχία της υπήρξε τόσο σημαντική ώστε η Ελλάδα να αποτελεί σήμερα βασικό ανταγωνιστή στην ευρωπαϊκή τουριστική αγορά.

2. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

Σύμφωνα με τον ΣΕΤΕ «Τουριστικά είναι τα προϊόντα εκείνα που ικανοποιούν τουλάχιστον το ένα από τα εξής δύο κριτήρια:

(α) Η τουριστική δαπάνη για το προϊόν θα πρέπει να αντιπροσωπεύει σημαντικό τμήμα της συνολικής τουριστικής δαπάνης (μερίδιο δαπάνης/συνθήκες ζήτησης)

(β) Η τουριστική δαπάνη για το προϊόν θα πρέπει να αντιπροσωπεύει σημαντικό τμήμα της προσφοράς του προϊόντος στην οικονομία συνθήκη μεριδίου της προσφοράς). Το κριτήριο αυτό υποδηλώνει ότι η προσφορά ενός τουριστικού προϊόντος θα έπαινε να υφίσταται σε αξιόλογες ποσότητες εν τη απουσία επισκεπτών.»

Το τουριστικό προϊόν αποτελεί μια πολυσύνθετη έννοια που αποτελείται από υλικά και άυλα συστατικά. Είναι συνδυασμός ο διαφόρων τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών, κατάλληλων για την ικανοποίηση των τουριστών-καταναλωτών. Συνήθως το τουριστικό προϊόν προσφέρεται στην τουριστική αγορά και με τον όρο «πακέτο διακοπών». Οι φυσικοί, πολιτισμικοί, ιστορικοί πόροι και οι υποδομές είναι τα υλικά συστατικά και τα άυλα είναι η αίσθηση του χώρου και της φιλοξενίας.

Η Ευρώπη ήταν πάντα ο κυριότερος προορισμός του τουριστικού πληθυσμού με την Ελλάδα να κατέχει μια προνομιούχα θέση με ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, όπως:

- Ιστορικές και πολιτισμικές καταβολές
- Θετική αναγνωρισιμότητα
- Μεσογειακό κλίμα, φυσικές ομορφιές
- Η θέση της στην Ευρώπη

Η γεωγραφική της απόσταση από τις ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές αγορές είναι μεγαλύτερη από εκείνη των περισσότερων ανταγωνιστριών χωρών (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία) και περίπου ίση με αυτήν της Τουρκίας.

Τα καλοκαίρια της που διαρκούν περίπου τους πέντε μήνες είναι ζεστά και ξηρά, ενώ οι χειμώνες της ήπιοι και σύντομοι.

Η ιστορία και τα αρχαιολογικά της μνημεία είναι απαραίτητα και η βιομηχανική της ανάπτυξη είναι τέτοια που δεν δημιουργεί ιδιαίτερη μόλυνση στο περιβάλλον.

Η Ελλάδα έχει φυσικές περιοχές με πλούσια χλωρίδα και πανίδα, που προστατεύονται βάση νόμων και είναι οι εξής:

- Εθνικοί δρυμοί
- Αισθητικά δάση
- Θαλάσσια πάρκα
- 10 υγρότοποι
- Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι
- Τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, οι οποίοι προστατεύονται από το ΥΠΠΟ και το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ποιός όμως είναι ο τύπος του τουριστικού προϊόντος που προσφέρει η χώρα μας; Ο όρος «τουριστικό προϊόν» περιλαμβάνει τον συνεδριακό τουρισμό, τον τουρισμό ήλιου και θάλασσας, τον περιηγητικό τουρισμό, τον αθλητικό τουρισμό, τον τουρισμό πόλεως, τον ορεινό τουρισμό κ.τ.λ.

Ο τουρισμός ήλιου και θάλασσας είναι οι καλοκαιρινές διακοπές των τουριστών σε παραθαλάσσιες περιοχές και αποτελεί τον κορμό της τουριστικής δραστηριότητας. Στον περιηγητικό τουρισμό, ο τουρίστας περιηγείται σε διάφορα μέρη, όπου διαμένει για λίγο χρονικό διάστημα. Ο αθλητικός τουρισμός ασχολείται με τη μετακίνηση, τη διαμονή και τη σίτιση αθλητών, φιλάθλων και αθλητικών παραγόντων. Ο συνεδριακός τουρισμός αναφέρεται στη διοργάνωση συνεδρίων, ο τουρισμός πόλεως αφορά τους τουρίστες που επιθυμούν να επισκεφθούν αξιοθέατα μιας συγκεκριμένης πόλης. Ο οικολογικός τουρισμός αποτελείται από τις ομάδες τουριστών που απολαμβάνουν τα φυσικά τοπία, ο αγροτουρισμός απευθύνεται σε εκείνους που επιθυμούν φθηνές διακοπές στη φύση κ.τ.λ.

Κύριο συστατικό του ελληνικού τουριστικού προϊόντος είναι τα νησιά. Διαθέτει 227 κατοικημένα νησιά, τα οποία συγκεντρώνουν περίπου το 60% των ξενοδοχειακών μονάδων και περίπου 62% των δωματίων. Επίσης, διαθέτει 21 λίμνες και το συνολικό μήκος ακτογραμμής φτάνει τα 15.000 χλμ. αποτελούμενο από αμμώδεις παραλίες, βραχώδεις ακτές και υγροτόπους.

Το ελληνικό τουριστικό προϊόν έχει δυνατά και αδύναμα σημεία:

Δυνατά σημεία:

- Θεωρείται καλό προϊόν από τη φύση του, λόγω γεωγραφικής ποικιλίας (νησιά, θάλασσα, πόλεις, βουνά κ.τ.λ.), ευχάριστο κλίμα (ήπιοι χειμώνες, ζεστά καλοκαίρια, περιορισμένες βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις), ήρεμος τρόπος ζωής (περιορισμένη εγκληματικότητα, ασφάλεια, φιλική διάθεση), μεγάλη πολιτισμική κληρονομιά (ιστορικά γεγονότα, αρχαιολογικά μνημεία, φημισμένες τοποθεσίες κ.τ.λ.).

- Έχει ένα σημαντικό ποσοστό τακτικών επισκεπτών. Πρόκειται για τουρίστες από ξένες χώρες που επιλέγουν παραδοσιακά την Ελλάδα για τις καλοκαιρινές τους διακοπές.
 - Αποφέρει σημαντικό βαθμό ικανοποίησης στους επισκέπτες. Αναφέρεται ότι πάνω από το 80% των αλλοδαπών τουριστών δηλώνει ότι οι διακοπές τους στην Ελλάδα ήταν «πολύ ωραίες».
 - Τυγχάνει καλής προφορικής διαφήμισης. Αυτό σημαίνει ότι αρκετοί αλλοδαποί επισκέπτες συστήνουν την Ελλάδα σε συγγενείς και φίλους να την επισκεφθούν.
 - Όπως προαναφέρθηκε οι περισσότεροι αλλοδαποί τουρίστες έρχονται για τις καλοκαιρινές διακοπές τους, πράγμα που σημαίνει πολυήμερη διαμονή. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα μεγαλύτερη δαπάνη, άρα περισσότερες εισπράξεις τουριστικού συναλλάγματος ανά άφιξη, απ' ότι σε άλλα είδη τουρισμού.
- Επίσης, η Ελλάδα είναι προσβάσιμη με πτήσεις charter, οι οποίες έχουν χαμηλότερο κόστος από τις κανονικές και αυτό είναι πολύ σημαντικό για το ελληνικό τουριστικό προϊόν.
- Τέλος, με κατάλληλες προωθητικές ενέργειες μπορεί να προσελκύσει πρόσθετους πελάτες, και μάλιστα υψηλών εισοδηματικών τάξεων, καθώς μεγάλα ποσοστά των ευρωπαϊκών κρατών δεν έχουν επισκεφθεί ακόμη την Ελλάδα.

Αδύναμα σημεία:

§ Ανεπάρκειες στην υποδομή της χώρας. Δηλαδή, οι αδυναμίες στο μεταφορικό σύστημα (καθυστερήσεις πτήσεων, ανεπαρκείς λιμενικές εγκαταστάσεις, κακή συντήρηση οδικού δικτύου, χαμηλό επίπεδο μέσων μαζικής μεταφοράς, κυκλοφοριακή συμφόρηση στις μεγάλες πόλεις), η ανεπαρκής προστασία του περιβάλλοντος (ελλιπής φωτισμός και ανεπαρκής σήμανση των δρόμων, ανεξέλεγκτη δόμηση, κακή κατάσταση των πεζοδρομίων, διασπορά σκουπιδιών), οι υστερήσεις στην προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς (χαμηλής ποιότητας μουσεία, ελλείψεις πληροφοριακού υλικού, κ.ά.), οι ελλείψεις από την πλευρά της προσφοράς του τουριστικού προϊόντος (π.χ. χαμηλής ποιότητας διαχείριση ή εξυπηρέτηση(φαγητό, υγιεινή, κρατήσεις) σε ορισμένες περιπτώσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και ελλείψεις υποδομής στα σπορ και ανεπαρκή καθαριότητα στις παραλίες.

§ Στασιμότητα διείσδυσης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στις μεγάλες αγορές του εξωτερικού. Πρόκειται για την αδυναμία του ελληνικού προϊόντος να αυξήσει το μερίδιο αγοράς του στις κύριες ευρωπαϊκές αγορές της Βρετανίας, της Γερμανίας και της βορειοαμερικανικής αγοράς, εξαιτίας της ανεπαρκούς προβολής του, καθώς και στους μη ανταγωνιστικούς όρους προσφοράς του.

§ Οργανωτικές αδυναμίες του ΕΟΤ. Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού εμφανίζει αδυναμίες στην αποτελεσματική προώθηση των πωλήσεων του τουριστικού προϊόντος, λόγω χαμηλών προϋπολογισμών διαφήμισης, της έλλειψης

Σχεδίου Μάρκετινγκ, της γραφειοκρατικής δυσκινησίας, της κακής ποιότητας διαφημιστικού υλικού κ.ά.

§ Τέλος, οφείλουμε να αναφέρουμε και τις απειλές που δέχεται το ελληνικό τουριστικό προϊόν από τους ανταγωνιστές του, οι οποίες εστιάζονται σε, κυρίως, σημεία: την τιμολογιακή πολιτική, το ρόλο των Tour Operators, τον υφιστάμενο ανταγωνισμό στις χώρες προέλευσης των τουριστών και τον επαγγελματισμό των Ελλήνων.

§ Η τιμολογιακή πολιτική. Πιστεύεται ότι η Ελλάδα προσφέρει αρκετά καλή σχέση «ποιότητας-τιμής». Όμως, τα τελευταία χρόνια ένας αριθμός ανταγωνιστών από την περιοχή της Μεσογείου (Ισπανία, Τουρκία κ.ά.), αλλά και εκτός αυτής (Καραϊβική, Ν.Α. Ασία κ.ά.) έχουν βελτιώσει την ποιότητα του τουριστικού τους προϊόντος χωρίς να αυξήσουν τις τιμές τους. Αυτό είχε πολύ θετικό αποτέλεσμα και θα πρέπει να ληφθούν σύντομα μέτρα από την ελληνική πλευρά για να μη χαθεί το συγκεκριμένο πλεονέκτημα.

§ Ο ρόλος των τουριστικών πρακτόρων (tour operators). Οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί πράκτορες μπορούν να καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό την τουριστική ροή, διότι τα πακέτα τους είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των τουριστών. Δηλαδή, προσφέρουν άμεση οργάνωση ταξιδιών για διακοπές καλής ποιότητας, απλή διαδικασία, ασφάλεια και λογικές τιμές. Η συνεργασία, λοιπόν, της ελληνικής πλευράς με τους ταξιδιωτικούς πράκτορες είναι αναγκαία.

§ Ο ανταγωνισμός στις χώρες προέλευσης των αλλοδαπών τουριστών. Τα τελευταία έτη το ελληνικό προϊόν δέχεται ισχυρό ανταγωνισμό από την Δυτική Ευρώπη κυρίως, λόγω των προσφορών που γίνονται επιθετικότερες όσον αφορά την τιμή και την ποιότητα του προϊόντος.

§ Ο επαγγελματισμός των Ελλήνων. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η επιβίωση του ελληνικού τουρισμού εξαρτάται από την οργάνωση, τη σοβαρότητα, την έγκαιρη και έγκυρη διαφημιστική προβολή του ελληνικού προϊόντος στο εσωτερικό και το εξωτερικό, την ύπαρξη και εφαρμογή προγραμμάτων Μάρκετινγκ και την ταχύτητα αντίδρασης. Η διαφήμιση του ελληνικού προϊόντος απαιτεί εθνικό συντονισμό και είναι υποχρέωση πρωτίστως του δημόσιου τομέα, καθώς δεν μπορεί να χωριστεί σε τμήματα, τα οποία θα διαφημίζονται από ιδιώτες ή την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

3. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ

Σύμφωνα με τον WTO (World Tourism Organization) ως ζήτηση θεωρείται η ποσότητα των τουριστικών αγαθών που θέλουν να αγοράσουν τα άτομα σε συγκεκριμένες τιμές, σε δεδομένη αγορά και δεδομένο χρόνο. Τα άτομα αυτά πρέπει να αποφασίσουν εάν θα κάνουν διακοπές ή όχι, τι τύπο διακοπών θα κάνουν, ποιο προορισμό θα επιλέξουν και πόση διάρκεια θα έχουν αυτές οι διακοπές, σύμφωνα με το εισόδημά τους, το διαθέσιμο χρόνο τους, την ηλικία τους, την οικογενειακή τους κατάσταση και το συγκριτικό επίπεδο τιμών μεταξύ των προορισμών, τα χαρακτηριστικά της χώρας υποδοχής, τις περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτές κ.ά.

Χαρακτηριστικά της ζήτησης:

- § Η μεταβολή της ζήτησης του τουριστικού προϊόντος επηρεάζεται από τις μεταβολές στην τιμή του και στο εισόδημα του τουρίστα-καταναλωτή. Ο καταναλωτής επηρεαζόμενος από οικονομικούς, πολιτικούς ή άλλους λόγους, έχει τη δυνατότητα να επιλέξει αν θα πάει ή όχι διακοπές κάποιο χρόνο.
- § Με την εμφάνιση νέων μορφών τουρισμού, ο τουρίστας-καταναλωτής μπορεί να ικανοποιήσει συγκεκριμένες ανάγκες-επιθυμίες, επιλέγοντας τον προορισμό που μπορεί να του το προσφέρει.
- § Με τη διεθνοποίηση των οικονομιών εισήλθαν στην αγορά νέα προϊόντα και νέοι τουριστικοί προορισμοί, οι οποίοι δεν είχαν προσελκύσει το ενδιαφέρον του κοινού μέχρι πρόσφατα.
- § Ενώ τα άλλα προϊόντα πηγαίνουν στον τόπο διαμονής του καταναλωτή, στην περίπτωση του τουριστικού προϊόντος ο καταναλωτής μετακινείται στον τόπο προσφοράς του προϊόντος.
- § Το τουριστικό προϊόν προσφέρεται από έναν πολύ μεγάλο αριθμό προμηθευτών, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να έχουν έναν πολύ μεγάλο αριθμό προορισμών να επιλέξουν.
- § Η φορολογία του τουριστικού προϊόντος. Οι κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής φορολογούν το τουριστικό προϊόν πιο εύκολα, διότι οι καταναλωτές είναι επισκέπτες και δεν φοβούνται για το πολιτικό κόστος, δεν συνειδητοποιούν όμως ότι οι τουρίστες-καταναλωτές μπορεί να μην έχουν δικαίωμα ψήφου, έχουν όμως το δικαίωμα της επιλογής, που τους οδηγεί σε προορισμούς με χαμηλότερη φορολογία.
- § Ο τουρίστας δεν γνωρίζει εκ των προτέρων την ποιότητα των υπηρεσιών που θα λάβει. Δημιουργεί προσδοκίες βάση των πληροφοριών που συλλέγει μόνος του και στο τέλος του ταξιδιού κάνει τον απολογισμό του, κατά πόσο ικανοποιήθηκαν οι προσδοκίες του ή όχι και αξιολογεί τη σχέση τιμής-ποιότητας.

4. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι τουριστικές επιχειρήσεις είναι οικονομικές μονάδες, οι οποίες, ειδικεύονται στην παραγωγή τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό το κέρδος. Το σύνολο αυτών των επιχειρήσεων αποτελούν την τουριστική βιομηχανία και είναι οι εξής:

Ιδιωτικός τομέας:

- § Υπηρεσίες ξενάγησης
- § Ταξιδιωτική ασφάλιση
- § Χρηματοπιστωτικές εταιρείες
- § Μάρκετινγκ, Διαφήμιση, Δημόσιες σχέσεις
- § Τουριστικές εκδόσεις
- § Ενημερωτικά φυλλάδια
- § Σχολές Τουριστικών Επαγγελμάτων
- § Κέντρα Τουριστικής Κατάρτισης
- § Άλλες Υπηρεσίες Υποστήριξης

Δημόσιος τομέας/Υπηρεσίες Υποστήριξης:

- § Εθνικοί Τουριστικοί Οργανισμοί
- § Περιφερειακοί Τουριστικοί Οργανισμοί
- § Τοπικοί Τουριστικοί Οργανισμοί
- § Υπηρεσίες Έκδοσης και Θεώρησης διαβατηρίων
- § Υπηρεσίες Λιμανιών και Αερολιμένων
- § Σχολές Τουριστικών Επαγγελμάτων
- § Κέντρα Τουριστικής Κατάρτισης
- § Οργανισμοί Φεστιβαλικών Εκδηλώσεων
- § Άλλες Υπηρεσίες Υποστήριξης

Μεταφορές ατόμων:

- § Αεροπορικά Μεταφορικά Μέσα
- § Θαλάσσια Μεταφορικά Μέσα
- § Σιδηροδρομικά Μεταφορικά Μέσα
- § Οδικά Μεταφορικά Μέσα
- § Άλλα Μεταφορικά Μέσα

Καταλύματα:

- § Ξενοδοχεία
- § Μοτέλ
- § Μπανγκαλόου
- § Ξενώνες
- § Βίλες
- § Σαλέ

- § Διαμερίσματα
- § Δωμάτια
- § Κέντρα Διακοπών
- § Κάμπινγκ
- § Άλλα Καταλύματα

Θέλητρα:

- § Ιστορικοί χώροι μουσεία
- § Πινακοθήκες
- § Ζωολογικοί κήποι
- § Ενυδρεία
- § Χώροι Αναψυχής
- § Χιονοδρομικά Κέντρα
- § Οργανωμένες Πλαζ
- § Μεγάλα καταστήματα
- § Άλλα Θέλητρα

Διάφορες Υπηρεσίες:

- § Διατροφή
- § Ψυχαγωγία
- § Διασκέδαση
- § Άθληση
- § Ψώνια
- § Τράνσφερ
- § Άλλες υπηρεσίες

Τουριστικοί Οργανισμοί (Tour operators)

Τουριστικοί Πράκτορες (Travel agents)

5.ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τον ΣΕΤΕ ως τουριστικό κατάλυμα ορίζεται ‘κάθε εγκατάσταση η οποία διατίθεται τακτικά ή περιστασιακά για τη διανυκτέρευση τουριστών’.

Τα είδη τουριστικών καταλυμάτων είναι τα εξής:

- Συλλογικά τουριστικά καταλύματα:
- Ξενοδοχεία
- Παρόμοια καταλύματα

Άλλα συλλογικά καταλύματα:

- Παραθεριστικές κατοικίες
- Τουριστικοί χώροι κατασκήνωσης
- Μαρίνες
- Άλλα συλλογικά καταλύματα

Ειδικευμένα καταλύματα:

- Κέντρα υγείας
- Κάμπινγκ εργασίας και διακοπών
- Δημόσια μέσα μεταφοράς
- Συνεδριακά κέντρα
- Ιδιωτικά τουριστικά καταλύματα:
- Ενοικιαζόμενα δωμάτια σε σπίτια οικογενειών
- Ενοικιαζόμενες κατοικίες από ιδιώτες ή μεσιτικά γραφεία

Άλλα ιδιωτικά καταλύματα

- Ιδιόκτητες κατοικίες
- Καταλύματα που παρέχονται δωρεάν από συγγενείς ή φίλους
- Άλλα ιδιωτικά καταλύματα

Συλλογικά τουριστικά καταλύματα:

Ορίζονται τα καταλύματα που παρέχουν στον ταξιδιώτη διανυκτέρευση σε δωμάτιο ή κάποια άλλη μονάδα αλλά ο αριθμός των θέσεων που προσφέρουν πρέπει να είναι μεγαλύτερος από ένα ορισμένο ελάχιστο όριο για τις ομάδες ατόμων που υπερβαίνουν μια απλή οικογενειακή μονάδα και όλα τα μέρη του καταλύματος πρέπει να αποτελούν αντικείμενο κοινής εμπορικής διαχείρισης ακόμη και αν δεν υπάρχει κερδοσκοπικός χαρακτήρας.

Ξενοδοχεία

Περιλαμβάνονται ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, μοτέλ, ξενοδοχεία στους αυτοκινητοδρόμους, παραθαλάσσια ξενοδοχεία, λέσχες διαμονής και παρόμοια καταλύματα που ομαδοποιούνται σε κλάσεις και κατηγορίες σύμφωνα με τις εγκαταστάσεις και τις υπηρεσίες που παρέχονται, συμπεριλαμβανομένης της καθημερινής τακτοποίησης των κρεβατιών και του καθαρισμού των δωματίων και των εγκαταστάσεων υγιεινής.

Παρόμοια καταλύματα

Περιλαμβάνονται τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και οι πανσιόν, οι τουριστικές κατοικίες και παρόμοια καταλύματα που είναι διαμορφωμένα σε δωμάτια και παρέχουν περιορισμένες ξενοδοχειακές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης της ημερήσιας τακτοποίησης των κρεβατιών και του καθαρισμού των δωματίων και των εγκαταστάσεων υγιεινής. Περιλαμβάνει επίσης τα πανδοχεία, τα καταλύματα που παρέχουν διανυκτέρευση και πρωινό και τα καταλύματα σε αγροικίες.

Παραθεριστικές κατοικίες

Ανήκουν συγκροτήματα σπιτιών ή μπανγκαλόους που είναι διαμορφωμένα ως κατοικίες και παρέχουν περιορισμένες ξενοδοχειακές υπηρεσίες, όπου δεν περιλαμβάνεται η καθημερινή τακτοποίηση των κρεβατιών και ο καθαρισμός.

Τουριστικοί χώροι κατασκήνωσης

Περιλαμβάνονται εγκαταστάσεις σε περιορισμένους χώρους όπου ενοικιάζονται θέσεις για αντίσκηνα, ρυμουλκούμενα τροχόσπιτα και αυτοκινούμενα τροχόσπιτα και παρόμοια μέσα για τη διανυκτέρευση επισκεπτών που επιθυμούν να μείνουν σε μια οποιαδήποτε θέση για μία νύχτα, λίγες ημέρες ή εβδομάδες, καθώς και σε άτομα που επιθυμούν να ενοικιάσουν μία σταθερή θέση για μια τουριστική περίοδο ή ένα έτος. Έχουν κοινή διαχείριση και παρέχουν ορισμένες τουριστικές υπηρεσίες (πληροφορίες, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, καταστήματα).

Μαρίνες

Πρόκειται για λιμάνια όπου οι ιδιοκτήτες σκαφών μπορούν να ενοικιάσουν μια θέση αγκυροβόλησης στο νερό ή μια θέση στην ξηρά για μια τουριστική περίοδο ή για ένα έτος και για λιμάνια για διερχόμενα σκάφη όπου οι ναυτικοί πληρώνουν αγκυροβολίου ανά διανυκτέρευση. Παρέχονται ορισμένες εγκαταστάσεις υγιεινής και τις μαρίνες αυτές μπορούν να τις εκμεταλλεύονται επιχειρήσεις ή δημόσιες αρχές ή ναυταθλητικές λέσχες.

Άλλα συλλογικά καταλύματα

Περιλαμβάνονται οι ξενώνες νεότητας, οι τουριστικοί κοιτώνες, οι εξοχικές κατοικίες για ηλικιωμένους, τα καταλύματα διακοπών για υπαλλήλους και εργάτες, οι φοιτητικές εστίες, οι σχολικοί κοιτώνες και άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις που έχουν κοινή διαχείριση, παρουσιάζουν κοινωνικό ενδιαφέρον και συχνά επιδοτούνται.

Ειδικευμένα καταλύματα

Θεωρείται οποιοδήποτε κατάλυμα προορίζεται για τουρίστες, το οποίο μπορεί να μην έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, που υπόκειται σε κοινή διαχείριση, που παρέχει τις ελάχιστες κοινές υπηρεσίες, που δεν είναι απαραίτητα διαμορφωμένο σε δωμάτια αλλά, ίσως, σε μονάδες τύπου διαμερίσματος, κάμπινγκ ή ξενώνες και συχνά επιδίδεται σε ορισμένες δραστηριότητες εκτός από την παροχή καταλύματος, όπως η υγειονομική περίθαλψη, η κοινωνική πρόνοια ή οι μεταφορές.

Κέντρα υγείας

Περιλαμβάνουν ιδρύματα που ασχολούνται με θεραπείες και τη μέριμνα της υγείας και παρέχουν κατάλυμα, όπως τα κέντρα ιαματικών λουτρών, τα σανατόρια, τα αναρρωτήρια, τα εξοχικά κέντρα υγείας και άλλα παρόμοια κέντρα.

- Κάμπινγκ εργασίας και διακοπών

Περιλαμβάνονται τα κάμπινγκ που παρέχουν κατάλυμα για δραστηριότητες διακοπών, όπως τα κάμπινγκ για γεωργική, αρχαιολογική και οικολογική εργασία, τα κάμπινγκ διακοπών, οι κατασκηνώσεις προσκόπων, τα ορεινά καταφύγια, τα εξοχικά περίπτερα και άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις.

Μπορούν να συμπεριληφθούν επίσης και οι παιδικές κατασκηνώσεις, τα καταλύματα σε σχολές ιστιοπλοΐας και ιππασίας και άλλα αθλητικά κέντρα που δεν παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες.

- Δημόσια μέσα μεταφοράς

Περιλαμβάνονται τα καταλύματα, με εγκαταστάσεις διανυκτέρευσης, που συνδυάζονται με δημόσια μέσα μεταφοράς και που δεν διαχωρίζονται όσον αφορά το εισιτήριο. Αφορά κυρίως τρένα, πλοία και σκάφη.

Τα δημόσια μέσα μεταφοράς είναι μια μοναδική ομάδα όσον αφορά τα καταλύματα, γιατί δεν συνδέονται άμεσα με μια τοποθεσία. Το ξενοδοχείο σε ένα πλοίο που παραμένει στο ίδιο μέρος χωρίς να ταξιδεύει ταξινομείται ως ξενοδοχείο. Τα άτομα που διανυκτερεύουν σε κρουαζιερόπλοια είναι ημερήσιοι επισκέπτες στη χώρα υποδοχής αλλά τουρίστες εξερχόμενοι από τη χώρα προέλευσης.

- Συνεδριακά κέντρα

Περιλαμβάνονται επιχειρήσεις που παρέχουν κατάλυμα και ειδικεύονται στις εγκαταστάσεις για συνέδρια, διασκέψεις, διδασκαλία μαθημάτων, επαγγελματική εκπαίδευση, διαλογισμό, θρησκευτικές δραστηριότητες ή σχολές για νέους. Το κατάλυμα με διανυκτέρευση διατίθεται, γενικά, μόνο στους συμμετέχοντες στις ειδικές δραστηριότητες που διοργανώνονται από, ή στην, επιχείρηση.

Τα συνεδριακά κέντρα που παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει, σύμφωνα με τους ορισμούς, να συμπεριλαμβάνονται στα ξενοδοχεία. Μόνο οι εγκαταστάσεις που δεν παρέχουν ξενοδοχειακές υπηρεσίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ομάδα αυτή. Οι σπουδαστές στην εκπαίδευση πλήρους απασχόλησης δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στους ενοίκους των συνεδριακών κέντρων.

- Αντιμετώπιση των συνδυασμών τύπων καταλυμάτων σε μια εγκατάσταση: Στην πραγματικότητα συναντάμε συχνά περισσότερους από έναν τύπο καταλύματος σε μια εγκατάσταση. Πιθανές λύσεις του προβλήματος αυτού είναι:

- i. να διαχωριστεί η εγκατάσταση σε δύο ή περισσότερες εγκαταστάσεις. Αυτή είναι η καλύτερη λύση αν η εγκατάσταση έχει τη δυνατότητα και είναι πρόθυμη να το κάνει.
- ii. να αγνοηθεί ο δεύτερος τύπος καταλύματος αν η δυναμικότητα είναι μικρότερη από το καθορισμένο κατώτατο όριο της χώρας.
- iii. να γίνει ταξινόμηση ανάλογα με τον κύριο τύπο. Ο κύριος τύπος μπορεί να καθοριστεί από την δυναμικότητα ή από τη χρήση της δυναμικότητας ή άλλο κριτήριο.

- Ιδιωτικά τουριστικά καταλύματα:

Ορίζονται οι υπόλοιπες μορφές τουριστικών καταλυμάτων που δεν εντάσσονται στον ορισμό της επιχείρησης. Τα ιδιωτικά τουριστικά καταλύματα έναντι ενοικίου ή δωρεάν, περιορισμένο αριθμό θέσεων. Κάθε μονάδα καταλύματος είναι ανεξάρτητη και σε αυτή διαμένουν τουρίστες συνήθως με την εβδομάδα ή το Σαββατοκύριακο, το δεκαπενθήμερο ή το μήνα, ή οι ιδιοκτήτες της ως δεύτερη κατοικία ή κατοικία διακοπών.

- Ενοικιαζόμενα δωμάτια σε σπίτια οικογενειών

Τα καταλύματα αυτά διαφέρουν από τις πανσιόν στο ότι ο τουρίστας διαμένει με την οικογένεια η οποία κατοικεί στο σπίτι και πληρώνει ενοίκιο.

- Ενοικιαζόμενες κατοικίες από ιδιώτες ή μεσιτικά γραφεία

Περιλαμβάνονται διαμερίσματα, σπίτια, σαλέ και άλλες κατοικίες που ενοικιάζονται ή διατίθενται έναντι χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) ως πλήρης μονάδες μεταξύ νοικοκυριών, σε προσωρινή βάση, ως τουριστικά καταλύματα.

Άλλα ιδιωτικά καταλύματα:

- Ιδιόκτητες κατοικίες

Περιλαμβάνουν δεύτερες κατοικίες –διαμερίσματα, βίλες, σπίτια, σαλέ κ.λπ.- που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του τουριστικού ταξιδιού από επισκέπτες που είναι μέλη του νοικοκυριού του ιδιοκτήτη. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει επίσης τις κατοικίες που αποτελούν αντικείμενο σύμβασης χρονομεριστικής μίσθωσης (time-sharing).

Οι μόνιμα ενοικιασμένες δεύτερες κατοικίες, σπίτια, βίλες, περίπτερα, θέσεις σε χώρους κατασκήνωσης και θέσεις αγκυροβολίας σε λιμένες σκαφών αναψυχής μπορούν να θεωρηθούν παρόμοια με τις ιδιόκτητες κατοικίες και ταξινομούνται στην ομάδα αυτή.

- Καταλύματα που διατίθενται δωρεάν από συγγενείς ή φίλους

Τα καταλύματα αυτά αφορούν τους τουρίστες στους οποίους οι συγγενείς ή φίλοι επιτρέπουν να χρησιμοποιούν το σύνολο ή μέρος της κατοικίας τους δωρεάν.

- Άλλα ιδιωτικά καταλύματα

Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει όλα τα ιδιωτικά καταλύματα που δεν εντάσσονται στις προηγούμενες ομάδες, όπως αντίσκηνα σε μη οργανωμένους χώρους κατασκήνωσης και σκάφη σε μη επίσημες θέσεις αγκυροβολίας. Η μόνη απαίτηση είναι να κοιμάται πραγματικά, ή να προσπαθεί να κοιμηθεί, ένα άτομο κατά τη διάρκεια της νύχτας σε κάποιο μέρος. Περιλαμβάνεται ακόμη και ο ύπνος στο αυτοκίνητο, κατά τη διάρκεια της νύχτας, ή σε υπνόσακο στο υπαίθρο ή σε σιδηροδρομικό σταθμό.

6. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Πίνακας 1: Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού, 2012

Συμμετοχή στο ΑΕΠ	16,4%
Συμμετοχή στην απασχόληση	18,3%
Απασχολούμενοι	688.800
Διεθνείς ταξιδιωτικές εισπράξεις	10,0 δις €
Διεθνείς τουριστικές αφίξεις	15,5 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	646 €
Μερίδιο ευρωπαϊκής αγοράς	2,9%
Μερίδιο παγκόσμιας αγοράς	1,5%
Συγκέντρωση προσφοράς ξενοδοχείων	66% των κλινών σε Κρήτη, Δωδεκάνησα, Μακεδονία και Στερεά Ελλάδα
Ξενοδοχειακό δυναμικό	9.670 ξενοδοχεία 771.271 κλίνες

Πηγή: ΣΕΤΕ

Πίνακας 2: Διεθνείς Τουριστικές αφίξεις, Διεθνείς Ταξιδιωτικές εισπράξεις, Μέση κατά κεφαλή δαπάνη, 2012

	Σύνολο	Μεταβολή 2012/2011
Διεθνείς Τουριστικές αφίξεις	15.517.622	-5,5%
Διεθνείς Ταξιδιωτικές εισπράξεις	10.024,9 εκατ. €	-4,6%
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	646 εκατ.	1,0%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 3: Ελλάδα και Ανταγωνιστές – Θέση στην Παγκόσμια κατάταξη, 2012

	Θέση στις Αφίξεις	Θέση Εισπράξεις	στις Θέση Ανταγωνιστικότητα	στην
Ισπανία	4	2	4	
Τουρκία	6	12	46	
Ελλάδα	17	23	32	
Αίγυπτος	22	32	85	
Κροατία	26	33	35	
Κύπρος	>50	>50	29	

Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού και Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ

Πίνακας 4: Διεθνείς Τουριστικές αφίξεις σε Ελλάδα και Ανταγωνιστές, 2012

	Αφίξεις	Μεταβολή 2012/1011
Ισπανία	57,5	2,7%
Τουρκία	35,7	3,0%
Ελλάδα	15,5	-5,5%
Αίγυπτος	11,2	17,9%
Κροατία	10,4	4,5%
Κύπρος	2,5	3,0%

Πηγή: ΣΕΤΕ, επεξεργασία στοιχείων Τράπεζας της Ελλάδος και Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού

Πίνακας 5: Εποχικότητα Διεθνών Τουριστικών Αφίξεων, 2012

Αφίξεις		
Ιανουάριος	352.320	2,3%
Φεβρουάριος	266.067	1,7%
Μάρτιος	360.172	2,3%
Απρίλιος	625.838	4,0%
Μάιος	1.179.714	7,6%
Ιούνιος	2.043.693	13,2%
Ιούλιος	2.863.095	18,5%
Αύγουστος	3.269.203	21,1%
Σεπτέμβριος	2.522.888	16,3%
Οκτώβριος	1.310.986	8,4%
Νοέμβριος	392.800	2,5%
Δεκέμβριος	330.846	2,1%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Πίνακας 6: Τα 10 Ελληνικά αεροδρόμια με τις περισσότερες τουριστικές αφίξεις, 2012

Αεροδρόμια	Αφίξεις
Αθήνα	2.555.355
Ηράκλειο	2.113.501
Ρόδος	1.606.843
Θεσσαλονίκη	1.307.537
Κέρκυρα	839.759
Κως	802.760

Χανιά	717.249
Ζάκυνθος	423.698
Σαντορίνη	200.271
Κεφαλονιά	168.496

Πηγή: ΣΕΤΕ, επεξεργασία στοιχείων Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών και Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας

Πίνακας 7: Διεθνείς Ταξιδιωτικές Εισπράξεις από μεμονωμένους ταξιδιώτες και οργανωμένα ταξίδια, 2012 (σε εκατ. €)

Μεμονωμένοι ταξιδιώτες 6.597,3 εκατ. € 65,81%

Οργανωμένα ταξίδια	3.427,6 εκατ. €	34,19%
---------------------------	------------------------	---------------

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 8: Ποσοστό των ξενοδοχειακών κλινών κάθε Περιφέρειας ανά κατηγορία, 2012

	1*	2*	3*	4*	5*
Στερεά Ελλάδα	13%	13,3%	12,2%	10,3%	11,6%
Πελοπόννησος	4,4%	7,2%	8,1%	5,3%	7,5%
Ίονια Νησιά	5,8%	14,7%	14,9%	9,4%	6,4%
Ήπειρος	1,8%	2,3%	3%	1,1%	1,2%
Νησιά Αιγαίου	2,6%	3,6%	4,5%	1,5%	1,3%
Κρήτη	19,1%	19,3%	15,9%	24,7%	30,1%
Δωδεκάνησα	4,5%	13,7%	14,6%	29%	22,9%
Κυκλάδες	8,7%	8,3%	5,7%	5,6%	3,2%
Θεσσαλία/Σποράδες	5,4%	4,6%	3,9%	2,8%	2,3%
Μακεδονία	33,8%	12,2%	15,7%	9,8%	12,6%
Θράκη	0,9%	0,8%	1,5%	0,5%	0,9%

:Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Πίνακας 9: Αριθμός Ξενοδοχειακών Κλινών, 2012

Κατηγορία	Κλίνες	
5*	113.679	14,7%
4*	193.629	25,1%
3*	183.328	23,8%
2*	225.508	29,2%
1*	55.127	7,2%
Σύνολο	771.271	

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία των παραπάνω πινάκων, βλέπουμε ότι για το 2012, η συμμετοχή του τουρισμού στο ΑΕΠ είναι 16,4%, οι απασχολούμενοι στον τουρισμό είναι 688.800, η Ελλάδα βρίσκεται στην 17^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης με εισπράξεις 10.024,9 εκατ. € ποσοστό μειωμένο κατά 4,6% από το 2011.

Όσον αφορά την εποχικότητα των τουριστικών αφίξεων βλέπουμε ότι την περίοδο Ιούλιος-Σεπτέμβριος το σύνολο των αφίξεων έφτασε το 56%, με 1^ο το αεροδρόμιο Αθηνών που κατέγραψε 2.555.355 αφίξεις τουριστών.

Τέλος, το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας για το 2012 είναι 9.670 ξενοδοχεία και 771.271 κλίνες.

Περίπου 11,9 δις ευρώ άμεσα έσοδα και 17,9 εκατ. επισκέπτες είναι ο απολογισμός για τον ελληνικό τουρισμό το 2013, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της έρευνας συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος, τα στοιχεία της οποίας επεξεργάζεται το Κέντρο Τεκμηρίωσης του Ελληνικού Τουρισμού (KTET).

Ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος τόνισε: «Το 2013 ο τουρισμός απέδειξε ότι αποτελεί την σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα της χώρας και συγχρόνως τον κύριο αιμοδότη της χώρας».

Σύμφωνα με στοιχεία της έρευνας του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) και του ΚΤΕΤ, τα οποία παρουσιάστηκαν στην 3^η Γενική Συνέλευση του ΞΕΕ, το 2013 αποτέλεσε χρονιά θεαματικής ανάκαμψης του ελληνικού τουρισμού, καθώς όλες οι βασικές τουριστικές μεταβλητές κατέγραψαν

διημέριο ποσοστό αύξησης. Οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 15,4%, οι διανυκτερεύσεις κατά 14,5% και οι εισπράξεις κατά 18,1%.

Τα συνολικά τουριστικά έσοδα έφτασαν στα 11,9 δις ευρώ και οι αφίξεις στα 17,9 εκατ. επισκέπτες.

Η Ευρώπη παραμένει η κύρια πηγή προέλευσης τουριστών στην Ελλάδα με ποσοστό 88%. Το μερίδιο όμως της Ευρώπης το 2013 σημείωσε μικρή μείωση σε σχέση με το 2012, ενώ αντίθετα αυξήθηκαν τα μερίδια Ασίας και Αμερικής. Οι αφίξεις από την Κίνα αυξήθηκαν πάνω από 160%(31.800 επισκέπτες), από τη Ρωσία 54%(1.351.300 επισκέπτες) και από την Τουρκία 35%(814.600 επισκέπτες). Από τις ευρωπαϊκές χώρες, οι γερμανοί τουρίστες εξακολουθούν να έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην ελληνική τουριστική αγορά(2.274.100 επισκέπτες), με δεύτερους τους Βρετανούς(1.840.500 επισκέπτες).

Τα μερίδιά τους όμως παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με το 2012. Αντιθέτως, αύξηση καταγράφουν τα μερίδια των ρώσων και γάλλων τουριστών(1.150.800). Η συνολική δαπάνη ανά ταξίδι διαμορφώθηκε στα 661ευρώ, ενισχυμένη κατά 7,3% σε σχέση με το 2012. Σε σχέση με τις κυριότερες ανταγωνίστριες χώρες, η Ελλάδα σημείωσε τις καλύτερες επιδόσεις, με την Τουρκία και την Πορτογαλία να ακολουθούν.

Σε ότι αφορά το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας, έχει αυξηθεί κατά 23% περίπου από το 2000 μέχρι σήμερα. Την περίοδο 2009 έως 2013 άνοιξαν 914 νέα ξενοδοχεία, το 73% των οποίων εντάσσεται στις τρεις υψηλότερες κατηγορίες, ενώ διέκοψαν τη λειτουργία τους 613 μονάδες συνολικής δυναμικότητας 34.480 κλινών, από τις οποίες μόνο το 3% προερχόταν από τις υψηλές κατηγορίες.

7. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Η Αιτωλοακαρνανία ή νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας όπως είναι η επίσημη ονομασία του, είναι ένας από τους 51 νομούς της Ελλάδας. Είναι ο μεγαλύτερος νομός σε έκταση (5.711 τ. χλμ.), έκτος σε πληθυσμό με 209.500 κατοίκους και βρίσκεται στο δυτικό μέρος της Ελλάδας. Ιστορική της πρωτεύουσα είναι το Μεσολόγγι και μεγαλύτερη πόλη και οικονομικό κέντρο το

Αγρίνιο. Άλλες σημαντικές πόλεις είναι η Ναύπακτος, το Αιτωλικό, η Αμφιλοχία, η Βόνιτσα, ο Αστακός και το Θέρμο. Η περιοχή είναι συνδεδεμένη από το 2004 με την Πελοπόννησο μέσω της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, ενώ συνεχίζει να λειτουργεί, στην ίδια περιοχή, η σύνδεση με Πορθμείο (φέρρου μωτ). Οι νομοί που την περιβάλλουν είναι αυτοί της Λευκάδας στα βορειοδυτικά, της Άρτας και της Πρέβεζας στα βόρεια, της Ευρυτανίας στα βορειοανατολικά, της Φωκίδας στα ανατολικά και της Αχαΐας στα νότια. Τα σημαντικότερα λιμάνια του νομού είναι τα λιμάνια του Αστακού, της Ναυπάκτου και της Αμφιλοχίας.

Στο νομό ανήκουν τα νησιά Κάλαμος, Καστός και Εχινάδες, ενώ στα γεωγραφικά του όρια περιλαμβάνονται και 13 ακόμη νησίδες. Πρόκειται για τις Αλυκές, την Τουρλίδα, τη Βαγιά, το Βασιλάδι, τη Θολή, το Κόμμα, τη Μπαμπάκουλα, το Νότιο Δίαυλο, το Ντολμά, τον Πόρο, τον Προκοπάνιστο, το Σχοινιά και το Φορτί.

Το κλίμα είναι ψυχρό στα ορεινά, αλλά υγιεινό και δροσερό το καλοκαίρι. Στις πεδιάδες του νομού είναι ήπιο αλλά υγρό και αρκετά υψηλές θερμοκρασίες τα καλοκαίρια.

Ο νομός είναι κυρίως ορεινός με σημαντική βλάστηση σε όλη την έκτασή του.

- Βορειοανατολικά διασχίζεται από τις νοτιότερες προεκτάσεις της Πίνδου, που σχηματίζουν την περιοχή των Αγράφων, με υψηλότερη κορυφή τη Φτέρη (2.132μ.), τον Τυμφρηστό με υψηλότερη κορυφή το Βελούχι (2.318μ.), την Καλλιακούδα (2.104μ.) κ.ά.

- Η οροσειρά του Βάλτου, με κυριότερες κορυφές την Αλίντα (1.540μ.), την Πυραμίδα (1.781μ.) κ.ά.

- Δυτικά διασχίζεται από τα Ακαρνανικά Όρη με υψηλότερη κορυφή την «Ψηλή Ράχη» (1.851μ.) και το Μακρυνόρος (950μ.) που περιβάλλει τον Αμβρακικό κόλπο.

- Νότια και νοτιοανατολικά υψώνονται ο Αράκυνθος ή Ζυγός, τα όρη της Ναυπακτίας και ο ορεινός όγκος της Βαράσοβας, ενώ στο κέντρο του νομού υψώνεται το Παναιτωλικό ή Κυρά Βγένα με υψηλότερη κορυφή τα Αραποκεφάλια(1.927μ.).

Η κατ'εξοχήν πεδινή περιοχή του νομού απλώνεται από τη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου μέχρι τη λίμνη Τριχωνίδα.

Σημαντικότεροι κόλποι είναι ο Αμβρακικός, ο Πατραϊκός και ο Αστακός.

Στο νομό βρίσκονται οι λίμνες Τριχωνίδα, η οποία είναι η μεγαλύτερη της Ελλάδας, η Λυσιμαχία, ο Οζερός, η Αμβρακία και η Βουλκαριά.

Ο Αχελώος ή Ασπροπόταμος διασχίζει το νομό εκβάλλοντας στο ομώνυμο «Δέλτα του Αχελώου», περιοχή προστατευόμενη από διεθνείς συνθήκες, στο Ιόνιο Πέλαγος. Ο Αχελώος με τη δύναμη των νερών του δίνει κίνηση σε τρία εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρισμού, στα Κρεμαστά, στο Καστράκι και στο Στράτο Αιτωλοακαρνανίας.

Μεγάλοι ποταμοί είναι επίσης ο Εύηνος ή Φίδαρης και ο Μόρνος, τα νερά των οποίων δίνουν τις αναγκαίες ποσότητες νερού για την ύδρευση του λεκανοπεδίου Αττικής.

Ο νομός διαθέτει πολλές ιαματικές πηγές όπως των Κρεμαστών, του Αγίου Βαρβάρου στη Βόνιτσα, της Χούνης και της Μυρτιάς στην Τριχωνίδα.

Η αγροτική παραγωγή αποτελεί την βάση της οικονομίας του νομού. Η περιοχή είναι κυρίως γεωργική με πολλά καλλιεργήσιμα στρέμματα, όπου καλλιεργείται καπνός εκλεκτής ποιότητας, γνωστότερα ως καπνά Αγρινίου, σημαντικής οικονομικής αξίας. Καλλιεργούνται επίσης ελιές, αμπέλια για κρασί και σταφίδες, ρύζι, βαμβάκι, σιτηρά, κηπευτικά, πατάτες, φρούτα κ.ά.

Η κτηνοτροφία ευδοκimeί σε πεδινές και ορεινές περιοχές του νομού, κυρίως βοοειδή, αιγοπρόβατα, χοίροι και πουλερικά, με σημαντική παραγωγή κρέατος, τυριών και βουτύρου.

Ο Αμβρακικός κόλπος και η λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου είναι από τις μεγαλύτερες αλιευτικές περιοχές της Ελλάδας. Στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου υπάρχουν ιχθυοτροφεία, όπου εκτρέφονται ψάρια για το ονομαστό και εύγεστο αβγοτάραχό τους, αλλά και για νωπή ή κονσερβοποιημένη κατανάλωση σπάρων,

τσιπούρων και χελιών. Στην ευρύτερη περιοχή της λιμνοθάλασσας υπάρχουν πολλές αλυκές αλατιού.

Η τουριστική κίνηση είναι έντονη. Έλληνες και ξένοι επισκέπτονται κάθε χρόνο τα ιστορικά μέρη της αρχαίας Αιτωλίας και Ακαρνανίας.

8.Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Το Αγρίνιο είναι η μεγαλύτερη πόλη της Αιτωλοακαρνανίας με πληθυσμό 62.639 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Αποτελεί έδρα του Δήμου Αγρινίου, με ευρύτερο συνολικό πληθυσμό 106.053 κατοίκους, δηλαδή συγκεντρώνει λίγο περισσότερους από τους μισούς από τους 210.802 κατοίκους του νομού. Μαζί με την Πάτρα και τα Ιωάννινα αποτελούν τα 3 μεγαλύτερα αστικά κέντρα στο δυτικό τμήμα της χώρας.

Κατά την μυθολογία χτίστηκε από τον Βασιλιά Άγριο, που ήταν απόγονος του γενάρχη Αιτωλού και του γιου του Πλευρώνα. Η πόλη, χτισμένη δίπλα σχεδόν στον ποταμό Αχελώο που ήταν το φυσικό σύνορο ανάμεσα στην Αιτωλία και την Ακαρνανία βρέθηκε αρκετές φορές υπό την κυριαρχία και των δύο πλευρών και το 314 π.Χ. καταστράφηκε από τον Κάσσανδρο.

Μετά από κάποιους αιώνες στην αφάνεια, η πόλη ξαναεμφανίζεται την εποχή της Τουρκοκρατίας με το όνομα Βραχώρι (imbrahoar). Κατοικήθηκε από πολλούς Τούρκους και στις αρχές του 18^{ου} αιώνα έγινε έδρα του Σαντζακίου του Κάρλελι, διοικητικό κέντρο της σημερινής Αιτωλοακαρνανίας. Έλαβε ενεργό μέρος στην Επανάσταση του 1821 και απελευθερώθηκε προσωρινά στις 11 Ιουνίου του 1821. Αργότερα κατακτήθηκε ξανά από τον Κιουταχή και τελικά προσγράφηκε οριστικά στα σύνορα του ελεύθερου ελληνικού κράτους το 1832.

Μετά την απελευθέρωση το Βραχώρι πήρε ξανά το αρχαίο του όνομα Αγρίνιον. Η πόλη άρχισε να αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς, ειδικά μετά τα τέλη του 19^{ου}-αρχές 20^{ου} αιώνα όταν μαζικά στην καλλιέργεια του καπνού. Χτίστηκαν τεράστιες αποθήκες και εργοστάσια επεξεργασίας του καπνού, με κυριότερες αυτές των

οικογενειών Παπαστράτου, Παπαπέτρου και Παναγόπουλου. Μετά την μικρασιατική καταστροφή πλήθος προσφύγων εγκαταστάθηκαν στην πόλη ενώ μεγάλη μετακίνηση πληθυσμών είχαμε και από την Ήπειρο και την Ευρυτανία.

Φυσικό περιβάλλον και Οικονομία

Από μορφολογικής απόψεως το Αγρίνιο είναι κυρίως πεδινό και κατ'ελάχιστα ημιορεινό, με κυρίαρχα παραγωγικά στοιχεία τον καπνό και την ελιά. Έχει σημαντικές πεδινές αρδευόμενες εκτάσεις με ποικιλία προϊόντων. Η οικονομία του βασίζεται κυρίως στη γεωργία και συμπληρώνεται από την κτηνοτροφία, κυρίως μικρών ζώων (αιγών και προβάτων), από την αλιεία, με την αξιοποίηση του Αμβρακικού κόλπου και της λιμνοθάλασσας του Μεσολογίου.

Η βιομηχανία είναι σχετικά περιορισμένη, βασίζεται στην επεξεργασία αγροτικών προϊόντων με κυρίαρχο τον καπνό.

Αποτελεί μια περιοχή με σημαντική οικολογική αξία και ένα από τα φυσικά Πάρκα της Ελλάδας, καθώς το ποικιλόμορφο φυσικό περιβάλλον της Αιτωλοακαρνανίας το συνθέτουν οι ορεινοί όγκοι της, οι διεθνούς ενδιαφέροντος υδροβιότοποι, οι μεγάλες και μικρές λίμνες και η πλούσια χλωρίδα και πανίδα της.

Αξιοθέατα

Το Δημοτικό Πάρκο

Το Δημοτικό Πάρκο είναι ο μεγαλύτερος δημόσιος ελεύθερος χώρος ξεκούρασης και αναψυχής της πόλης. Καλύπτει συνολικά 54 στρέμματα.

Η ιστορία του άρχισε πριν από 86 χρόνια περίπου, όταν η οικογένεια Παπαστράτου αγόρασε από τον ποιητή Κωνσταντίνο Χατζόπουλο μια σημαντικά έκταση στα όρια του σχεδίου της παλιάς πόλης και τη διαμόρφωσε μέσα στα επόμενα χρόνια σε πρότυπο πάρκο για τους κατοίκους του Αγρινίου.

Σήμερα βρίσκεται υπό αναμόρφωση, μετά από απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού. Σύμφωνα με τη μελέτη της Δημοτικής Αρχής σκοπός είναι η συντήρηση και ανάδειξη της σημερινής βλάστησης, αλλά και η προσθήκη στα 30 ακόμη 12 στρέμματα με νέες δενδροφυτεύσεις, καθώς επίσης και μια σειρά θεματικών κήπων, οι οποίοι θα λειτουργούν και ως χώροι στάσης και ξεκούρασης των επισκεπτών.

Παπαστράτειο Αρχαιολογικό Μουσείο

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου στεγάζεται σε κτίριο που βρίσκεται νοτιοανατολικά του μεγάλου πάρκου της πόλης και κτίστηκε τη δεκαετία του '60 με δωρεά των αδελφών Παπαστράτου. Εκτίθενται ευρήματα που καλύπτουν ένα ευρύ χρονολογικό φάσμα από τη Νεολιθική εποχή (7^η χιλιετία π.Χ.) έως τα ύστερα ρωμαϊκά χρόνια (4^{ος} αι. π.Χ.) και προέρχονται από ολόκληρο το νομό Αιτωλοακαρνανίας, εκτός των περιοχών Θέρμου και Θυρρείου.

Τα εκθέματα παρουσιάζονται σε δυο αίθουσες και έναν μικρό προθάλαμο.

Στις προθήκες της πρώτης αίθουσας εκτίθενται ευρήματα της Νεολιθικής εποχής από το σπήλαιο του Αγίου Νικολάου στον Αστακό, σύνολα μυκηναϊκής κεραμικής από τους τάφους στον Άγιο Ηλία Αιτωλικού, χάλκινα όπλα, καθώς επίσης γεωμετρικά πήλινα και χάλκινα σκεύη από τα νεκροταφεία της Παλαιομάνινας και Σταμνάς (9^{ος}-8^{ος} αι. π.Χ.). Πλούσια είναι η συλλογή από αντικείμενα των κλασικών, ελληνιστικών

και ρωμαϊκών χρόνων, τα οποία προέρχονται από πολλές πόλεις, όπως τη Ναύπακτο, τη Στράτο, την Αρσινόη κ.ά.

Στη δεύτερη αίθουσα εκτίθενται πήλινα αγγεία και χάλκινα αντικείμενα από την πρωτογεωμετρική και ελληνιστική νεκρόπολη της αρχαίας Καλυδώνας, η

μαρμάρινη θύρα και εννέα λίθινες προτομές και κεφαλές ηρώων, από το Ηρώο της πόλης, κορμοί γυναικείων αγαλμάτων, καθώς επίσης δύο ακρωτήρια από το Ηρώο της Αλυζίας.

Στον προθάλαμο του μουσείου, στο μικρό στεγασμένο αίθριο και τον αύλειο χώρο του μουσείου φυλάσσεται μικρός αριθμός επιτύμβιων στηλών, λίθινα και πώρινα αρχιτεκτονικά μέλη και διάφορα λίθινα σκεύη.

Το Λαογραφικό Ιστορικό Φιλολογικό Μουσείο Αιτωλοακαρνανίας

Το Λαογραφικό Ιστορικό Φιλολογικό Μουσείο Αιτωλοακαρνανίας. Ιδρύθηκε από

τον «Παναιτωλοακαρνανικό Σύλλογο Γυναικών» με πρωτοβουλία της προέδρου του Μαίρης Χρυσικοπούλου και με αφορμή τις εκθέσεις: «Παραδοσιακά Ψωμιά Νομού Αιτωλοακαρνανίας» και «Υφαντική Λαϊκή Τέχνη».

Από το 1981 στεγάζεται προσωρινά σε μισθωμένο κτίριο. Το μουσείο καλύπτει στο σύνολό του μια χρονική περίοδο 100 ετών, από την Επανάσταση του 1821 μέχρι το 1920. Τα αντικείμενα προέρχονται κυρίως από την περιοχή του Αγρινίου, στεγάζει όμως και υλικό από όλη την Ελλάδα. Τα εκθέματα είναι περίπου 2.500 και καλύπτουν τους εξής τομείς: Αστικό δωμάτιο, Ιστορικό τμήμα, Θρησκευτικό, Νομισματικό, Φιλολογικό, Αγροτική καθημερινή ζωή, Παραδοσιακές καλλιέργειες, το Υφαντό, το Ψωμί, Καραγκιόζης, Θέατρο, Μνήμη Μικράς Ασίας, Λαογραφική βιβλιοθήκη. Και: φορεσιές δαντέλες, κεντήματα, υφαντά, ξυλόγλυπτα, φωτογραφίες, έγγραφα, έπιπλα, οικιακά σκεύη, εργαλεία.

Το μουσείο συνεργάζεται με όλα τα αντίστοιχα Μουσεία και Οργανισμούς της Ελλάδας, οργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, όπως ξεναγήσεις, διαλέξεις, μορφωτικές εκδρομές, εκθέσεις, συνέδρια κ.λ.π.

Οι διατηρητέες καπναποθήκες

Παπαστράτου

Η οικογένεια Παπαστράτου, οικογένεια καπνεμπόρων και μεγάλων ευεργετών της πόλης του Αγρινίου των οποίων η ιστορία και η επιχειρηματική δραστηριότητα φτάνει μέχρι και σήμερα, δημιούργησε το κτιριακό συγκρότημα των καπναποθηκών

στα μέσα της δεκαετίας του 1920. Το συγκρότημα αποτελείται από τρία κτίσματα. Ένα τριώροφο κεραμοσκεπές κτίριο, ένα μικρότερο διώροφο που στέγαζε τις

διοικητικές υπηρεσίες της εταιρείας και ένα τρίτο νεότερο κτίριο κατασκευασμένο περίπου στα τέλη της δεκαετίας του 1960 με αρχές του 1970.

Τα δύο πρώτα ανήκουν στο ίδρυμα Παπαστράτος και έχουν κριθεί διατηρητέα από το ΥΠΠΟ, καθώς αποτελούν αξιόλογα δείγματα της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Το τρίτο κτίριο χρησιμοποιούνταν ως καπναποθήκες, αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο και πέντε ορόφους. Παραχωρήθηκε από το ίδρυμα Παπαστράτος στο Δήμο Αγρινίου και θα διαμορφωθεί κατάλληλα ώστε να στεγάσει όλες τις υπηρεσίες του δήμου.

Παπαπέτρου

Ο Αναστάσιος, Χρήστος και Ιωάννης Παπαπέτρου, την πενταετία 1925-30 έκτισαν μία από τις μεγαλύτερες συνδέονταν μέσω δίκτυο. Το κτίριο είναι κεραμοσκεπές, με αυστηρή ανοιγμάτων και ύψος της Art Ντεκό.

καπναποθήκες, που μάλιστα παράκαμψης με το σιδηροδρομικό πέτρινο τετραώροφο με υπόγειο, συμμετρική διάταξη των μορφολογία που παραπέμπει στο

Εξχωρίζει για τις επιβλητικές του διαστάσεις, καθώς το μήκος του φτάνει τα 67 μέτρα και το πλάτος του τα 37. Μετά τη συρρίκνωση του καπνεμπορίου το κτίριο έμεινε για δεκαετίες αχρησιμοποίητο. Ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού και έχει κριθεί διατηρητέο.

Η Δημοτική Αγορά Αγρινίου

Είναι ένα κτίριο που ταυτίζεται με τη νεότερη ιστορία της πόλης και χτίστηκε το 1930. Το 2008 δημοπρατήθηκε το έργο για την αποκατάστασή του και πλέον δρομολογείται η υλοποίηση, που θα συμβάλει στο να αναπτυχθεί και να αναδειχθεί η πολιτιστική ταυτότητα της πόλης.

Παπαστράτειος Δημοτική Βιβλιοθήκη

Η βιβλιοθήκη πρωτολειτούργησε το Μάιο του 1964 αρχικά στο ίδιο κτίριο με το Αρχαιολογικό μουσείο. Το 1984 με νέα δωρεά της εταιρείας Παπαστράτος Α.Β.Ε.Σ, ανεγέρθηκε ένα νέο σύγχρονο κτίριο, όπου μεταφέρθηκε και λειτουργεί μέχρι σήμερα, καλύπτοντας συνολική επιφάνεια 900m². Η συλλογή της περιλαμβάνει περίπου 26.000 τόμους βιβλίων, είναι Λαϊκή, Δανειστική, Γενικού περιεχομένου και είναι εγγεγραμμένα γύρω στα 8.200 μέλη.

Τη βιβλιοθήκη χρησιμοποιούν όλοι οι πολίτες του Αγρινίου και της γύρω περιοχής, καθώς και πολλοί επισκέπτες της πόλης.

Στο αναγνωστήριο λειτουργεί το Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης με 6 υπολογιστές για το κοινό, εκ των οποίων οι 3 με ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο και οι άλλοι 3 για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ), έχοντας τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν λειτουργίες όπως εκτυπώσεις σε γραφή Brialle, σάρωση εικόνων σε ειδικό σαρωτή για τυφλούς και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

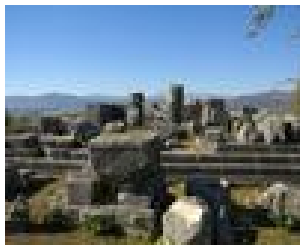
Αγία Τριάδα του Μαύρικα

Είναι Βυζαντινός ναός που χρονολογείται γύρω στον 9^ο αιώνα και βρίσκεται εντός των ορίων του Δήμου Αγρινίου και σε πολύ κοντινή απόσταση από τη λίμνη Λυσιμαχία. Σήμερα βρίσκεται μισοβυθισμένος λόγω των προσχώσεων που επί αιώνες συγκεντρώνονταν στις ακτές της λίμνης.

Η Αρχαία Στράτος

Η πόλη Στράτος στην αρχαιότητα ήταν πρωτεύουσα των αρχαίων Ακαρνάνων. Ο Θουκυδίδης την χαρακτηρίζει «πόλιν μεγίστη της Ακαρνανίας». Η αρχαία Στράτος αποτελεί σήμερα σημαντικό αρχαιολογικό τόπο. Στην περιοχή σώζονται μέρος των μεγαλόπρεπων τειχών της, ερείπια του ναού του Στρατίου Διός, του Βουλευτηρίου και το αρχαίο θέατρο της πόλης, χωρητικότητας περίπου 7.000 ατόμων.

Ο ναός του Στρατίου Διός. Ο Στράτιος Δίας αποτελούσε τον πολιούχο και θεό των Στρατιών. Ο ναός ήταν χτισμένος σε περίοπτη θέση δυτικά της πόλης, μέσα στην οχυρωμένη περίμετρο της πόλης. Οικοδομήθηκε μετά το 388 π. Χ. Πρόκειται για ναό δωρικού ρυθμού. Σήμερα σώζονται πέντε σφόνδυλοι των κιόνων της βόρειας πλευράς και τμήμα ενός της ανατολικής. Το δομικό υλικό του ναού είναι ο γκρίζος σκληρός ασβεστόλιθος.

Το αρχαίο Θέατρο της Στράτου έχει οικοδομηθεί ανατολικά του διατειχίσματος, πολύ κοντά στην αρχαία Αγορά με την οποία συνδεόταν με βαθμιδωτό δρόμο. Βρίσκεται σε κλειστή χαμηλή πλαγιά με θέα τον ποταμό Αχελώο. Το θέατρο οικοδομήθηκε τον 4^ο αιώνα π. Χ. και βασικό του υλικό είναι ο γκριζοπράσινος ψαμμόλιθος και ο λευκός ασβεστόλιθος. Πλέον σώζονται οι θεμελιώσεις του κοίλου της ορχήστρας, της σκηνής και του προσκηνίου.

Τα τείχη αποτέλεσαν το σημαντικότερο στοιχείο της άμυνας της Αρχαίας Στράτου. Η περίμετρος των τειχών υπολογίζεται στα 7,4 χλμ. και προστάτευαν τέσσερις μεγάλους λόφους και τρεις κοιλάδες. Χρονολογούνται στα τέλη του 5^{ου} αιώνα.

Η λίμνη Τριγωνίδα

Η δημιουργία της λίμνης ήταν αποτέλεσμα μεγάλων γεωλογικών ανακατατάξεων.

Η Τριγωνίδα είναι υπόλειμμα παλαιότερης και μεγαλύτερης λίμνης που καταλάμβανε προϊστορικά ολόκληρη τη λεκάνη του Αγρινίου. Σύμφωνα με την παράδοση, στα αρχαία χρόνια υπήρχε μέσα στη λίμνη μια πόλη που βυθίστηκε. Η πόλη αυτή είχε τρεις κώνους και ίσως από εκεί πήρε το όνομά της η λίμνη: Τρεις κώνοι-Τριγωνίδα. Μια άλλη εκδοχή, μάλλον η επικρατέστερη, είναι ότι πήρε το όνομά της από την αρχαία πόλη Τριχώνιο, που βρίσκεται δίπλα στη λίμνη.

Η Τριγωνίδα έχει έκταση 96,5 χλμ, η περίμετρος της είναι 51 χλμ. και το βάθος της φτάνει τα 57 μέτρα. Ανατολικά η μορφολογική κλίση των βουνών είναι μεγάλη και οι ακτές απότομες, ενώ στο υπόλοιπο τμήμα της η μορφολογία του εδάφους έχει ομαλή απόληξη με αποτέλεσμα σε πολλά σημεία, και σε συνδυασμό με το μεγάλο μέγεθος της λίμνης, η ακτή να θυμίζει θαλασσινά ακρογιάλια. Η θερμοκρασία του νερού ποικίλει ανάλογα με την εποχή από 4^ο – 25^ο βαθμούς κελσίου. Πρόκειται για θερμή λίμνη.

Στην Τριγωνίδα έχουν παρατηρηθεί πάνω από 140 είδη πουλιών. Τα 30 από αυτά ανήκουν στα απειλούμενα με εξαφάνιση και προστατεύονται αυστηρά από την κοινοτική νομοθεσία.

Η παραλίμνια βλάστηση στη λίμνη αποτελείται από αιωνόβια πλατάνια, ιτιές, φράξους, λεύκες, λυγαριές, κυπαρίσσια, πικροδάφνες, καλαμιές, ευκαλύπτους, βούρλα, βαλτώδεις εκτάσεις και εσπεριδοειδή.

Στην περιοχή υπάρχουν σπάνια λουλούδια όπως νούφαρα, κυκλάμινα, γλαδιόλες και πλήθος από ορχιδέες.

Η λίμνη και η γύρω περιοχή είναι πλούσια σε αμφίβια και ερπετά και βρίσκει καταφύγιο η όλο και πιο σπάνια στη χώρα μας Βίδα.

Μεγάλη αξία έχει επίσης η ιχθυοπανίδα της λίμνης και εδώ υπάρχουν ενδημικά είδη και σπάνια ψάρια του γλυκού νερού όπως η Γουρνάρα, η Τσερούκλα, το Στρωσίδι, το Γλανίδι, ο Νανογοβιός που το μήκος του φτάνει μόλις τα 2 εκατοστά, το Κυπρίνι, το Χέλι κ.ά. Στα νερά της ζουν ακόμη σπόγγοι, οστρακώδη και μαλάκια. Στα νερά των ρεμάτων, κυρίως στις εκβολές τους, ζουν αρκετά ψάρια όπως: η Μπούλκα, η Λιάρα, η Νιάσκα κ.ά. Εκτιμάται ότι οι αλιευόμενες ποσότητες ψαριών υπερβαίνουν τους 350 τόνους ετησίως.

Το φυτοπλαγκτόν της λίμνης περιλαμβάνει 90 είδη, μερικά από τα οποία είναι μοναδικά στον κόσμο. Υπάρχουν επίσης φύκια διαφόρων ειδών (7 κατηγορίες).

Η λίμνη Λυσιμαχία

Η επιφάνεια της λίμνης είναι 13,2 km², ενώ η περίμετρος της είναι περίπου 17 km και έχει μέγιστο βάθος μόλις 9 μέτρα. Αποτελεί ενιαίο οικοσύστημα με την μεγαλύτερη λίμνη του νομού την Τριχωνίδα. Στη Λυσιμαχία καταλήγει ο χειμάρρος της Ερμίτσας, ενώ τα νερά της λίμνης έχουν διέξοδο και προς τον Αχελώο μέσω του Δίμηκου ποταμού. Η παραλίμνια περιοχή είναι πνιγμένη στα καλάμια και ανάμεσά τους βρίσκουν καταφύγιο το χειμώνα Φαλαρίδες, Βουταλίδες και Πρασινοκέφαλες Πάπιες. Παλαιότερα οι λίμνες Λυσιμαχία και Τριχωνίδα ήταν ενωμένες και αποτελούσαν πλούσιο βιότοπο. Σύμφωνα με περιγραφές περιηγητών του 19^{ου} και του 20 ου αιώνα οι γύρω από τις λίμνες περιοχές ήταν σχεδόν αδιαπέραστα δάση. Σήμερα τις χωρίζει η εθνική οδός Αντιρρίου – Ιωαννίνων και η επικοινωνία ανάμεσά τους γίνεται μέσω ενός ελεγχόμενου καναλιού.

Το υδροηλεκτρικό φράγμα Κρεμαστών

Το φράγμα Κρεμαστών είναι από τα μεγαλύτερα γαιοφράγματα της Ευρώπης και οι εργασίες για την κατασκευή του ξεκίνησαν το 1962 και ολοκληρώθηκαν το 1966 με τη λειτουργία του σταθμού. Την αποπεράτωση του έργου ανέλαβε αμερικάνικη εταιρεία. Είναι κατασκευασμένο από χώμα και χαλίκι και ο όγκος του είναι 8.130.000 κυβικά μέτρα. Το μέγιστο ύψος του είναι 160 μέτρα και το πλάτος της βάσης ξεκινά από τα 670 μέτρα και καταλήγει στην κορυφή σε μερικά δεκάδες μέτρα. Ο έλεγχος του σταθμού γίνεται από το Εθνικό Κέντρο Ενέργειας στην Αθήνα. Όποτε υπάρχει ανάγκη στο Εθνικό δίκτυο τότε ο σταθμός παράγει την ενέργεια που απαιτείται. Ο Υδροηλεκτρικός Σταθμός Κρεμαστών λειτουργεί ως «υποστηρικτής» και όχι ως βασικός σταθμός συνεχόμενης παραγωγής ηλ. ενέργειας, όπως οι σταθμοί στην Πτολεμαΐδα.

Το υδροηλεκτρικό φράγμα Στράτου

Το υδροηλεκτρικό φράγμα Στράτου κατασκευάστηκε το 1989 και δημιούργησε την τεχνητή λίμνη του Στράτου, την τέταρτη κατά σειρά λίμνη του Αχελώου.

Το υδροηλεκτρικό φράγμα Καστρακίου

Το υδροηλεκτρικό φράγμα Καστρακίου κατασκευάστηκε το 1969. Είναι το δεύτερο κατά σειρά φράγμα του Αχελώου. Το ύψος του φράγματος είναι 95 μέτρα και το μήκος του 530 μέτρα. Με την κατασκευή του φράγματος δημιουργήθηκε η τεχνητή λίμνη του Καστρακίου.

Το φαράγγι της Κλεισούρας

Μια εντυπωσιακή περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, 15 χιλιόμετρα από το Αγρίνιο, είναι το φαράγγι της Κλεισούρας, ανάμεσα από το οποίο περνάει ο εθνικός δρόμος Αντιρρίου Αγρινίου. Στο σημείο της αφετηρίας υπάρχει χώρος στάθμευσης της εθνικής οδού, κiosk ξύλινο του δασαρχείου, μικρό αλσύλιο με πεύκα κάτω από τα γκρεμνά και συχνά υπάρχει εκεί και αυτοκινούμενη καντίνα. Τοίχοι ασβεστόλιθων περισσότερο από 150 μ., γκρίζοι και πορτοκαλιοί υψώνονται και στις δύο πλευρές του δρόμου. Το φαράγγι έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αναρριχήσεις. Όπως λέγεται από τους ασχολούμενους με το άθλημα της αναρρίχησης οι καλύτερες εποχές για σκαρφάλωμα στην Κλεισούρα είναι η άνοιξη και το φθινόπωρο. Ωστόσο λέγεται ότι ενδείκνυται και για το χειμώνα διότι θεωρείται το καλύτερο πεδίο στην Ελλάδα για αναρρίχηση υπό βροχή.

Από τα είδη της χλωρίδας που απαντώνται στην Κλεισούρα είναι: η ενδημική *Centaurea* sp, είδος βραχόφυτου με παγκόσμια εξάπλωση μόνο εκεί και στα βράχια των Μαύρων Βουνών απέναντι στη χερσόνησο του Άραξου στην Αχαΐα, συστάδες αιωνόβιες κουτσουπιές και μελικουκιές μέσα στο φαράγγι. Δάση με υπεραιωνόβιες και πλατύφυλλες βελανιδιές στο 2^ο ήμισυ της διαδρομής και από τα είδη ορνιθοπανίδας έχουν εντοπιστεί 12 είδη αρπακτικών πουλιών, εκ των οποίων τα 8 φωλιάζουν.

Σκαρφαλωμένο στη μια πλευρά του είναι το εκκλησάκι της Παναγίας της Ελεούσας, το οποίο είναι σφηνωμένο μέσα στο βράχο. Γιορτάζει της Ζωοδόχου Πηγής και γίνεται ένα πανηγύρι που είναι γνωστό από τους κατοίκους των γύρω περιοχών οι οποίοι έρχονται να προσκυνήσουν.

Στο χαμηλό πλάτωμα υπάρχει το νεότευκτο μοναστήρι και πλάι οι προτομές του Κοσμά Αιτωλού και του τραγικού Γιάννη Γουρνάρη που μόνασε εκεί μετά την Απελευθέρωση.

ΔΙΑΜΟΝΗ

- Το Agrinio Imperial Hotel. Ξενοδοχείο 4* με 59 δωμάτια. Χτίστηκε το 2004 και ανακαινίστηκε προσφάτως. Βρίσκεται στο κεντρικό οδικό δίκτυο κοντά στα δικαστήρια και απέχει λίγα λεπτά από την κεντρική πλατεία της πόλης. Διαθέτει όλες τις σύγχρονες ανέσεις, 3 ξεχωριστά σαλόνια, μπαρ, internet corner, εστιατόριο, 3 αίθουσες εκδηλώσεων με τον απαραίτητο εξοπλισμό για συναντήσεις, συνέδρια και εκδηλώσεις, parking, πρόσβαση σε ΑΜΕΑ.
- ALEXANDER HOTEL. Ξενοδοχείο 3* με πολυτελείς σουίτες με υδρομασάζ, roof garden, cafe bar, εστιατόριο, ιδιωτικό parking.
- Galaxias Hotel. Ξενοδοχείο 3* λίγα μέτρα από την κεντρική πλατεία της πόλης.
- Tourist Hotel. Ξενοδοχείο 3* στο κέντρο της πόλης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ Ο ΥΠΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η απασχόληση αποτελεί έναν παράγοντα σημαντικής σπουδαιότητας σε κάθε βιομηχανικό κλάδο της οικονομίας. Έτσι, λοιπόν και για τον τουριστικό κλάδο η απασχόληση συνιστά μια σημαντική διάσταση για τον χαρακτηρισμό και την αναγνώριση της σημασίας του τουρισμού από παραγωγικής, κοινωνικής και στρατηγικής απόψεως.

Ο τουρισμός συνιστά μια ανθρώπινη δραστηριότητα με σημαντικές κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Τα τελευταία 60 χρόνια, ο τουρισμός έχει σημειώσει αλματώδη αύξηση, με αποτέλεσμα να θεωρείται ένας νέο-αναδυόμενος οικονομικός γίγαντας. Τα στατιστικά δεδομένα δείχνουν ότι έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αύξηση του συναλλάγματος μέσω των διεθνών εμπορικών σχέσεων που αναπτύχθηκαν και ότι η παγκόσμια τουριστική κίνηση πολλαπλασιάστηκε, με αποτέλεσμα τη μεγέθυνση της διεθνούς τουριστικής δαπάνης σε τέτοιο επίπεδο, ώστε να αποτελεί ένα σημαντικό μέρος των διεθνών οικονομικών συναλλαγών.

Ο όρος ‘απασχόληση’ καλύπτει όλα τα άτομα οι οποίοι εμπλέκονται σε μία παραγωγική δραστηριότητα που εμπίπτει στα όρια της παραγωγής του Συστήματος Εθνικών Λογαριασμών¹, είτε ως εργαζόμενοι, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι.

Η επίδραση της τουριστικής ανάπτυξης γεννά πολλές προσδοκίες για τα επίπεδα απασχόλησης σε μια χώρα και για το ατομικό εισόδημα των εργαζομένων.

Η μελέτη της απασχόλησης στον τουρισμό παρουσιάζει πολλές ιδιαιτερότητες λόγω της εποχικότητας και της γεωγραφικής διακύμανσης. Σε σχέση με άλλα προϊόντα η κατανάλωση του τουριστικού προϊόντος δεν κατανέμεται ομοιόμορφα χρονικά και γεωγραφικά, με αποτέλεσμα η τουριστική ζήτηση για εργατικό δυναμικό να συγκεντρώνεται στις μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις σε σχέση με τη συνολική οικονομία.

Οι επιχειρήσεις χρειάζονται άτομα για να εργαστούν σε διάφορες θέσεις. Οι θέσεις αυτές μπορεί να είναι, είτε ‘κενές’, είτε καλυμμένες οπότε και αποκαλούνται ‘θέσεις εργασίας’². Αυτό αποτελεί την πλευρά της ζήτησης για εργασία, όπου η θέση εργασίας αποτελεί την στατιστική μονάδα. Από την άλλη, ο εργαζόμενος αποτελεί

την πλευρά της προσφοράς εργασίας, γιατί καταλαμβάνοντας μια θέση εργασίας και εκτελώντας τα καθήκοντά του παίρνει ως αντάλλαγμα αμοιβή. Έτσι, η αμοιβή για την εκτέλεση της εργασίας μεταφράζεται σε εισόδημα για τους εργαζόμενους και κόστος για τους εργοδότες.

Κάποιοι εργαζόμενοι μπορεί να καταλαμβάνουν περισσότερες από μια θέσεις εργασίας. Σε αυτή την περίπτωση η μια αποτελεί την κύρια θέση εργασίας, με βάση το χρόνο ή το εισόδημα και οι άλλες τις δευτερεύουσες. Σε άλλη περίπτωση, μπορεί μια θέση να την καλύπτουν δυο ή περισσότερα άτομα εάν απασχολούνται με μερική απασχόληση. Έτσι, ο αριθμός των εργαζομένων και ο αριθμός των θέσεων εργασίας δεν ταυτίζονται απόλυτα.

Η απασχόληση στις τουριστικές επιχειρήσεις μπορεί να εκφραστεί σε όρους θέσεων εργασίας στην τουριστική βιομηχανία ή σε όρους αριθμού εργαζομένων. Έτσι, από την πλευρά της ζήτησης εργασίας γίνεται δυνατή κυρίως η μέτρηση των θέσεων εργασίας παρά ο αριθμός των εργαζομένων, οι οποίοι μπορεί να έχουν μια κύρια και άλλες δευτερεύουσες εργασίες. Από την πλευρά της προσφοράς εργασίας, ένα άτομο μπορεί να κατέχει περισσότερες από μια θέσεις, οι οποίες να ανήκουν σε διαφορετικές τουριστικές βιομηχανίες. Έτσι, το αποτέλεσμα είναι ότι ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων στην τουριστική βιομηχανία μπορεί να μην ισούται με το άθροισμα των εργαζομένων στις τουριστικές επιχειρήσεις.

Το γεγονός αυτό οδηγεί σε τρεις διαφορετικές μετρήσεις της απασχόλησης στη τουριστική βιομηχανία, στις οποίες γίνεται διαφορετική μεταχείριση της διάκρισης μεταξύ των εργαζομένων και των θέσεων εργασίας.

Έχουμε, λοιπόν, τις εξής επιλογές:

Η απασχόληση στις τουριστικές επιχειρήσεις μπορεί να μετρηθεί:

1. Ως το άθροισμα των εργαζομένων στις τουριστικές επιχειρήσεις σε κάθε μία από τις θέσεις εργασίας τους,
2. Ως το άθροισμα των εργαζομένων που η απασχόληση στις τουριστικές επιχειρήσεις αποτελεί την κύρια απασχόλησή τους,
3. Ως το άθροισμα των θέσεων εργασίας στις τουριστικές επιχειρήσεις.

Κάθε τρόπος μέτρησης εξυπηρετεί διαφορετικούς σκοπούς και το ποιος θα υιοθετηθεί εξαρτάται από την επιθυμητή χρήση.

1.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΑΓΟΡΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας του ΙΤΕΠ σε συνεργασία με το ΞΕΕ, το 2011 ο αριθμός των ξενοδοχείων μειώθηκε κατά 80 μονάδες και το συνολικό δυναμικό του κλάδου κατά 2.000 κλίνες περίπου. Αυτό το πρωτοφανές γεγονός της μείωσης του ξενοδοχειακού δυναμικού δεν αποδίδεται αποκλειστικά στην οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα, καθώς τα έτη 2009 και 2010 παρ'ότι ο τουρισμός βίωσε σημαντική πτώση σε επίπεδο ζήτησης, το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας αυξήθηκε κατά 4,4%.

Πίνακας 10: Διαχρονική εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού 1990-2012

Έτος	Μονάδες	Δωμάτια (000)	Δ% ως προς το προηγούμενο έτος (δωμάτια)	Μέσο μέγεθος σε Δωμάτια
1990	6.423	224,9		35,0
1995	7.387	281,6	7,4%	38,1
2000	7.856	309,1	0,2%	39,3
2001	8.073	320,5	3,7%	39,7
2002	8.285	329,4	2,8%	39,8
2003	8.527	339,5	3,1%	39,8
2004	8.843	351,9	3,7%	39,8
2005	9.036	358,7	1,9%	39,7
2006	9.110	364,2	1,5%	40,0
2007	9.207	368,0	1,0%	40,0
2008	9.227	375,1	1,9%	40,7
2009	9.559	383,0	2,1%	40,1
2010	9.732	397,7	3,8%	40,9
2011	9.653	396,2	-0,4%	41,0
2012	9.661	399,0	0,7%	41,3

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Η πιο πιθανή εξήγηση για τη μείωση του ξενοδοχειακού δυναμικού είναι η υπερφορολόγηση που επιβλήθηκε στον κλάδο μετά το 2011. Οι περισσότερες μονάδες που έκλεισαν ήταν εγκατεστημένες στην ενδοχώρα και τα αστικά κέντρα. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην υποχρεωτική ένταξη όσων διαχειρίζονταν μικρές ξενοδοχειακές μονάδες στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ και την υπερφορολόγηση των ακινήτων, με αποτέλεσμα να καταστεί ασύμφορη η λειτουργία μικρών μονάδων που απευθύνονταν κατά κύριο λόγο σε έλληνες πελάτες χαμηλής εισοδηματικής στάθμης.

Το 2012 το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας αυξήθηκε κατά 22 μονάδες και κατά 3.110 δωμάτια, το οποίο αποδόθηκε στο γεγονός ότι ολοκληρώθηκαν επενδύσεις που είχαν ξεκινήσει πριν από το 2008. Στην Ελλάδα ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης ενός επενδυτικού σχεδίου είναι πέντε χρόνια. Οι περισσότερες νέες μονάδες λειτούργησαν στις Κυκλάδες και την Πελοπόννησο. Αντίθετα, στην Κεντρική Ελλάδα, την Μακεδονία, τη Θράκη και τη Θεσσαλία, ο αριθμός των ξενοδοχείων συνέχισε να μειώνεται.

ΕΣΟΔΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

Σε ότι αφορά τα έσοδα των ελληνικών ξενοδοχείων για το 2011, έρευνα του ΙΤΕΠ έδειξε ότι τα μέσα έσοδα ανά δωμάτιο ανήλθαν σε 14.490 ευρώ και ήταν αυξημένα κατά 9,2% σε σχέση με το 2010. Οι εισπράξεις για το 2010 ήταν μειωμένες κατά 13,4% σε σχέση με το 2009.

Πίνακας 11: Μέσο έσοδο ανά δωμάτιο 2011 και Ρυθμός μεταβολής έναντι 2010.

Περιφέρεια	5*****	4****	3***	2**	1*	M.O.	M.O.	Δ%
						2011	2010	
Αττική (χωρίς νησιά)	50.064,7	21.779,4	12.298,7	10.343,3	4.784,9	27.517,8	28.095,1	-2,1%
Κεντρική Ελλάδα (χωρίς Αττική)	24.721,7	11.486,6	8.173,2	3.506,4	2.164,3	8.815,8	8.661,9	1,8%
Ηπειρος-Θεσσαλία	20.164,0	11.682,9	7.018,5	5.202,3	3.249,8	8.958,4	9.848,6	-9%
Μακεδονία-Θράκη	28.123,7	15.528,7	7.803,0	4.484,6	3.411,5	13.869,1	11.132,6	24,6%
Πελοπόννησος	18.317,3	13.498,9	8.587,7	5.190,3	1.728,3	10.223,8	10.495,8	-2,6%
Νησιά Αιγαίου	19.086,8	10.070,4	5.410,2	4.783,0	1.312,5	7.931,0	7.800,8	1,7%
Κρήτη	22.880,5	14.987,2	9.681,0	4.989,4	2.552,2	15.111,9	12.837,4	17,7%
Κυκλάδες-Δωδεκάνησα	23.048,0	15.136,9	8.721,2	6.703,9	5.240,2	13.755,9	12.285,9	12%
Νησιά Ιονίου	18.233,8	14.162,5	7.566,3	5.477,1	1.754,1	10.275,1	10.109,7	1,6%
ΣΥΝΟΛΟ	27.556,9	15.450,0	8.650,2	5.709,2	3.344,5	14.491,2	13.274,4	9,2%
ΧΩΡΑΣ 2011								
ΣΥΝΟΛΟ	24.532,7	13.887,4	8.043,3	5.912,1	3.544,2	13.274,4		
ΧΩΡΑΣ 2010								
Δ% 2011/2010	12,3%	11,3%	7,5%	-3,4%	-5,6%	9,2%		

Πηγή: ΠΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδος 2012

Η ανάκαμψη του 2011 ευνόησε περισσότερο τα μεγάλα ξενοδοχεία υψηλών κατηγοριών που απευθύνονται κυρίως σε αλλοδαπούς επισκέπτες. Τα έσοδα των ξενοδοχείων 5* αυξήθηκαν κατά 12,3% σε σχέση με το 2010. Στα ξενοδοχεία 4* κατά 11,3% και στα ξενοδοχεία 3* κατά 7,5%. Στα ξενοδοχεία 2* μειώθηκαν κατά 3,4% και στα ενός αστέρος κατά 5,6%.

Σε περιφερειακό επίπεδο τις καλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με το 2010 πέτυχαν τα ξενοδοχεία της Μακεδονίας-Θράκης με αύξηση 24,6%. Στη συνέχεια τα ξενοδοχεία της Κρήτης με αύξηση εισπράξεων 17,7% και τα νησιά του Αιγαίου με 12%. Τα ξενοδοχεία της Ηπείρου-Θεσσαλίας, της Πελοποννήσου και της Αττικής σημείωσαν τις μεγαλύτερες μειώσεις εισπράξεων για το 2011.

ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

Τα τελευταία δυο χρόνια οι τουριστικοί προορισμοί της ηπειρωτικής χώρας ακολουθούν αντίθετη πορεία από τους νησιωτικούς προορισμούς σε ότι αφορά την πληρότητα των ξενοδοχείων. Το Μάιο του 2012 οι πληρότητες στην Αττική μειώθηκαν κατά 23,38%, στην Ήπειρο-Θεσσαλία κατά 18,6%, στην Πελοπόννησο κατά 14,34% και στην Κεντρική Ελλάδα κατά 10,76%. Εκτός από την Αττική, στις ίδιες περιοχές είχε σημειωθεί μείωση στις πληρότητες και το 2011. Στα ξενοδοχεία της Μακεδονίας-Θράκης, της Κρήτης και των νησιών του Ιονίου καταγράφεται άνοδος στις πληρότητες.

Πίνακας 12: Μέση πληρότητα στα ξενοδοχεία (%)

Περιφέρεια	Μάιος		Δ%		Αύγουστος			Δ%		
	2010	2011	2012	11/10	12/11	2010	2011	2012	11/10	12/11
Αττική	61,08	70,89	54,32	16,06	-23,4	53,67	55,40	54,40	3,22	-1,81
Κεντρική Ελλάδα	39,09	28,93	25,82	-25,9	-10,7	63,8	60,4	59,35	-5,33	-1,74
Ήπειρος- Θεσσαλία	46,12	36,10	29,39	-21,7	-18,6	65,04	60,43	58,31	-7,09	-3,51
Μακεδονία- Θράκη	50,88	39,66	44,89	-22,0	13,20	72,33	66,09	69,41	-8,63	5,02
Πελοπόννησος	36,70	34,15	29,25	-6,95	-14,3	73,13	75,0	72,98	2,56	-2,69
Νησιά Αιγαίου	40,14	38,95	30,75	-2,96	-21,0	70,29	74,34	70,23	5,76	-5,52
Κρήτη	54,74	50,46	51,54	-7,82	2,14	89,06	87,65	88,92	-1,58	1,45
Κυκλάδες- Δωδεκάνησα	47,67	50,31	46,31	5,54	-7,94	85,13	89,87	86,93	5,57	-3,27
Νησιά Ιονίου	51,03	47,66	48,29	-6,60	1,32	86,55	87,99	90,91	1,66	3,32
Σύνολο Χώρας	47,33	48,28	45,29	2,01	-6,20	75,84	77,78	77,86	2,56	0,10

Πηγή: ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδος 2012

ΤΙΜΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Τα στοιχεία της έρευνας για τις τιμές των δωματίων στα ελληνικά ξενοδοχεία έδειξαν ότι για το 2012 παρέμειναν σχεδόν στάσιμες. Από το 2000 έως το 2008 οι τιμές αυξάνονταν συνεχώς. Το 2009 μειώθηκαν κατά 5% περίπου και παραμένουν ουσιαστικά αμετάβλητες.

Πίνακας 13: Μέση τιμή δωματίου ανά Περιφέρεια (€)

Περιφέρεια	Μάιος			Δ%		Αύγουστος			Δ%	
	2010	2011	2012	11/10	12/11	2010	2011	2012	11/10	12/11
Αττική	108,9	98,54	87,08	-9,51	-11,6	118,68	98,83	82,90	-16,7	-16,1
Κεντρική Ελλάδα	61,2	52,04	57,20	-14,9	9,91	77,38	65,67	73,78	-15,1	12,35
Ήπειρος-Θεσσαλία	68,29	56,11	50,91	-17,8	-9,27	84,83	65,35	65,94	-22,9	0,90
Μακεδονία-Θράκη	67,40	68,73	62,02	1,97	-9,77	110,15	102,36	106,04	-7,07	3,60
Πελοπόννησος	75,42	68,26	68,21	-9,49	-0,07	98,71	95,17	88,63	-3,59	-6,87
Νησιά Αιγαίου	44,69	51,65	52,04	15,57	0,76	66,74	70,63	72,81	5,83	3,09
Κρήτη	61,47	66,35	70,45	7,94	6,18	97,37	106,55	122,12	9,43	14,62
Κυκλάδες-Δωδεκάνησα	57,95	61,32	62,62	5,82	2,12	97,84	109,55	111,42	11,97	1,70
Νησιά Ιονίου	57,20	55,07	57,82	-3,72	4,99	103,56	107,41	96,50	3,72	-10,1
Σύνολο Χώρας	65,80	65,28	66,02	-0,79	1,14	99,42	100,16	102,13	0,74	1,97

Πηγή: ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδος 2012

Το Μάιο του 2012 η μέση τιμή δωματίου στο σύνολο της χώρας ανήλθε στα 66€ από 65,3€ που ήταν το Μάιο του 2011. Τον Αύγουστο του 2012 αυξήθηκε σε 102,13€ από 100€ που ήταν τον Αύγουστο του 2011. Στους περισσότερους νησιωτικούς προορισμούς καταγράφεται σημαντική άνοδος των τιμών, ενώ αντίθετα στα ξενοδοχεία της ηπειρωτικής χώρας καταγράφεται αισθητή μείωση.

Η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στην Αττική, -16,1% τον Αύγουστο και -11,6% το Μάιο. Στα ξενοδοχεία της Πελοποννήσου σημειώθηκε μείωση 9,5% το Μάιο και 3,6% τον Αύγουστο. Στα νησιά του Ιονίου, παρά την αύξηση κατά 5% το Μάιο, τον Αύγουστο σημειώθηκε μεγάλη πτώση κατά 10% περίπου.

Στην Κρήτη σημειώθηκε αύξηση κατά 6,2% το Μάιο και 14,6% τον Αύγουστο. Στο Νότιο Αιγαίο οι τιμές αυξήθηκαν κατά 1,7% σε σχέση με το 2011, όπου οι τιμές είχαν ήδη αυξηθεί κατά 12% από το προηγούμενο έτος. Στα νησιά του Β. Αιγαίου η άνοδος των τιμών ήταν πιο ήπια και κυμάνθηκε γύρω στο 3% και για τα δυο έτη.

Όσον αφορά στην απασχόληση, σύμφωνα με τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, την περίοδο 2000-2008, στον τομέα των ξενοδοχείων και της εστίασης δημιουργήθηκαν 52.700 νέες θέσεις εργασίας. Αντίθετα σε όλους τους παραδοσιακούς εξαγωγικούς τομείς, όπως η βιομηχανία τροφίμων, η βιομηχανία ένδυσης και υπόδησης, η γεωργία, η παραγωγή προϊόντων καπνού αλλά και οι μεταφορές, ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε το 2008 σε σχέση με το 2000.

Πίνακας 14: Κλάδοι με τους μεγαλύτερους αριθμούς δημιουργίας και απώλειας θέσεων εργασίας. Σύνολο χώρας 2000-2008.

Κλάδοι που δημιουργούν περισσότερες θέσεις απασχόλησης		Κλάδοι που χάνουν περισσότερες θέσεις απασχόλησης	
Κλάδος	Αριθμός θέσεων	Κλάδος	Αριθμός θέσεων
Κατασκευές	88.419	Γεωργία-Κτηνοτροφία	-159.900
Λιανικό Εμπόριο	87.993	Κατασκευή Ειδών Ένδυσης	-36.472
Δημ. Διοίκηση, Άμυνα & Κοιν. Ασφάλιση	80.869	Ασφαλιστικά Ταμεία	-14.651
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	80.185	Βιομηχανία τροφών-ποτών	-6.672
Εκπαίδευση	72.182	Παραγωγή προϊόντων καπνού	-5.005
Ξενοδοχεία-Εστιατόρια	52.697	Κατεργασία δέρματος	-3.525
Υγεία & Κοιν. Μέριμνα	45.822	Βιομηχανία ξύλου	-3.228
Χονδρικό Εμπόριο	35.809	Προϊόντα διύλισης πετρελαίου	-2.242
Άλλες Παροχές Υπηρεσιών	25.272	Αεροπορικές Μεταφορές	-2.055
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	21.493	Κατασκευή ιατρικών οργάνων	-1.980
Σύνολο	590.741	Σύνολο	-270.201

Πηγή: ΕΣΥΕ, Επεξεργασία ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

Κατά την περίοδο της ύφεσης από το 2008 μέχρι σήμερα επλήγησαν σημαντικά πολλοί τομείς που συνεισέφεραν στην απασχόληση κατά την προηγούμενη περίοδο. Συνολικά, τα τελευταία χρόνια χάθηκαν 815.000 θέσεις εργασίας στην Ελλάδα. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο χώρο των κατασκευών χάθηκαν 182.000 θέσεις εργασίας από το 2008 μέχρι το τρίτο τρίμηνο του 2012. Το ίδιο διάστημα στη μεταποίηση χάθηκαν 177.000 θέσεις εργασίας, ενώ στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο χάθηκαν γύρω στις 170.000 θέσεις.

Στον τομέα της ξενοδοχίας και εστίασης η μείωση υπήρξε οριακή, -3,6%. Σύμφωνα με έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ από το 2008 μέχρι σήμερα χάθηκαν 11.100 θέσεις εργασίας. Εκτιμάται ότι οι θέσεις αυτές χάθηκαν στο χώρο της εστίασης, δεδομένου ότι έκλεισαν περίπου 4.500 μικρές επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής στις πόλεις της ηπειρωτικής χώρας.

Πίνακας 15: Εκτίμηση της συνολικής απασχόλησης στα ξενοδοχεία ανά περιφέρεια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Απασχόληση Μάιος 11	Απασχόληση Μάιος 12	Δ% Μάιος 12/11	Απασχόληση Αύγ. 11	Απασχόληση Αύγ.12	Δ% Αύγ. 12/11
Αττική	11.027	10.236	-7,2%	11.298	10.374	-8,2%
Κεντρική Ελλάδα	2.750	2.608	-5,2%	3.584	3.731	4,1%
Ήπειρος- Θεσσαλία	5.525	3.786	- 31,5%	6.207	4.887	-21,3%
Μακεδονία- Θράκη	11.597	12.677	9,3%	14.755	16.438	11,4%
Πελοπόννησος Νησιά Αιγαίου	8.813	7.148	- 18,9%	11.448	9.613	-16,0%
Κρήτη	2.516	1.854	- 26,3%	3.101	2.818	-9,1%
Κυκλάδες- Δωδεκάνησα	20.453	22.043	7,8%	25.096	27.569	9,9%
Νησιά Ιονίου	23.060	23.855	3,4%	29.732	30.854	3,8%
ΣΥΝΟΛΟ	96.631	94.361	-2,3%	119.088	119.992	0,8%
ΧΩΡΑΣ						

Πηγή: ΙΤΕΠ, Έρευνα πεδίου στα ξενοδοχεία της Ελλάδας 2012

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του ΙΤΕΠ, στα ελληνικά ξενοδοχεία το Μάιο του 2012 εργαζόνταν 94.360 άτομα και τον Αύγουστο 119.920 άτομα. Οι συγκεκριμένοι αριθμοί προκύπτουν από αναγωγή των δεδομένων του δείγματος στο συνολικό αριθμό των δωματίων. Η μέση απασχόληση σταθμίζεται ως προς το

μέγεθος της μονάδας, την τάξη του ξενοδοχείου και την περιφέρεια που είναι εγκατεστημένο.

Σε σχέση με το Μάιο του 2011, η απασχόληση στα ξενοδοχεία εμφανίζεται μειωμένη κατά 2,3% και τον Αύγουστο αυξημένη κατά 0,8%.

Σε περιφερειακό επίπεδο, η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στις περιοχές Ηπείρου-Θεσσαλίας με -31,5% το Μάιο και -21,3% τον Αύγουστο. Ακολούθησε η Πελοπόννησος με μείωση 16% και η Αττική με μείωση 8,2% τον Αύγουστο.

Η σημαντικότερη άνοδος της απασχόλησης τα έτη 2011-2012 καταγράφεται στην περιφέρεια Μακεδονίας-Θράκης με ποσοστό +11,4%. Στην Κρήτη και τα νησιά του Ν. Αιγαίου η απασχόληση αυξάνεται διαρκώς από το 2008.

Από έρευνες που καταγράφουν τα χαρακτηριστικά του εργατικού δυναμικού, αποδεικνύεται ότι η τουριστική βιομηχανία προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης σε μεγάλο ποσοστό στους νέους και τις γυναίκες, δηλαδή τις ομάδες πληθυσμού που τα ποσοστά ανεργίας αγγίζουν τα όρια του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ø Κατά το Γ` τρίμηνο του 2012 η ανεργία έφτασε το 24,8% έναντι 23,6% του αντίστοιχου τριμήνου του 2011.

- Ποσοστό ανεργίας γυναικών: 28,9%
- Ποσοστό ανεργίας ανδρών : 21,7%
- Ποσοστό ανεργίας νέων 15-24 ετών : 56,6%
- Ποσοστό ανεργίας νέων γυναικών : 65,4%

Ø Στα ξενοδοχεία τα ποσοστά απασχόλησης γυναικών είναι υψηλότερα σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ελλάδα.

Πίνακας 16: Ποσοστά Απασχόλησης

Χώρες	Σύνολο Οικονομίας		Καταλύματα	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
ΕΕ	55%	45%	40%	60%
Ελλάδα	61%	39%	42%	58%

Πηγή: Eurostat, EU Labor Force Survey

Ø Στις τοπικές κοινωνίες οι ξενοδόχοι στηρίζουν την απασχόληση των νέων που κατάγονται από την περιοχή τους. Το Μάιο του 2012 ο αριθμός των αλλοδαπών που εργάζονται στα ελληνικά ξενοδοχεία μειώθηκε κατά 7,3% και τον Αύγουστο κατά 8,4%.

2. Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Σύμφωνα με μελέτη του ΕΟΤ για την τουριστική ανάπτυξη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας που διεξήχθη το 2003, η περιφέρεια διαθέτει ποικιλία φυσικών πόρων, η οποία δίνει τη δυνατότητα εκμετάλλευσης πολλών μορφών τουρισμού: ακτές, ποτάμια, ιαματικές πηγές, αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, λίμνες, βιότοπους, τοπία φυσικού κάλλους κ.ά., τα οποία μέχρι σήμερα μένουν σχεδόν αναξιοποίητα.

Τα κύρια συμπεράσματα της αξιολόγησης της τουριστικής προσφοράς από την έρευνα του ΕΟΤ δείχνουν:

-μεγάλη συγκέντρωση τουριστικών κλινών, περίπου 94% του συνόλου της Περιφέρειας, στις παράκτιες περιοχές κυρίως της Αρχ. Ολυμπίας, Πάτρας, Πύργου, Κυλλήνης.

- μικρό ποσοστό τουριστικών κλινών, 6% της Περιφέρειας, το οποίο βρίσκεται συγκεντρωμένο κυρίως στις περιοχές των Καλαβρύτων και της Ορεινής Ναυπακτίας.
- μικρό ποσοστό ξενοδοχειακών μονάδων υψηλής κατηγορίας, 6% ΑΑ και Α τάξης, 20% Β τάξης, έναντι του ποσοστού μέσης προς χαμηλής κατηγορίας, 73% Γ-Δ-Ε τάξης.

- μεγάλο ποσοστό μικρού και μεσαίου μεγέθους μονάδων, 84% κάτω των 100 κλινών.
- ύπαρξη ικανοποιητικής υποδομής ειδικών μορφών τουρισμού στις περιοχές Πατρών-Πύργου-Αρχ. Ολυμπίας, Κυλλήνης και Καλαβρύτων.
- ύπαρξη αξιόλογης ειδικής τουριστικής υποδομής μικρότερης κλίμακας στις περιοχές Μεσολογγίου-Αιτωλικού, Ναυπακτίας, Ακράτας-Αιγίου, Κ. Αχαΐας-Καλογρηάς.
- ελλιπής τουριστική υποδομή στις περιοχές Αμβρακικού, Δυτ. Ακτών και Ενδοχώρας Λιμνών Αιτωλοακαρνανίας.
- σχεδόν ανύπαρκτη τουριστική υποδομή στις ορεινές περιοχές της περιφέρειας, εκτός των Καλαβρύτων και Ναυπακτίας.

Έτσι, ο εισερχόμενος τουρισμός στην Περιφέρεια είναι εσωτερικός κυρίως, με εξαίρεση το νομό Ηλείας όπου επικρατούν οι αλλοδαποί επισκέπτες λόγω της Αρχαίας Ολυμπίας.

Τα υπάρχοντα καταλύματα ανήκουν κατά ποσοστό 70% σε χαμηλές κατηγορίες, ενώ η μέση διάρκεια παραμονής είναι περιορισμένη στις 5 ημέρες έναντι 8 που είναι ο μέσος όρος του συνόλου της χώρας. Η τουριστική κίνηση παρόλα αυτά είναι ανοδική για την περιφέρεια και τους επιμέρους νομούς και σημειώνει αύξηση και το ξενοδοχειακό δυναμικό αντίστοιχα.

Στο νομό Αιτωλοακαρνανίας η πελατεία είναι σχεδόν αποκλειστικά ημεδαποί παραθεριστές και εκδρομείς που ταξιδεύουν μεμονωμένα. Στον νομό Αχαΐας η πελατεία είναι μεικτή, επικρατούν οι ημεδαποί και ο τουρισμός είναι περιηγητικός ή παραθεριστικός για τους ημεδαπούς, μαζικός παραθεριστικός ή περιηγητικός ή διερχόμενος για τους αλλοδαπούς. Στο νομό Ηλείας επικρατούν οι αλλοδαποί με μαζικό παραθεριστικό και περιηγητικό τουρισμό. Αντίστοιχα κινούνται μαζικά οι ημεδαποί περιηγητές της περιοχής και μεμονωμένα οι παραθεριστές.

Αν και συμμετοχή του αριθμού των κλινών που αντιστοιχούν σε τουριστικά καταλύματα Γ, Δ-Ε τάξης είναι μεγάλη, 47,5%, ο προσανατολισμός του δυναμικού είναι προς τα τουριστικά καταλύματα πολυτελείας Α και Β τάξης, 52,5%, τα οποία εμφανίζουν τάση αύξησης κατά την περίοδο 1997-2001.

Η Αχαΐα συγκεντρώνει το 43%, η Ηλεία το 34% και η Αιτωλοακαρνανία το 23% του συνολικού αριθμού των εγγεγραμμένων τουριστικών επιχειρήσεων για το 2000.

Εκτιμάται ότι πάνω από το 80% του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων αφορά ξενοδοχεία.

Πίνακας 17: Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας-2003

ΤΑΞΗ	ΑΑ	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΥΝΟΛΟ
ΜΟΝΑΔΕΣ	1	17	45	119	35	15	232
ΔΩΜΑΤΙΑ	354	1.727	2.065	2.993	581	172	7.892
ΚΛΙΝΕΣ	665	3.382	3.909	5.661	1.158	363	15.138

Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η έρευνα του ΕΟΤ είναι ότι ο τουρισμός στην Δυτική Ελλάδα δεν είναι επαρκώς αναπτυγμένος. Η περιφέρεια υστερεί τόσο σε επίπεδο ανάπτυξης του τομέα, 21 κλίνες ανά 1000 κατοίκους, έναντι 60 κλινών στη χώρα ως σύνολο, όσο και στη δυναμική της τάσης εξέλιξης του τομέα, αύξηση των κλινών κατά 4% την περίοδο 1990-2000, έναντι 29% στο σύνολο της χώρας.

Αποτέλεσμα αυτής της υστέρησης, μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας και στασιμότητα του πληθυσμού.

Εάν ο τουρισμός στην περιφέρεια ήταν το ίδιο ανεπτυγμένος, όπως και στο σύνολο της χώρας κατά μέσο όρο, το περιφερειακό ΑΕΠ θα ήταν υψηλότερο κατά 7-8 εκατοστιαίες μονάδες σε σχέση με το σημερινό του επίπεδο και θα είχαν δημιουργηθεί τουλάχιστον 12.000-15.000 επιπλέον θέσεις εργασίας.

Η εικόνα αυτή δεν συμβαδίζει με την αφθονία τουριστικών πόρων της περιοχής, αλλά και με την εκφρασμένη θετική στάση και βούληση των τοπικών φορέων και του πληθυσμού για την ανάπτυξη του τομέα στο μέλλον.

Όσον αφορά στην απασχόληση στον τουριστικό τομέα στη Δυτική Ελλάδα, παρέχει περισσότερο απασχόληση αυτοαπασχολουμένων παρά μισθωτών σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας. Ενώ στο σύνολο της οικονομίας οι μισθωτοί αντιπροσωπεύουν περίπου 60% των απασχολουμένων, στον τουρισμό, το αντίστοιχο ποσοστό περιορίζεται στο 54%. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από τα στοιχεία του συνόλου της χώρας, καθώς δεν παρέχονται στοιχεία για την περιφέρεια. Η ύπαρξη πολλών ιδιόκτητων μικρών οικογενειακών μονάδων, το μοντέλο που κυριαρχεί σε όλες σχεδόν τις τουριστικές περιοχές της χώρας, ερμηνεύει αυτή τη διαπίστωση.

Το επίπεδο εκπαίδευσης των απασχολουμένων στον τουρισμό χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι το 52% έχουν απολυτήριο λυκείου και υστερεί ως προς την προσέλευση στελεχών με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Ενώ στο σύνολο της

οικονομίας οι απόφοιτοι ή φοιτήσαντες σε τριτοβάθμια εκπαίδευση αντιπροσωπεύουν το 29% του συνόλου, το αντίστοιχο ποσοστό στον τουρισμό περιορίζεται σε μόλις 13%. Αυτό φυσικά έχει σχέση με το επίπεδο οργάνωσης και μεγέθυνσης των τουριστικών επιχειρήσεων της περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ.

Η ΕΡΕΥΝΑ

1. ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στα ξενοδοχεία του Αγρινίου με ερωτηματολόγια τα οποία παραδόθηκαν ιδιοχείρως και συμπληρώθηκαν από τη διεύθυνση και τους εργαζόμενους των ξενοδοχείων.

Συντάχθηκαν δυο τύποι ερωτηματολογίων, το ένα για τη διεύθυνση των ξενοδοχείων και το άλλο για τους εργαζόμενους.

Στην έρευνα συμμετείχαν 4 από τα 6 ξενοδοχεία της πόλης, τα υπόλοιπα 2 αρνήθηκαν να συμμετέχουν στην έρευνα, και σε σύνολο 22 περίπου εργαζομένων απάντησαν οι 18.

Παρακάτω παραθέτουμε αναλυτικά τα αποτελέσματα της έρευνας.

2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Αποτελέσματα έρευνας με βάση τις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια της διεύθυνσης των ξενοδοχείων.

Πίνακας 18: Τύπος ξενοδοχείου

Πόλης	100%
Παραθερισμού	0%
Άλλο	0%

Τα ξενοδοχεία του Αγρινίου που συμμετείχαν στην έρευνα είναι σε ποσοστό 100% πόλεως.

Πίνακας 19: Είδος ξενοδοχείου

Ανεξάρτητο	100%
Μέρος αλυσίδας	0%
Franchise	0%

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι τα ξενοδοχεία σε ποσοστό 100% είναι ανεξάρτητα.

Πίνακας 20: Αριθμός δωματίων

	Μονόκλινα	Δίκλινα	Τρίκλινα	Σουίτες
Ξενοδοχείο Α	11	48		
Ξενοδοχείο Β	21	15		
Ξενοδοχείο Γ	7	26	3	
Ξενοδοχείο Δ	-	31	4	4
ΣΥΝΟΛΟ	39	120	7	4

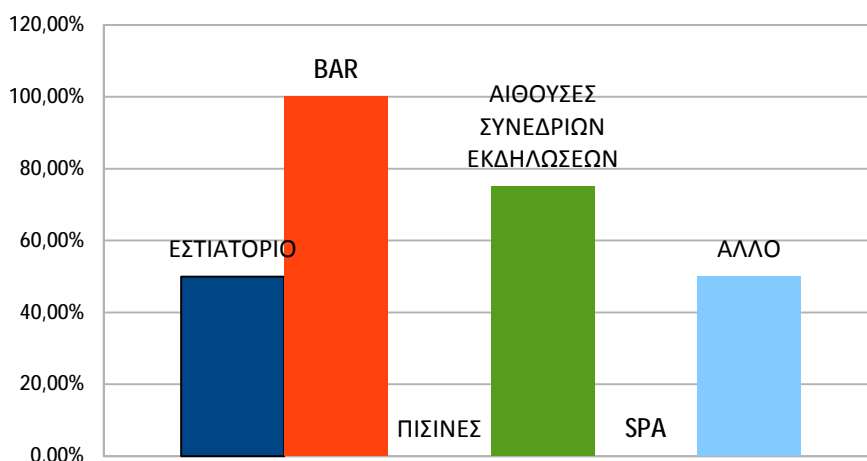
Στον πίνακα 20 βλέπουμε τη δυναμικότητα των ξενοδοχείων σε δωμάτια και παρατηρούμε ότι αποτελούνται από 30 έως 60 δωμάτια περίπου το καθένα. Στο σύνολο έχουμε 39 μονόκλινα, 120 δίκλινα, 7 τρίκλινα και μόνο 4 σουίτες.

Πίνακας 21: Παροχές ξενοδοχείου

Εστιατόριο	50%
Bar	100%
Πισίνες	0%
Αίθουσες εκδηλώσεων/συνεδρίων	75%
Spa	0%
Άλλο (parking, wifi spot, cable tv)	50%

Ο πίνακας 21 αφορά τις παροχές των ξενοδοχείων και βλέπουμε ότι όλα διαθέτουν μπαρ, μόνο το 50% έχει ένα εστιατόριο, κανένα δεν διαθέτει πισίνα ή spa, το 75% διαθέτει αίθουσα συνεδρίων και εκδηλώσεων και στην επιλογή άλλο το 50% δήλωσε ότι παρέχει δωρεάν παρκινγκ στους πελάτες, γωνία με υπολογιστή και wifi και δορυφορική τηλεόραση.

Διάγραμμα 1: Παροχές ξενοδοχείου

Πίνακας 22: Έτος ίδρυσης του ξενοδοχείου

Πριν από το 1980	50%
1981-1990	0%
1991-2000	0%
2001-2010	50%
Μετά το 2010	0%

Στον πίνακα 22 που αφορά το έτος ίδρυσης των ξενοδοχείων βλέπουμε ότι το 50% ιδρύθηκε πριν από το 1980, ενώ το υπόλοιπο 50% μεταξύ 2005 με 2010.

Πίνακας 23: Χρονολογία τελευταίας ανακαίνισης

1999-2002	0%
2003-2006	25%
2007-2010	0%
2011-2014	50%
Δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα	25%

Στην ερώτηση για το πότε έγινε η τελευταία ανακαίνιση του ξενοδοχείου, το 25% απάντησε την τριετία 2003-2006, το 50% την τριετία 2011-2014 και άλλο ένα 25% ότι δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα κάποια ανακαίνιση στο ξενοδοχείο.

Διάγραμμα 2: Χρονολογία τελευταίας ανακαίνισης

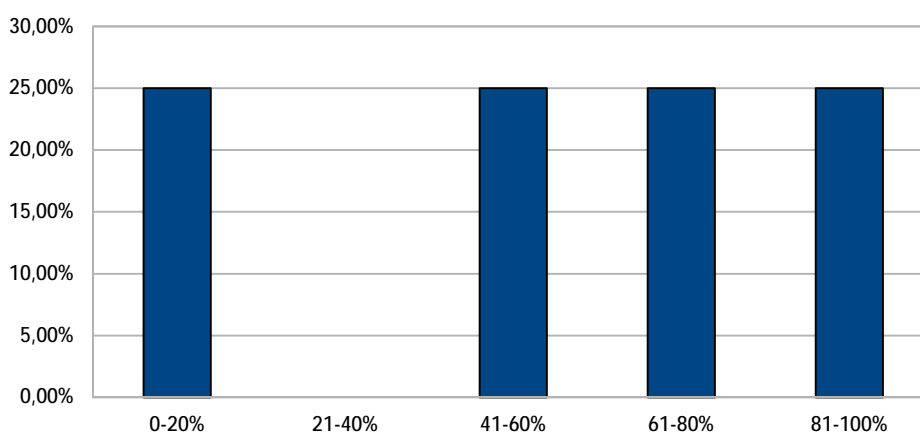

Πίνακας 24: Κατ' εκτίμηση ποσοστό προσέλευσης Ελλήνων τουριστών στο ξενοδοχείο

0-20%	25%
21-40%	0%
41-60%	25%
61-80%	25%
81-100%	25%

Στην ερώτηση για το κατ' εκτίμηση ποσοστό Ελλήνων τουριστών στα ξενοδοχεία το ένα απάντησε ότι έχει περίπου 20% , το δεύτερο περίπου 40 έως 60%, το τρίτο 60 έως 80% και το τέταρτο ότι σε ποσοστό 80 έως 100% των πελατών είναι Έλληνες.

Διάγραμμα 3: Κατ' εκτίμηση ποσοστό προσέλευσης Ελλήνων τουριστών στο ξενοδοχείο

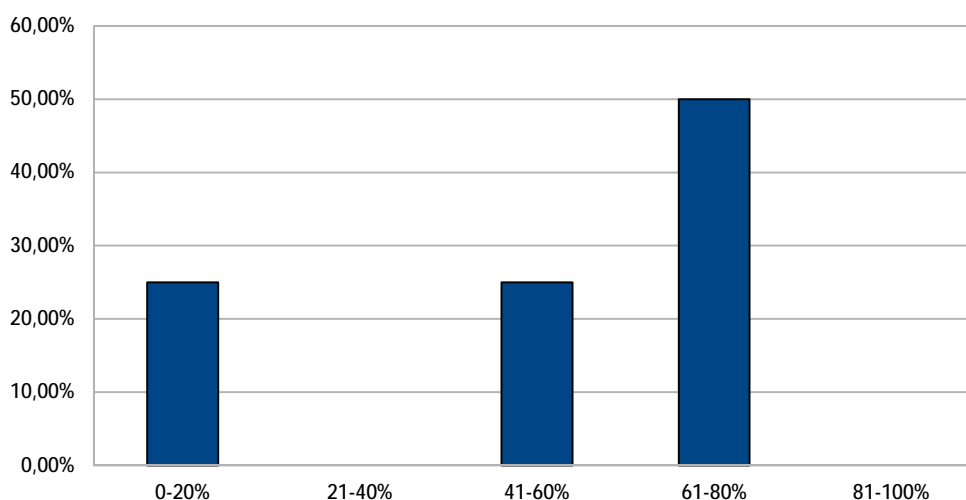

Πίνακας 25: Κατ' εκτίμηση ποσοστό επαναλαμβανόμενων πελατών.

0-20%	25%
21-40%	0%
41-60%	25%
61-80%	50%
81-100%	0%

Στον πίνακα 25 φαίνονται τα κατ' εκτίμηση ποσοστά επαναλαμβανόμενων πελατών στα ξενοδοχεία της πόλης. Το 1^ο δήλωσε περίπου στο 20%, το δεύτερο στο 40 έως 60% και τα άλλα δυο ξενοδοχεία στο 60 έως 80%.

Διάγραμμα 4: Κατ' εκτίμηση ποσοστό επαναλαμβανόμενων πελατών

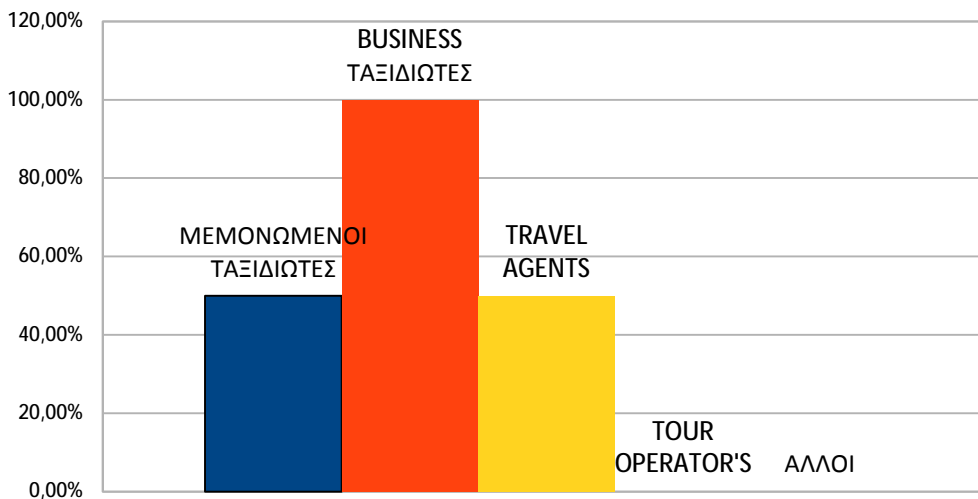
Πίνακας 26: Κατηγορία πελατών

Μεμονωμένοι ταξιδιώτες	50%
Business ταξιδιώτες	100%
Travel agents	50%
Tour operator's	0%
Άλλοι	0%

Όσον αφορά στην κατηγορία των πελατών όπως βλέπουμε και στον πίνακα 26, το 100% των ξενοδοχείων δουλεύει με ταξιδιώτες οι οποίοι επισκέπτονται την πόλη για επαγγελματικούς λόγους, κυρίως αντιπροσώπους εταιριών και μόνο τα δυο από τα

τέσσερα ξενοδοχεία δέχονται μεμονωμένους επισκέπτες οι οποίοι έρχονται στην πόλη για άλλους λόγους επίσκεψης, είτε γάμους συγγενών, είτε ταξιδιώτες που κάνουν στάση στην πόλη πριν φτάσουν στον τελικό προορισμό τους. Τέλος, όπως βλέπουμε επίσης μόνο το 50% των ξενοδοχείων συνεργάζεται με κάποιο πρακτορείο.

Διάγραμμα 5: Κατηγορία πελατών

Πίνακας 27: Μέση τιμή δωματίου

Κάτω από 30€	0%
30-50€	100%
51-70€	0%
71-90€	0%
91€ και πάνω	0%

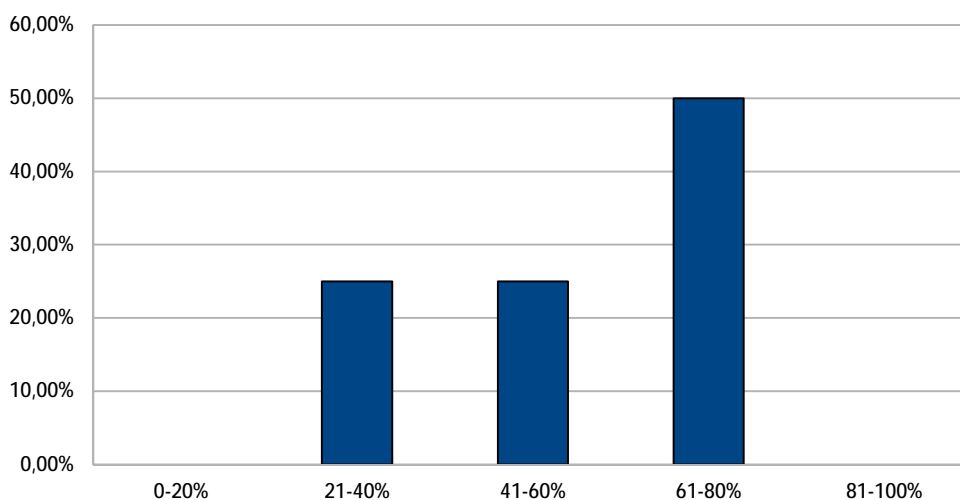
Στην ερώτηση για τη μέση τιμή δωματίου, όπως βλέπουμε και στον πίνακα 27 και στα τέσσερα ξενοδοχεία της πόλης, δηλαδή σε ποσοστό 100%, η τιμή κυμαίνεται από 30 έως 50€περίπου.

Πίνακας 28: Ποσοστό πληρότητας για όλο το χρόνο

0-20%	0%
21-40%	25%
41-60%	25%
61-80%	50%
81-100%	0%

Η πληρότητα των ξενοδοχείων για όλο το χρόνο, όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα, για το ένα ξενοδοχείο είναι περίπου στο 20 έως 40%, για το δεύτερο από 41-60% και για τα υπόλοιπα δυο από 61 έως 80%.

Διάγραμμα 6: Ποσοστό πληρότητας για όλο το χρόνο

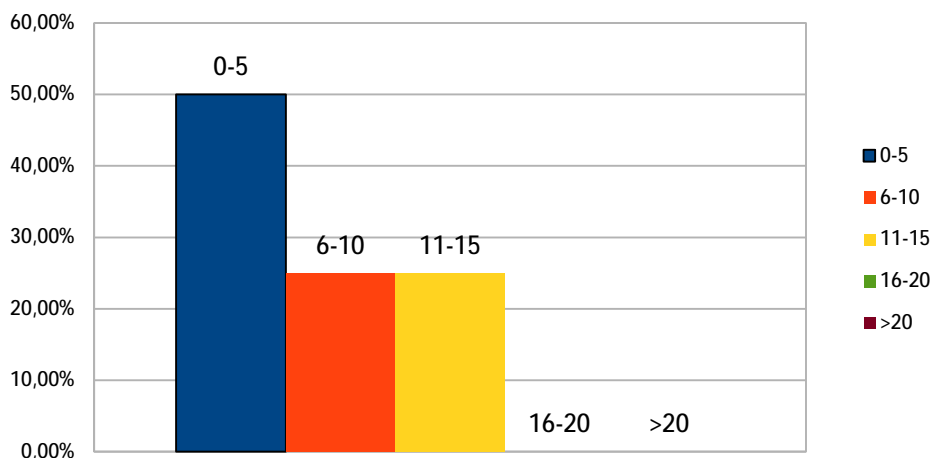

Πίνακας 29: Αριθμός μόνιμου προσωπικού

0-5	50%
6-10	25%
11-15	25%
16-20	0%
Πάνω από 20	0%

Στον πίνακα 29 βλέπουμε τον αριθμό μόνιμου προσωπικού. Σε ποσοστό 50% απασχολούν έως 5 άτομα, το υπόλοιπο 50% απασχολεί από 6 έως 15 άτομα μόνιμο προσωπικό.

Διάγραμμα 7: Αριθμός μόνιμου προσωπικού

Πίνακας 30: Αριθμός εποχικού προσωπικού.

0-3	100%
4-6	0%
7-9	0%
10-12	0%
Πάνω από 12	0%

Τα ξενοδοχεία της πόλης σε ποσοστό 100% δεν απασχολούν εποχικό προσωπικό, διότι οι ανάγκες τους καλύπτονται από το ήδη υπάρχον προσωπικό.

Πίνακας 31: Αριθμός εργαζομένων με πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ

0-2	75%
3-5	25%
6-8	0%
9-11	0%
Πάνω από 12	0%

Στον πίνακα 31 βλέπουμε τον αριθμό των εργαζομένων στα ξενοδοχεία που είναι κάτοχοι πτυχίου από ΑΕΙ/ΤΕΙ. Η πλειοψηφία των ξενοδοχείων σε ποσοστό 75% δεν έχει κανέναν πτυχιούχο από ΑΕΙ/ΤΕΙ και μόνο το ένα έχει 3 αποφοίτους από ΤΕΙ Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Πίνακας 32: Μηνιαίο κόστος προσωπικού

Κάτω από 3000€	0%
3000-6000€	50%
6001-8000€	0%
8001-10000€	0%
Πάνω από 10000€	50%

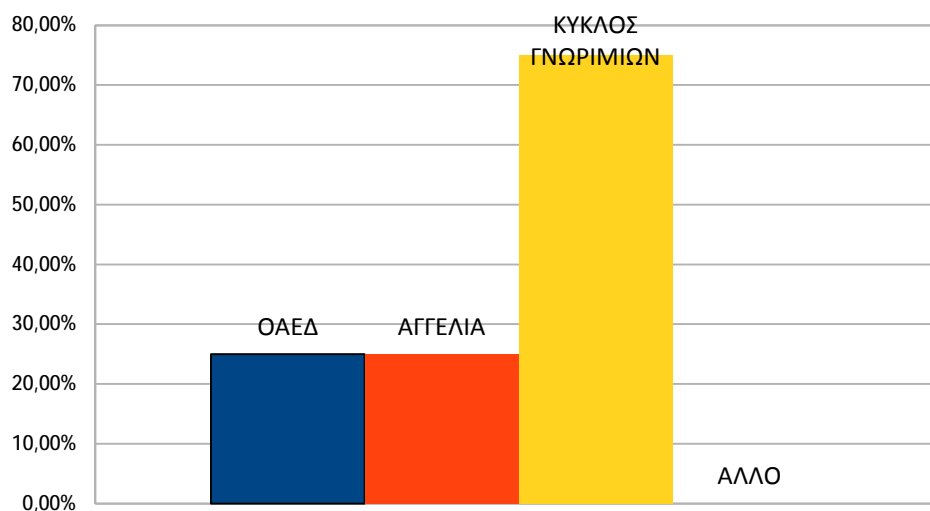
Στην ερώτηση για το μηνιαίο κόστος της επιχείρησης για το προσωπικό που απασχολεί, τα δυο ξενοδοχεία, δηλαδή σε ποσοστό 50%, απάντησαν από 3000-6000€ και το υπόλοιπο 50% απάντησε ότι το προσωπικό στοιχίζει στην επιχείρηση πάνω από 10000€ το μήνα.

Πίνακας 33: Τρόπος επιλογής προσωπικού

ΟΑΕΔ	25%
Αγγελία	25%
Κύκλος γνωριμιών	75%
Άλλο	0%

Στον πίνακα 33 φαίνονται σε ποσοστά οι απαντήσεις των υπεύθυνων των ξενοδοχείων για τον τρόπο με τον οποίο επέλεξαν τους εργαζομένους της επιχείρησης και βλέπουμε ότι σε ποσοστό 75% επέλεξαν προσωπικό από τον κύκλο των γνωριμιών τους, ένα 25% επέλεξε το προσωπικό μέσω ΟΑΕΔ και άλλο ένα 25% μέσω αγγελίας.

Διάγραμμα 8: Τρόπος επιλογής προσωπικού

Πίνακας 34: Κριτήρια πρόσληψης προσωπικού

Κατάρτιση	50%
Φύλο	0%
Εμπειρία	50%
Συστάσεις	0%
Γνωριμίες	0%
Άλλο	0%

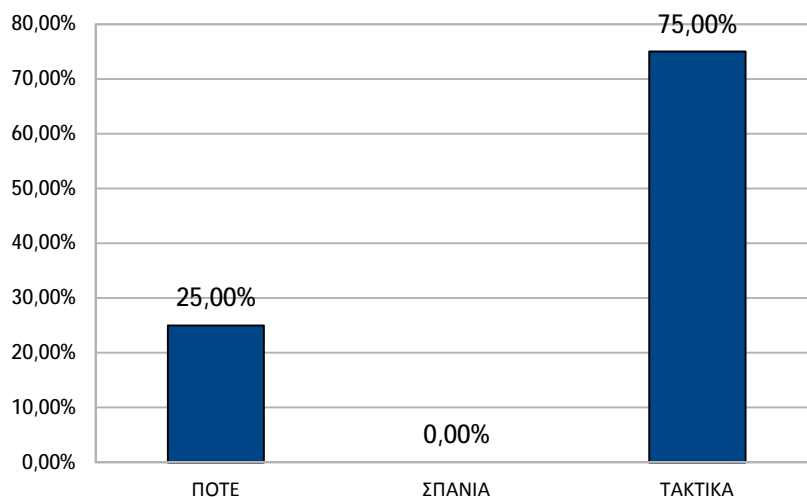
Σύμφωνα με τις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια των μάνατζερ των ξενοδοχείων για την επιλογή του προσωπικού, το 50% απάντησε ότι οι προσλήψεις έγιναν με βάση την κατάρτιση των υποψηφίων και το άλλο 50% ότι οι προσλήψεις έγιναν με βάση την εμπειρία των υποψηφίων.

Πίνακας 35: Αξιολόγηση εργαζομένων

Ποτέ	25%
Σπάνια	0%
Τακτικά	75%

Στην ερώτηση για το αν αξιολογούνται οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση το 25% απάντησε ότι οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση δεν αξιολογούνται ποτέ και το υπόλοιπο 75% ότι αξιολογούνται τακτικά οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση.

Διάγραμμα 9: Αξιολόγηση εργαζομένων

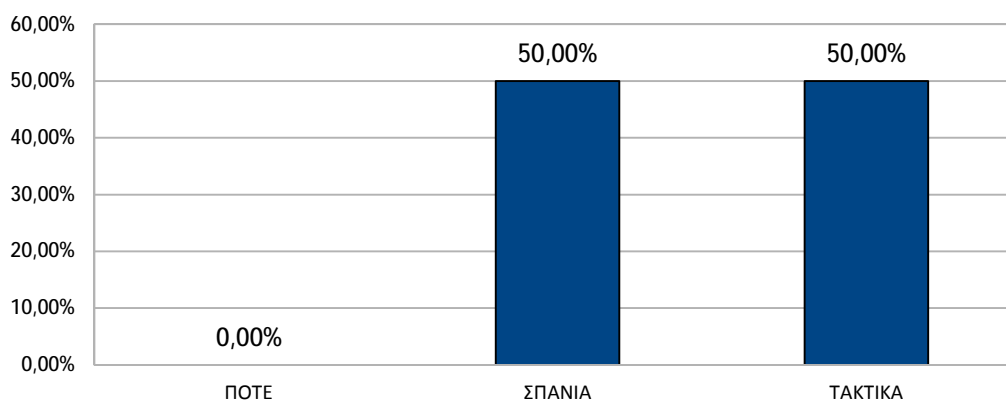

Πίνακας 36: Εκπαίδευση εργαζομένων στην επιχείρηση

Ποτέ	0%
Σπάνια	50%
Τακτικά	50%

Ο πίνακας 36 αφορά στην ερώτηση για το αν εκπαιδεύονται οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση και οι απαντήσεις που δόθηκαν είναι σε ποσοστό 50% σπάνια και 50% τακτικά.

Διάγραμμα 10 : Εκπαίδευση εργαζομένων στην επιχείρηση

Πίνακας 37: Μισθολογικά επίπεδα εργαζομένων

Κάτω από 400€	0%
400-600€	0%
601-800€	25%
801-1000€	75%
Πάνω από 1000€	0%

Όσον αφορά στις απολαβές των εργαζομένων σε ποσοστό 75% των ξενοδοχείων απάντησαν ότι ο μισθός των εργαζομένων κυμαίνεται από 800 έως 1000€ και το 25% απάντησε ότι ο μισθός των εργαζομένων κυμαίνεται από 600 έως 800€

Πίνακας 38: Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν στην επιχείρηση την τελευταία 2ετία.

0-2	75%
3-5	25%
6-8	0%
9-11	0%
Πάνω από 12	0%

Στον πίνακα 38 βλέπουμε ότι σε ποσοστό 75% των επιχειρήσεων δημιουργήθηκαν 0-2 νέες θέσεις εργασίας την τελευταία διετία ενώ μόνο στο 25% δημιουργήθηκαν 3-5 νέες θέσεις εργασίας.

Πίνακας 39: Αριθμός θέσεων εργασίας που χάθηκαν την τελευταία 2ετία

0-2	100%
3-5	0%
6-8	0%
9-11	0%
Πάνω από 12	0%

Στην ερώτηση μας για το πόσες θέσεις εργασίας χάθηκαν την τελευταία διετία στην επιχείρηση, όπως βλέπουμε και στον πίνακα 39, σε ποσοστό 100% χάθηκαν 0-2 θέσεις εργασίας.

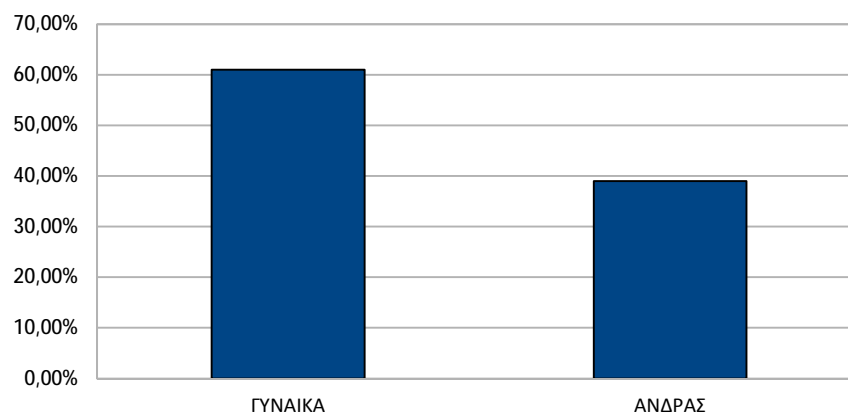
- Αποτελέσματα έρευνας με βάση τις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια των εργαζομένων στα ξενοδοχεία.

Πίνακας 40: Φύλο εργαζομένων

Γυναίκα	61%
Άνδρας	39%

Το ποσοστό των γυναικών που εργάζονται στα ξενοδοχεία της πόλης είναι μεγαλύτερο έναντι των ανδρών. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 40 οι γυναίκες εργαζόμενες καταλαμβάνουν το 61% έναντι 39% των ανδρών.

Διάγραμμα 11: Φύλο εργαζομένων

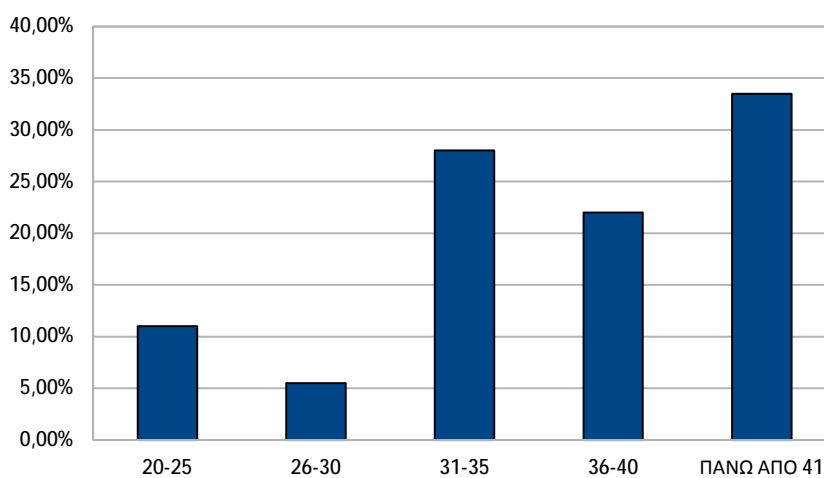

Πίνακας 41: Ηλικία εργαζομένων

20-25	11%
26-30	5,5%
31-35	28%
36-40	22%
Πάνω από 41	33,5%

Στον πίνακα 41 βλέπουμε τα ποσοστά ηλικιών των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι με ηλικία 20-25 ετών καταλαμβάνουν το 11%, μόνο το 5,5% των εργαζομένων είναι μεταξύ 26 με 30 ετών, το 28% είναι μεταξύ 31-35 ετών, το 22% είναι μεταξύ 36-40 ετών και το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων με ποσοστό 33,5% είναι πάνω από 41 ετών.

Διάγραμμα 12: Ηλικία εργαζομένων

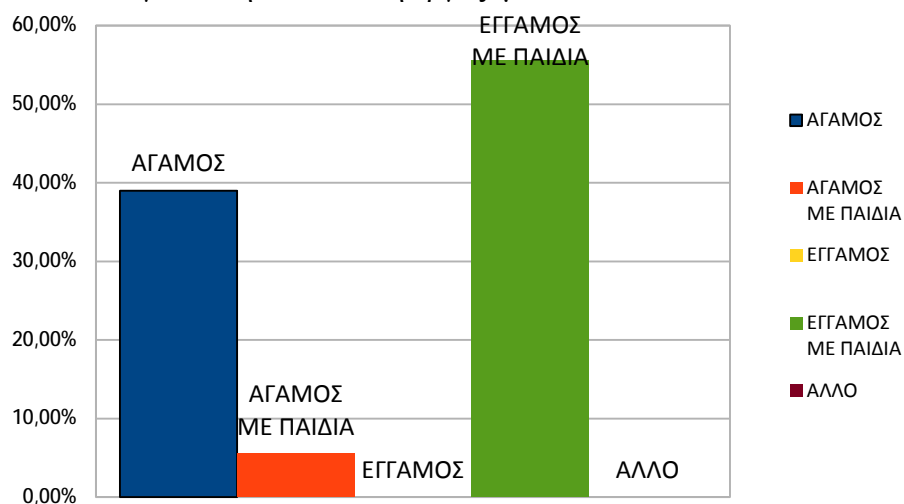

Πίνακας 42: Οικογενειακή κατάσταση εργαζομένων

Άγαμος	39%
Άγαμος με παιδιά	5,5%
Έγγαμος	0%
Έγγαμος με παιδιά	55,5%
Άλλο	0%

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση των εργαζομένων το 39% δηλώνει άγαμος, το 5,5% δηλώνει άγαμος με παιδιά και η πλειοψηφία με ποσοστό 55,5% δηλώνει έγγαμος με παιδιά.

Διάγραμμα 13: Οικογενειακή κατάσταση εργαζομένων

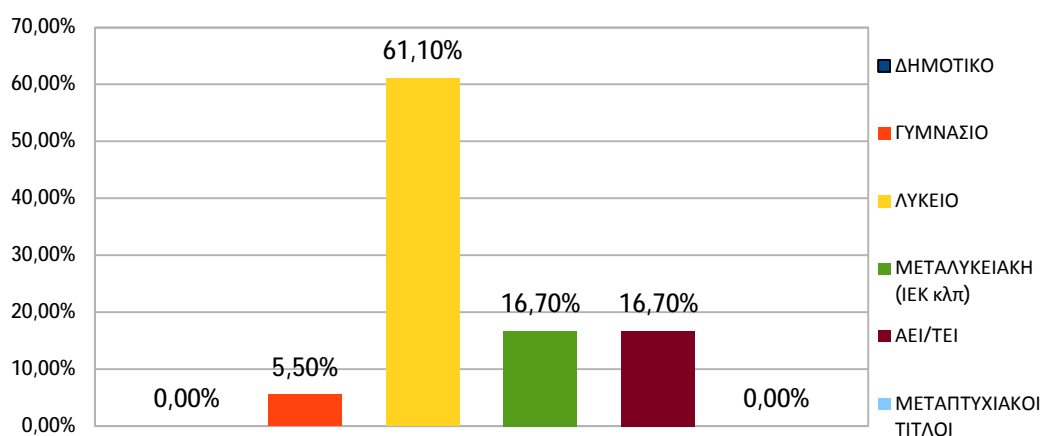

Πίνακας 43: Επίπεδο εκπαίδευσης εργαζομένων

Δημοτικό	0%
Γυμνάσιο	5,5%
Λύκειο	61,1%
Μεταλυκειακή (ΙΕΚ, κλπ)	16,7%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	16,7%
Μεταπτυχιακοί τίτλοι	0%

Στον πίνακα 43 φαίνεται το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων στα ξενοδοχεία. Αναλυτικά έχουμε ένα 5,5%, δηλαδή ένας στους 18 που είναι απόφοιτος γυμνασίου. Η πλειοψηφία των εργαζομένων δηλαδή το 61,1% είναι απόφοιτοι λυκείου, μόνο 3 στους 18, σε ποσοστό 16,7% είναι απόφοιτοι ΤΕΙ από τη σχολή Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων και είναι συγκεντρωμένοι σε ένα μόνο ξενοδοχείο, και άλλο ένα 16,7% οι οποίοι είναι απόφοιτοι ΙΕΚ. Μόνο ένας διευκρινίζει πως είναι απόφοιτος ΙΕΚ Πληροφορικής, οι υπόλοιποι δεν διευκρινίζουν το αντικείμενο.

Διάγραμμα 14: Επίπεδο εκπαίδευσης εργαζομένων

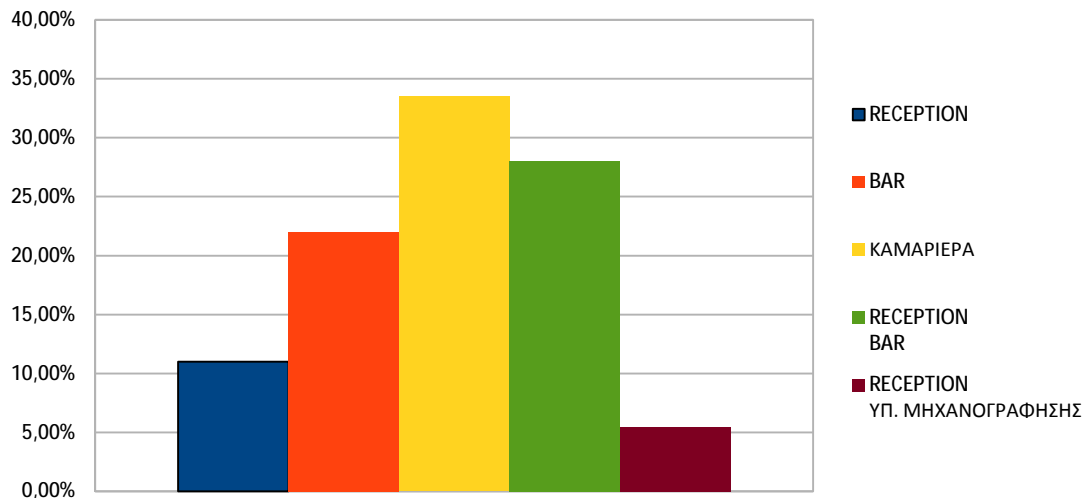

Πίνακας 44: Θέση απασχόλησης στην επιχείρηση

Υποδοχή	11%
Bar	22%
Καμαριέρα	33,5%
Υποδοχή/Bar	28%
Υποδοχή/Υπεύθυνος μηχανογράφησης	5,5%

Στην ερώτηση για το ποια είναι η θέση τους στην επιχείρηση, όπως βλέπουμε στον πίνακα 44, το 11% δηλώνει ότι η θέση του είναι στην υποδοχή, το 22% ότι είναι στο καφέ του ξενοδοχείου, μπουφετζής, το 33,5% είναι καμαριέρες και τέλος βλέπουμε ότι περίπου το 3% των εργαζομένων έχει πάνω από μια θέση στην επιχείρηση και συγκεκριμένα το 28% δουλεύει στην υποδοχή και ταυτόχρονα στο καφέ του ξενοδοχείου και ένα 5,5% όπου είναι και στην υποδοχή και στη μηχανογράφηση.

Διάγραμμα 15: Θέση απασχόλησης στην επιχείρηση

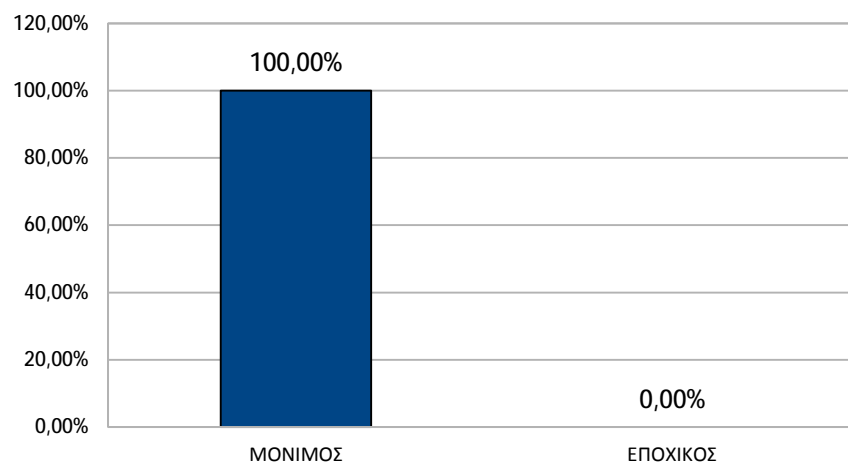

Πίνακας 45: Μόνιμος ή εποχικός

Μόνιμος	100%
Εποχικός	0%

Στον πίνακα 45 βλέπουμε ότι το 100% των ερωτηθέντων είναι μόνιμοι στην επιχείρηση και δεν υπάρχουν εποχικοί εργαζόμενοι, διότι οι ανάγκες των ξενοδοχείων καλύπτονται από το μόνιμο προσωπικό.

Διάγραμμα 16: Μόνιμος ή εποχικός

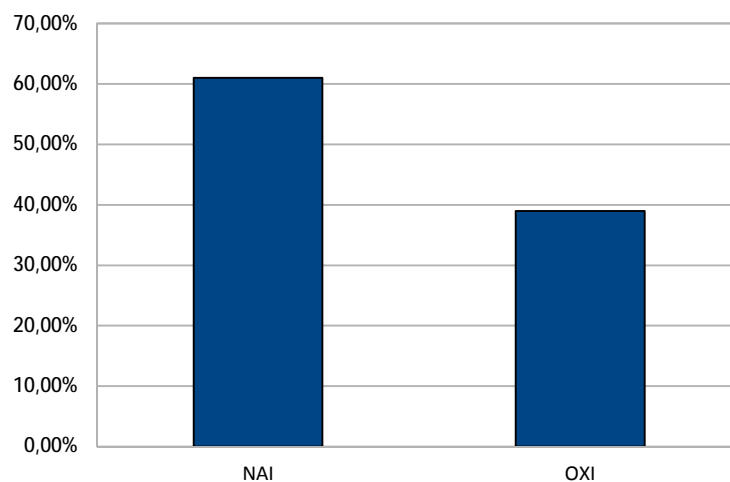

Πίνακας 46: Παρακολούθηση σεμιναρίου

Ναι	61%
Όχι	39%

Στην ερώτηση για το αν έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο κατάρτισης το 61% απάντησε πως έχει παρακολουθήσει και συγκεκριμένα μόνο 2 στους 18 διευκρινίζουν ότι παρακολούθησαν σεμινάριο με αντικείμενο τον έλεγχο και τη διαχείριση τροφίμων, 2 στους 18 παρακολούθησαν κάποιο σεμινάριο στα ΚΕΚ Διάσταση αλλά δεν διευκρινίζουν το αντικείμενο του σεμιναρίου, 7 στους 18 παρακολούθησαν κάποιο σεμινάριο αλλά δεν διευκρινίζουν ούτε το φορέα ούτε το αντικείμενο του σεμιναρίου και το 39%, δηλαδή 7 στους 18 δεν έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο κατάρτισης.

Διάγραμμα 17: Παρακολούθηση σεμιναρίου

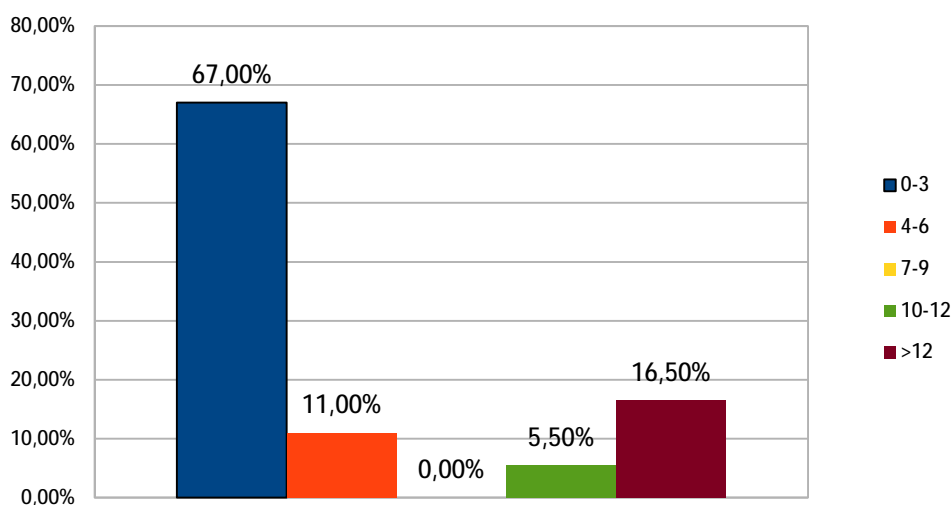

Πίνακας 47: Μήνες για αναζήτηση εργασίας

0-3	67%
4-6	11%
7-9	0%
10-12	5,5%
Πάνω από 12 μήνες	16,5%

Στον πίνακα 47 η ερώτηση ήταν πόσο χρονικό διάστημα σε μήνες έμειναν άνεργοι μέχρι να βρουν την παρούσα εργασία. Η πλειοψηφία, σε ποσοστό 67% δηλώνει ότι το χρονικό διάστημα για εύρεση της σημερινής εργασίας ήταν από 0 έως 3 μήνες. Το 11% ότι ήταν από 4 έως 6 μήνες, μόνο το 5,5% έψαχνε από 10 έως 12 μήνες και το 16,5% ότι χρειάστηκαν πάνω από 12 μήνες για βρεθεί η σημερινή τους εργασία.

Διάγραμμα 18: Μήνες για αναζήτηση εργασίας

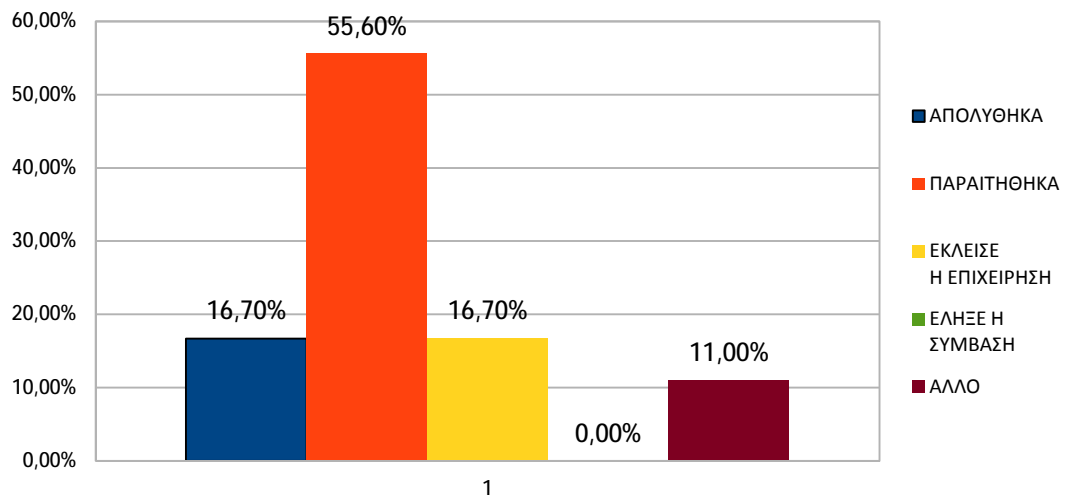

Πίνακας 48: Λόγοι αποχώρησης

Απολύθηκα	16,7%
Παραιτήθηκα	55,6%
Έκλεισε η επιχείρηση	16,7%
Έληξε η σύμβαση	0%
Άλλο	11%

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε για τους λόγους που αποχώρησαν από την προηγούμενη εργασία τους και όπως φαίνεται στον πίνακα 48, το 16,7% δήλωσε ότι απολύθηκε από την προηγούμενη επιχείρηση, η πλειοψηφία σε ποσοστό 55,6% ότι παραιτήθηκε, το 16,7% ότι έκλεισε η επιχείρηση και το 11% δήλωσε άλλο λόγο και διευκρινίζουν πως ο λόγος ήταν διαφωνία με τον εργοδότη ή ότι δεν είχαν ξαναεργαστεί πριν την σημερινή εργασία.

Διάγραμμα 19: Λόγοι αποχώρησης

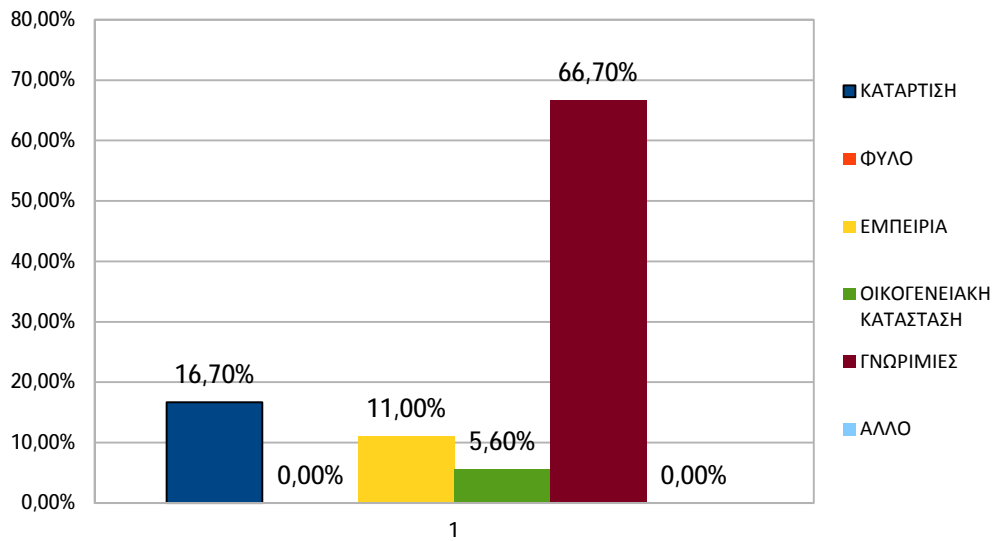

Πίνακας 49: Λόγος εύρεσης παρούσας εργασίας

Κατάρτιση	16,7%
Φύλο	0%
Εμπειρία	11%
Οικογενειακή κατάσταση	5,6%
Γνωριμίες	66,7%
Άλλο	0%

Στον πίνακα 49 φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους βρήκαν τη σημερινή τους εργασία. Το 16,7% δήλωσε ότι κύριος λόγος ήταν η κατάρτισή τους, το 11% ότι ήταν η εμπειρία τους, το 5,6% ότι ήταν η οικογενειακή κατάσταση και η πλειοψηφία σε ποσοστό 66,7% ότι βρήκαν την παρούσα εργασία λόγω των γνωριμιών τους.

Διάγραμμα 20: Λόγος εύρεσης παρούσας εργασίας

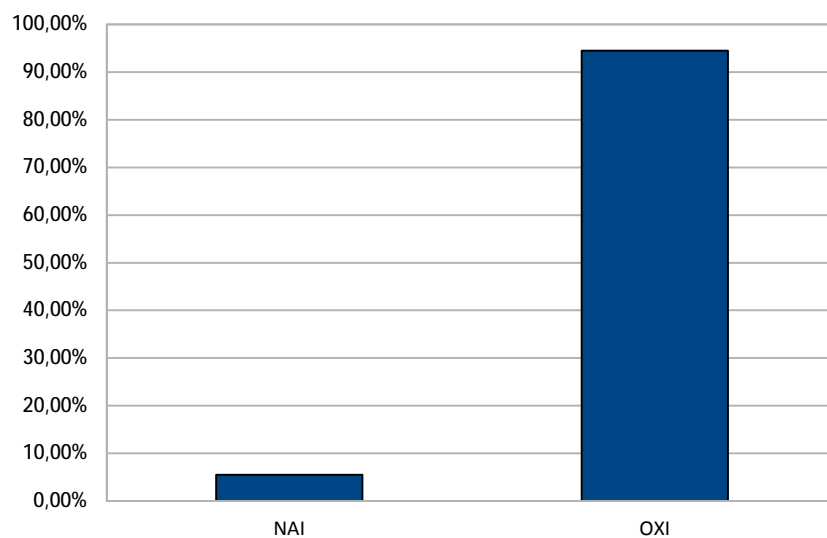

Πίνακας 50: Επιδοτούμενη θέση

Ναι	5,5%
Όχι	94,5%

Στην ερώτηση για το αν η σημερινή τους θέση εργασίας επιδοτείται το 94,5 % δήλωσε πως όχι και το 5,5% δήλωσε πως επιδοτείται αλλά δεν διευκρινίζει το φορέα ο οποίος επιδοτεί την θέση.

Διάγραμμα 21: Επιδοτούμενη θέση

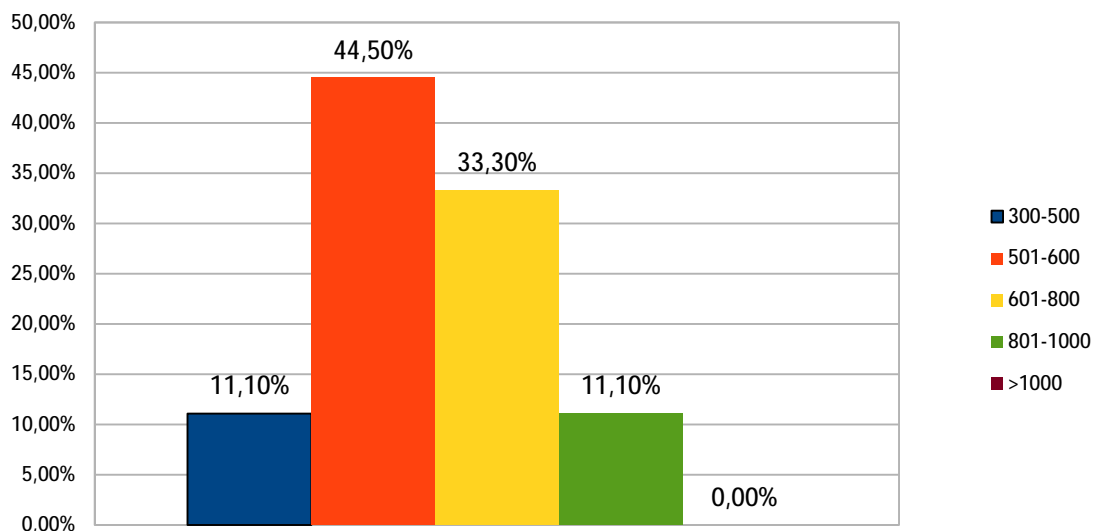

Πίνακας 51: Μηνιαίες απολαβές

300-500€	11,1%
501-600€	44,5%
601-800€	33,3%
801-1000€	11,1%
Πάνω από 1000€	0%

Ο πίνακας 51 αφορά στις μηνιαίες απολαβές των εργαζομένων. Πήραμε λοιπόν τις εξής απαντήσεις: η πλειοψηφία των εργαζομένων στα ξενοδοχεία της πόλης, σε ποσοστό 44,5% αμοιβεται με 500 έως 600€, το 33,3% με 600 έως 800€, το 11,1% ότι αμοιβεται από 300 έως 500€ και άλλο ένα 11,1% ότι οι μηνιαίες απολαβές κυμαίνονται μεταξύ 800 έως 1000€

Διάγραμμα 22: Μηνιαίες απολαβές

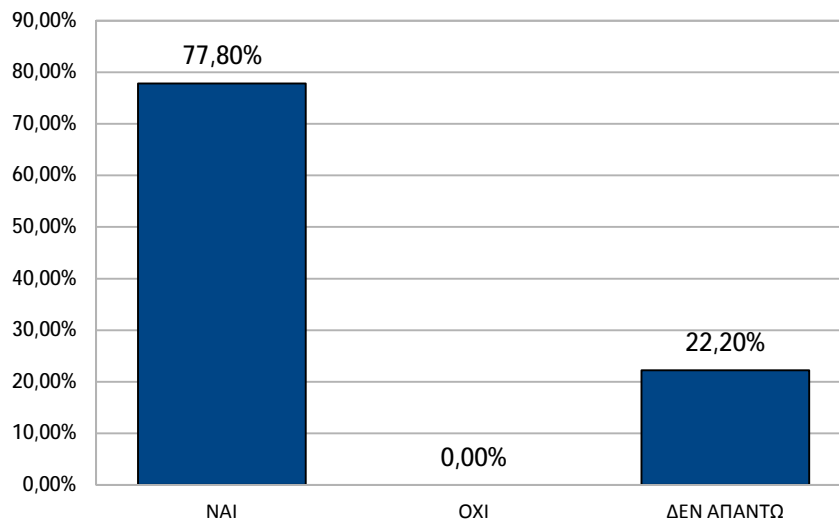

Πίνακας 52: Νόμιμες εισφορές

Ναι	77,8%
Όχι	0%
Δεν απαντώ	22,2%

Στην ερώτηση μας για το αν λαμβάνουν όλες τις νόμιμες εισφορές από την επιχείρηση, δηλαδή ασφάλιση, δώρα κ.τ.λ., η πλειοψηφία σε ποσοστό 77,8% απάντησε ναι, ότι λαμβάνει όλες τις νόμιμες εισφορές. Το 5,5% εκ των οποίων δήλωσε ότι λαμβάνει όλες τις νόμιμες εισφορές συν extra. Το υπόλοιπο 22,2% των εργαζομένων δήλωσε την επιλογή δεν απαντώ.

Διάγραμμα 23: Νόμιμες εισφορές

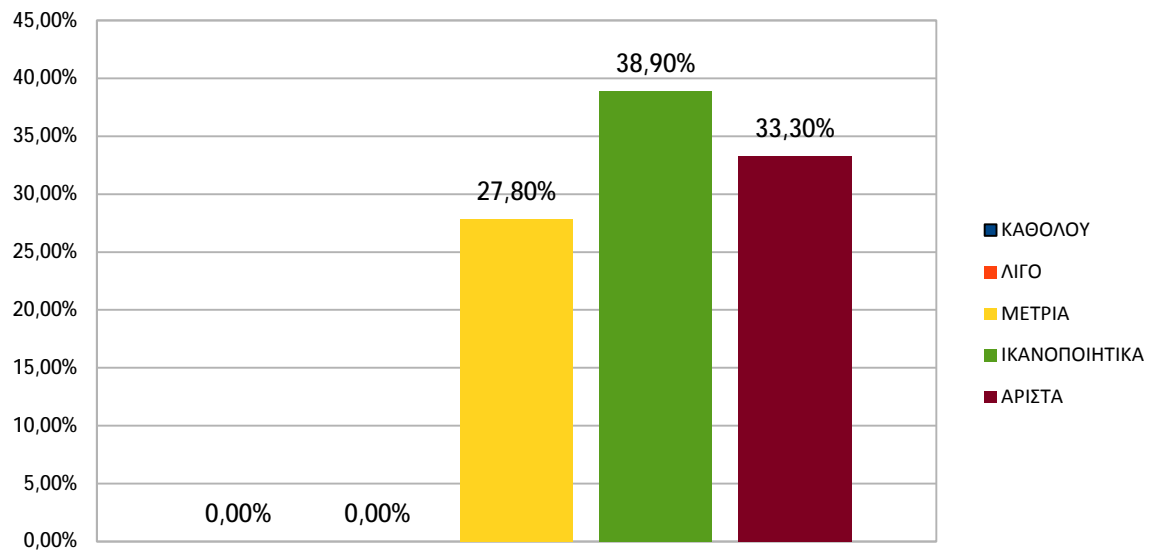

Πίνακας 53: Βαθμός ικανοποίησης από εργασιακό χώρο

Καθόλου	0%
Λίγο	0%
Μέτρια	27,8%
Ικανοποιητικά	38,9%
Άριστα	33,3%

Στην ερώτηση για το βαθμό ικανοποίησης από τον εργασιακό χώρο, το 27,8% δήλωσε μέτρια ικανοποιημένο από τον εργασιακό χώρο, το 38,9% δήλωσε ικανοποιημένο και το 33,3% δήλωσε άριστη ικανοποίηση από τον εργασιακό χώρο.

Διάγραμμα 24: Βαθμός ικανοποίησης από εργασιακό χώρο

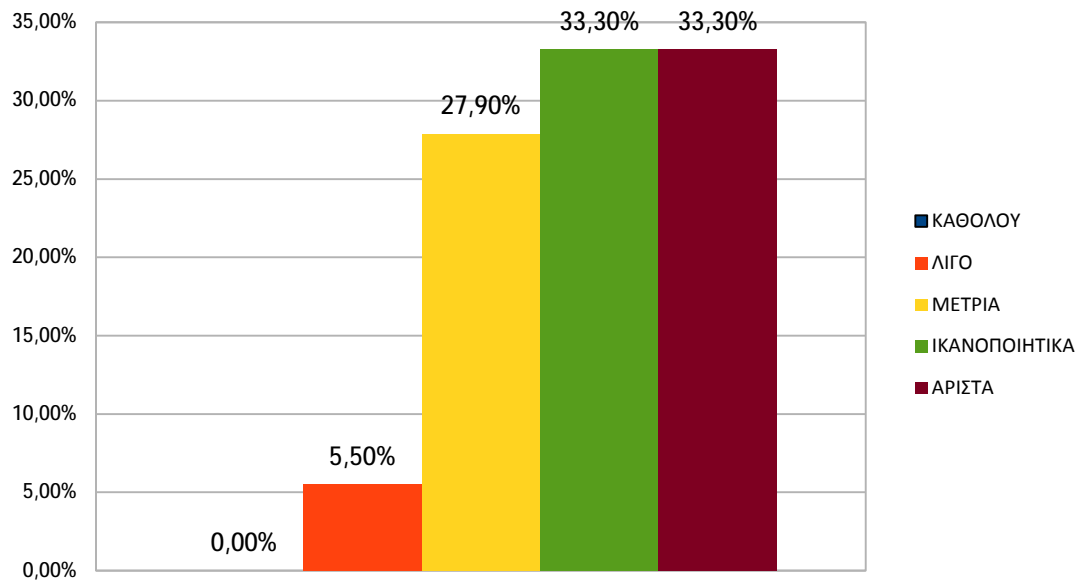

Πίνακας 54: Βαθμός ικανοποίησης από αντικείμενο εργασίας

Καθόλου	0%
Λίγο	5,5%
Μέτρια	27,9%
Ικανοποιητικά	33,3%
Άριστα	33,3%

Στην ερώτηση για το βαθμό ικανοποίησης από το αντικείμενο της εργασίας τους, το 5,5% δήλωσε λίγο ικανοποιημένο, το 27,9% μέτρια ικανοποιημένο, το 33,3% δήλωσε πως είναι ικανοποιημένο από το αντικείμενο εργασίας και το υπόλοιπο 33,3% δήλωσε άριστα ικανοποιημένο.

Διάγραμμα 25: Βαθμός ικανοποίησης από αντικείμενο εργασίας

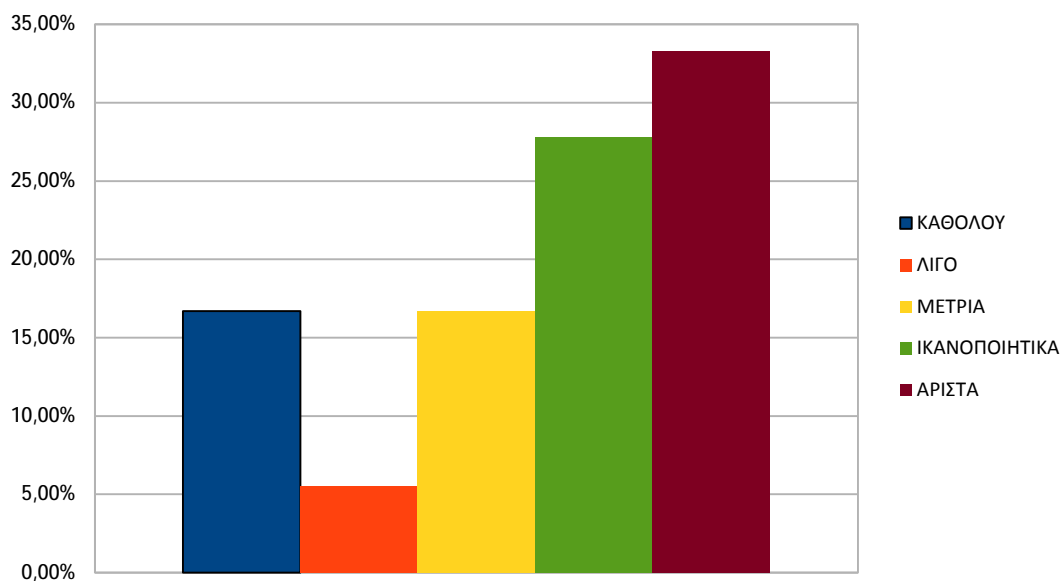

Πίνακας 55: Βαθμός ικανοποίησης από διοίκηση

Καθόλου	16,7%
Λίγο	5,5%
Μέτρια	16,7%
Ικανοποιητικά	27,8%
Άριστα	33,3%

Στην ερώτηση για το βαθμό ικανοποίησης από την διοίκηση της επιχείρησης, το 16,7% δήλωσε πως δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο, το 5,5% δήλωσε λίγο ικανοποιημένο, το 16,7% μέτρια ικανοποιημένο, το 27,8% δήλωσε πως είναι ικανοποιημένο από την διοίκηση του ξενοδοχείου και το 33,3% δήλωσε άριστα ικανοποιημένο από την διοίκηση.

Διάγραμμα 26: Βαθμός ικανοποίησης από διοίκηση

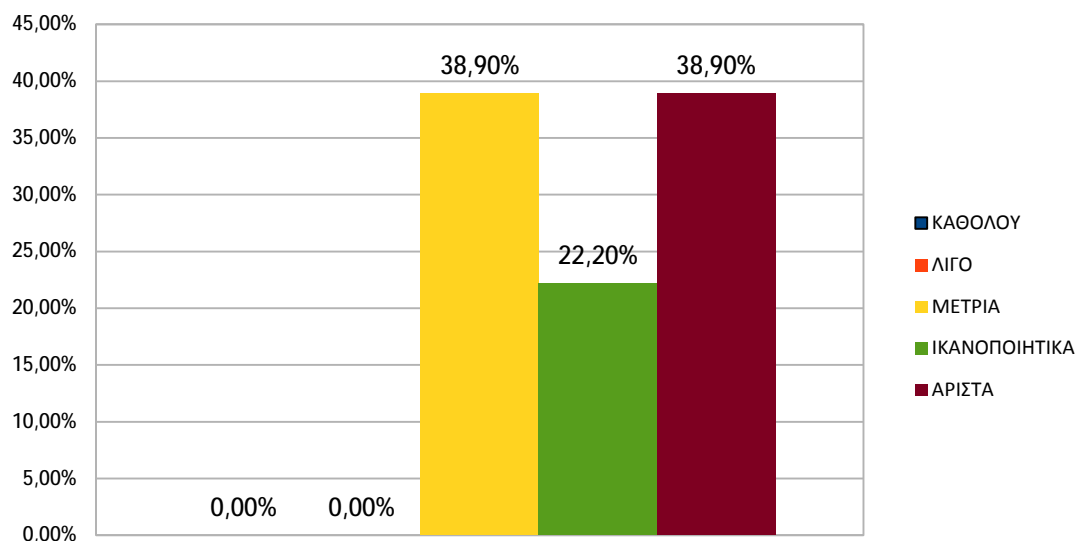

Πίνακας 56: Σχέσεις μεταξύ συναδέλφων

Καθόλου	0%
Λίγο	0%
Μέτρια	38,9%
Ικανοποιητικά	22,2%
Άριστα	38,9%

Ο πίνακας 56 αφορά στο βαθμό ικανοποίησης των εργαζομένων από τις σχέσεις μεταξύ συναδέλφων. Έτσι, βλέπουμε ότι το 38,9% δηλώνει μέτρια ικανοποιημένο, το 22,2% δηλώνει ικανοποιημένο και το υπόλοιπο 38,9% δηλώνει άριστα ικανοποιημένο από τις σχέσεις μεταξύ συναδέλφων.

Διάγραμμα 27: Σχέσεις μεταξύ συναδέλφων

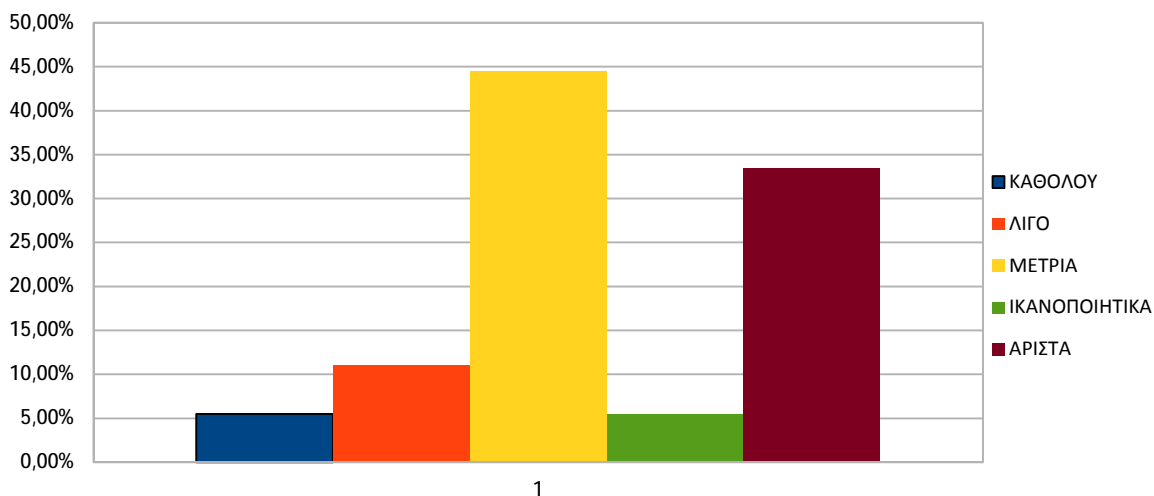

Πίνακας 57: Βαθμός ικανοποίησης από τις απολαβές

Καθόλου	5,5%
Λίγο	11%
Μέτρια	44,5%
Ικανοποιητικά	5,5%
Άριστα	33,5%

Στην ερώτηση για το βαθμό ικανοποίησης από τις απολαβές, όπως βλέπουμε και στον παραπάνω πίνακα, το 5,5% δήλωσε πως δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο, το 11% δήλωσε πως είναι λίγο ικανοποιημένο, το 44,5% δήλωσε πως είναι μέτρια ικανοποιημένο από τις απολαβές, άλλο ένα 5,5% δήλωσε ικανοποιημένο και το 33,5% δήλωσε άριστη ικανοποίηση από τις μηνιαίες απολαβές.

Διάγραμμα 28: Βαθμός ικανοποίησης από τις απολαβές

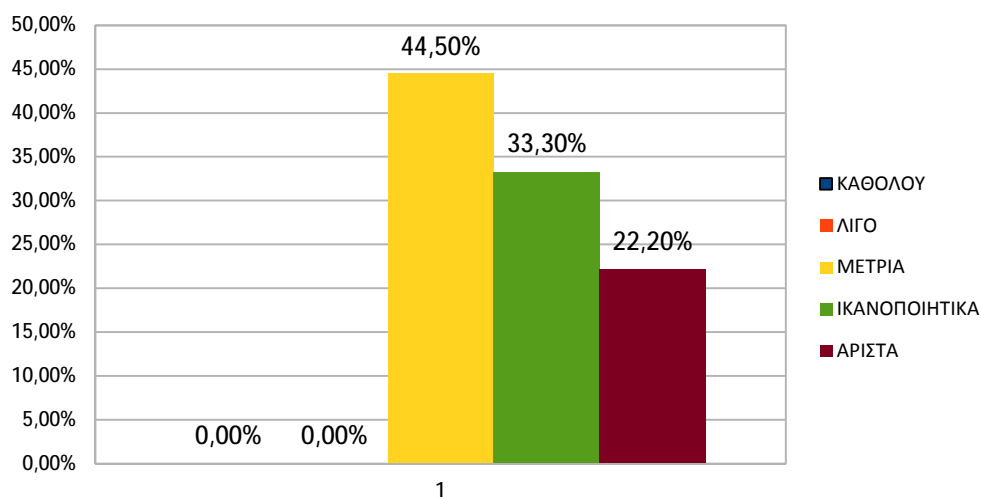

Πίνακας 58: Βαθμός ικανοποίησης από ωράρια και ημέρες εργασίας

Καθόλου	0%
Λίγο	0%
Μέτρια	44,5%
Ικανοποιητικά	33,3%
Άριστα	22,2%

Στην ερώτηση για τον βαθμό ικανοποίησης από τα ωράρια και τις ημέρες εργασίας, το 44,5% δηλώνει μέτρια ικανοποιημένο, το 33,3% ικανοποιημένο και το 22,2% άριστα ικανοποιημένο.

Διάγραμμα 29: Βαθμός ικανοποίησης από ωράρια και ημέρες εργασίας

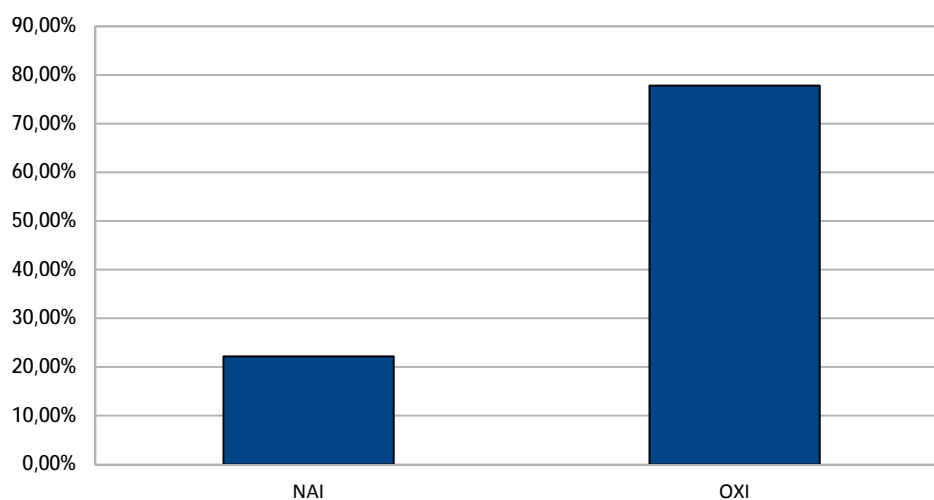

Πίνακας 59: Προοπτική εξέλιξης

Ναι	22,2%
Όχι	77,8%

Στην ερώτηση για το αν υπάρχει προοπτική εξέλιξης/προαγωγής η πλειοψηφία σε ποσοστό 77,8% δήλωσε πως δεν υπάρχει και μόνο το 22,2% δήλωσε ναι, πως υπάρχει προοπτική εξέλιξης/προαγωγής στην επιχείρηση.

Διάγραμμα 30: Προοπτική εξέλιξης

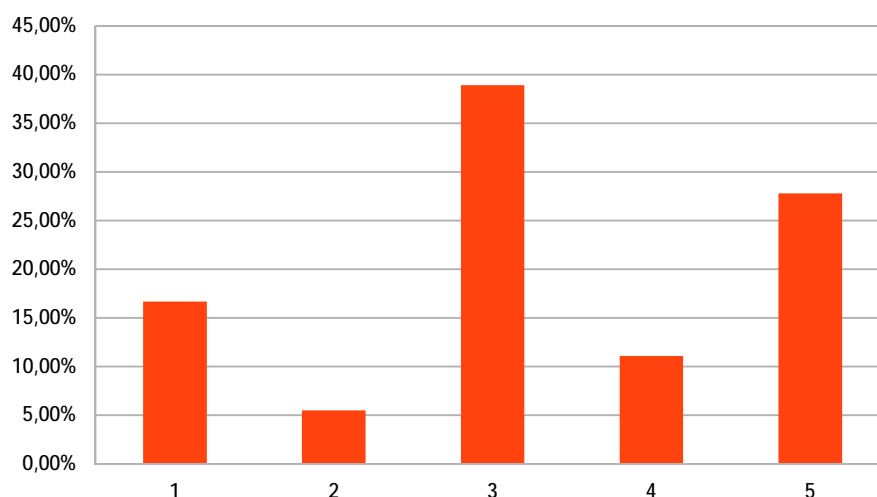

Πίνακας 60: Πορεία κλάδου τα τελευταία 5 έτη

Αρνητική	1	2	3	4	5	Θετική
	16,7%	5,5%	38,9%	11,1%	27,8%	

Στον πίνακα 60 φαίνεται πως κρίνουν την πορεία του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση τα τελευταία 5 έτη. Το 16,7% κρίνει την πορεία του κλάδου αρνητική, το 5,5% βλέπει την πορεία σχεδόν αρνητική, το 38,9% ούτε αρνητική ούτε θετική, το 11,1% κρίνει την πορεία του κλάδου προς θετική εξέλιξη και το 27,8% την κρίνει θετική.

Διάγραμμα 31: Πορεία κλάδου τα τελευταία 5 έτη

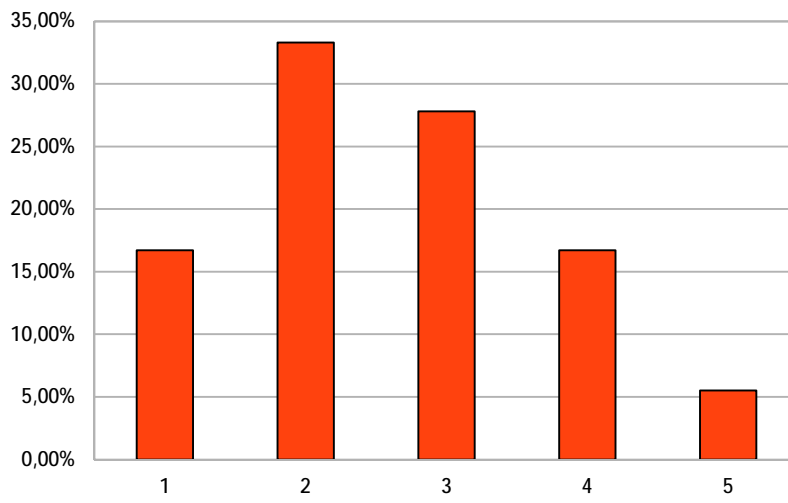

Πίνακας 61: Πιθανότητα να χάσουν τη δουλειά τους τα επόμενα 2 έτη

Βέβαιο	1	2	3	4	5	Απίθανο
	16,7%	33,3%	27,8%	16,7%	5,5%	

Στην ερώτηση σε τι βαθμό κρίνουν πιθανό να χάσουν τη δουλειά τους τα επόμενα 2 έτη, το 16,7% το θεωρεί βέβαιο, το 33,3% σχεδόν βέβαιο, το 27,8% ούτε βέβαιο ούτε απίθανο, το 16,7% σχεδόν απίθανο και μόνο το 5,5% θεωρεί απίθανο να χάσει τη δουλειά του τα επόμενα 2 έτη.

Διάγραμμα 32: Πιθανότητα να χάσουν το δουλειά τους τα επόμενα 2 έτη

3.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την παραπάνω έρευνα προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

-Σύμφωνα με τις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια των μάνατζερ των ξενοδοχείων, τα ξενοδοχεία της πόλης του Αγρινίου ανήκουν σε ποσοστό 100% στην κατηγορία πόλεως και είναι ανεξάρτητα. Η πλειοψηφία των δωματίων είναι δίκλινα και ο αριθμός φτάνει στα 120 δωμάτια σε σύνολο 4 ξενοδοχείων.

Όλα διαθέτουν καφέ, μόνο τα μισά διαθέτουν και εστιατόριο, παρκινγκ, wifi spot και cable TV, και τα ¾ διαθέτουν και αίθουσα συνεδρίων και εκδηλώσεων.

Το 50% των ξενοδοχείων έχει ιδρυθεί πριν το 1980 και το υπόλοιπο 50% μεταξύ 2001-2010. Τα 2/4 έχουν κάνει κάποια ανακαίνιση μεταξύ 2011-2014, το 1 μεταξύ 2003-2006 και άλλο 1 που δεν έχει ανακαινιστεί μέχρι σήμερα.

Όλα τα ξενοδοχεία της πόλης δουλεύουν με ταξιδιώτες που επισκέπτονται την πόλη για επαγγελματικούς λόγους, κυρίως αντιπρόσωποι εταιριών, μόνο το 50% έχει στο πελατολόγιό του μεμονωμένους ταξιδιώτες και συνεργάζεται με κάποιο ταξιδιωτικό γραφείο.

Η προέλευση πελατών είναι κυρίως Έλληνες με ποσοστό από 60-100% στο σύνολο των ξενοδοχείων.

Η μέση τιμή δωματίου κυμαίνεται σε όλα τα ξενοδοχεία από 30-50€ Το ποσοστό πληρότητας για όλο το χρόνο κυμαίνεται από 20-80%.

Όσον αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό, η πλειοψηφία απασχολεί μέχρι 5 άτομα και τα υπόλοιπα από 6 έως 15 άτομα. Όλοι οι εργαζόμενοι είναι μόνιμοι και κανένα δεν προσλαμβάνει εποχικό προσωπικό.

Η πλειοψηφία των ξενοδοχείων του Αγρινίου δεν απασχολεί πτυχιούχους ΑΕΙ/ΤΕΙ. Στο ένα υπάρχουν 3 απόφοιτοι από ΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων και σε ένα άλλο ένας απόφοιτος ΙΕΚ Πληροφορικής.

Στο 50% του συνόλου των ξενοδοχείων οι εργαζόμενοι στοιχίζουν στην επιχείρηση 3000-6000€μηνιαίως και στο υπόλοιπο 50% πάνω από 10000€

Στην πλειοψηφία οι εργαζόμενοι επιλέχθηκαν από τον κύκλο γνωριμιών των επιχειρήσεων, με βάση την εμπειρία και την κατάρτισή τους.

Τα μισθολογικά επίπεδα των εργαζομένων κυμαίνονται στην πλειοψηφία από 800-1000€ και στο ένα από 600-800€

Πάνω από το 50% των ξενοδοχείων δήλωσε ότι οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση αξιολογούνται τακτικά, ενώ στο ένα δεν αξιολογούνται ποτέ.

Το 50% δήλωσε ότι το προσωπικό του ξενοδοχείου εκπαιδεύεται τακτικά και το υπόλοιπο 50% ότι οι εργαζόμενοι της επιχείρησης εκπαιδεύονται σπάνια.

Τέλος, όσον αφορά τις θέσεις εργασίας την τελευταία 2ετία, η κατάσταση είναι στάσιμη, ούτε δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας αλλά ούτε χάθηκαν.

-Σύμφωνα με τις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια των εργαζομένων στα ξενοδοχεία της πόλης του Αγρινίου, η πλειοψηφία, με ποσοστό πάνω από 60% είναι γυναίκες και το υπόλοιπο 40% περίπου είναι άνδρες.

Όσον αφορά στην ηλικία των εργαζομένων, μόνο 2 στους 18 είναι μεταξύ 20-25 ετών. Οι 9 στους 18 είναι μεταξύ 31-40 ετών, οι 6 στους 18 είναι πάνω από 41 ετών και μόνο 1 στους 18 είναι 26-30 ετών.

Πάνω από το 50% των εργαζομένων είναι έγγαμοι με παιδιά και το 40% περίπου είναι άγαμοι.

Πάνω από 60% των εργαζομένων, δηλαδή 11 στους 18 είναι απόφοιτοι λυκείου.

Μόνο 3 στους 18 είναι απόφοιτοι ΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων και είναι συγκεντρωμένοι σε ένα μόνο ξενοδοχείο.

Οι υπόλοιποι, 3 στους 18 είναι απόφοιτοι ΙΕΚ, αλλά μόνο 1 διευκρινίζει το αντικείμενο και 1 στους 18 είναι απόφοιτος γυμνασίου.

Το 100% των εργαζομένων είναι μόνιμοι.

Στην ερώτηση για τη θέση εργασίας στην επιχείρηση τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 30%, δηλαδή 6 στους 18 έχουν πάνω από μια θέση στην επιχείρηση και συγκεκριμένα στην υποδοχή και το bar ή τη μηχανογράφιση. Άλλο ένα 30% περίπου είναι καμαριέρες, το 10% περίπου είναι στην υποδοχή και το 20% περίπου δηλώνει μπουφετζής, εκ των οποίων οι 2 είναι απόφοιτοι ΤΕΙ.

Πάνω από 60% δήλωσε ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο αλλά μόνο 2 διευκρινίζουν το αντικείμενο του σεμιναρίου, Έλεγχος και Διαχείριση Τροφίμων. Το υπόλοιπο 40% περίπου δεν έχει παρακολουθήσει κανένα σεμινάριο.

Πάνω από το 60% δεν χρειάστηκε περισσότερο από 3 μήνες για να βρει την σημερινή εργασία. Το 16% περίπου αναζητούσε εργασία πάνω από 12 μήνες, το 5% 10-12 μήνες και το 10% 4-6 μήνες.

Στην ερώτηση για τους λόγους αποχώρησης από την προηγούμενη εργασία, πάνω από το 50% δήλωσε ότι παραιτήθηκε, το 16% περίπου ότι απολύθηκε, το 10% ότι είχε κάποια διαφωνία με τον εργοδότη και άλλο ένα 16% περίπου ότι έκλεισε η επιχείρηση.

Πάνω από το 60% δήλωσε ότι κύριος λόγος που βρήκε την παρούσα εργασία είναι ο κύκλος γνωριμιών και το 30% ότι κύριος λόγος ήταν είτε η εμπειρία του είτε η κατάρτισή του. Μόνο ένα 5% δήλωσε εξαιτίας της οικογενειακής του κατάστασης.

Το 95% των εργαζομένων δεν επιδοτείται η θέση του από κάποιον φορέα. Το 5% δήλωσε ότι η θέση του είναι επιδοτούμενη αλλά δεν διευκρινίζει τον φορέα.

Όσον αφορά στις μηνιαίες απολαβές, πάνω από το 40% δήλωσε ότι κυμαίνονται από 500-600€, το 30% περίπου δήλωσε 600-800€ μηνιαίως, ένα 10% 300-500€ και άλλο ένα 10% δήλωσε 800-1000€

Το 80% περίπου δήλωσε ότι λαμβάνει όλες τις νόμιμες εισφορές από την επιχείρηση, δηλαδή ασφάλιση, δώρα κ.τ.λ., και το 20% περίπου δεν θέλησε να απαντήσει στην ερώτηση.

Το 70% περίπου των εργαζομένων δηλώνει ικανοποιημένο από τον χώρο εργασίας, ενώ το 30% περίπου δηλώνει μέτρια ικανοποίηση.

Το 60% περίπου δηλώνει ικανοποιημένο από το αντικείμενο εργασίας, το 27% δηλώνει μέτρια ικανοποιημένο και ένα 5% δηλώνει λίγο ικανοποιημένο από το αντικείμενο εργασίας του.

Το 60% περίπου των εργαζομένων δηλώνει ικανοποιημένο από την διοίκηση του ξενοδοχείου, το 5% λίγο ικανοποιημένο, το 16% μέτρια και άλλο ένα 16% περίπου δηλώνει πως δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο από την διοίκηση της επιχείρησης.

Το 60% περίπου των εργαζομένων πως είναι ικανοποιημένο από τις σχέσεις μεταξύ των συναδέλφων και το 38% περίπου δηλώνει μέτρια ικανοποίηση από τις σχέσεις μεταξύ συναδέλφων.

Όσον αφορά στο βαθμό ικανοποίησης των εργαζομένων από το ύψος των απολαβών τους, το 38% περίπου δηλώνει ικανοποιημένο, το 44% δηλώνει μέτρια ικανοποίηση, το 10% δηλώνει λίγο ικανοποιημένο και το 5% καθόλου.

Από τα ωράρια και τις ημέρες εργασίας το 55% περίπου δηλώνει ικανοποιημένο και το υπόλοιπο 45% περίπου δηλώνει μέτρια ικανοποιημένο.

Όσον αφορά σε κάποια προοπτική εξέλιξης, μόνο το 20% πιστεύει πως υπάρχει, ενώ το 80% πιστεύει πως όχι.

Στην ερώτηση για το πώς κρίνουν τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση τα τελευταία 5έτη, το 22% περίπου την κρίνει αρνητική, το 38% την κρίνει θετική και το υπόλοιπο 40% περίπου την κρίνει ούτε θετική ούτε αρνητική.

Τέλος, όσον αφορά στην πιθανότητα να χάσουν τη δουλειά τους τα επόμενα 2 έτη, το 22% το θεωρεί απίθανο, το 27% ούτε απίθανο ούτε βέβαιο και το 50% περίπου θεωρεί βέβαιο πως τα επόμενα 2 έτη θα χάσει τη δουλειά του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Το ταξίδι και η σημασία του – ο τουρισμός και η σημασία του// <http://www.inewsgr.com/261/.htm>
- Αρχείο πολιτισμού της Χριστίνας Ν. Φίλιππα/ <http://www.kathimerini.gr/493055/article/>
- <http://www.grhotels.gr/GR/xee/ITEP/κεφ.3ο>
- Εισαγωγή στη θεωρία του τουρισμού.doc/ Δρ. Θωμάς Μαυροδόνης
- <http://www.sete.gr/στοιχεία> και αριθμοί
- <http://www.tovima.gr/finance/article>
- <http://www.tanea.gr/news/economy/article>
- <http://www.el.wikipedia.org>
- <http://www.livepedia.gr/index.php>
- <http://www.cityofagrinio.gr>
- Οι επιπτώσεις του τουρισμού στην απασχόληση, των Κων/νου Γιαννόπουλου, Κων/νου Παναγιώτη Κωστόπουλου, Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων
- Εξελίξεις στον Τουρισμό και στα Βασικά Μεγέθη της Ελληνικής Ξενοδοχίας,2012
- Η απασχόληση στον τουριστικό τομέα, Κυριάκος Ρέρρες, ΙΤΕΠ 2012
- ΕΟΤ Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2003

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Τύπος ξενοδοχείου:

- Πόλης
 Παραθερισμού
 Άλλο

2. Το ξενοδοχείο είναι:

- Ανεξάρτητο
 Μέρος αλυσίδας
 Franchise

3. Βασικά χαρακτηριστικά:

	Μονόκλινα	Δίκλινα	Τρίκλινα	Σουίτες
Αριθμός δωματίων				

4. Παροχές ξενοδοχείου:

- Εστιατόριο
 Bar
 Πισίνες
 Αίθουσες εκδηλώσεων/συνεδρίων
 Spa
 Άλλο (διευκρινίστε)

5. Έτος ίδρυσης:

- Πριν από το 1980
 1981-1990
 1991-2000
 2001-2010
 Μετά το 2010

6. Πότε έγινε η τελευταία ανακαίνιση;

- 1999-2002
 2003-2006
 2007-2010
 2011-2014
 Δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα

7. Ποια είναι η κατ' εκτίμηση προσέλευση ελλήνων τουριστών στο ξενοδοχείο σας;
- 0-20%
 - 21-40%
 - 41-60%
 - 61-80%
 - 81-100%
8. Ποια είναι η κατ' εκτίμηση προσέλευση επαναλαμβανόμενων πελατών στο ξενοδοχείο σας;
- 0-20%
 - 21-40%
 - 41-60%
 - 61-80%
 - 81-100%
9. Κατηγορία πελατών:
- Μεμονωμένοι ταξιδιώτες
 - Business ταξιδιώτες
 - Travel agents
 - Tour operator's
 - Άλλοι
10. Ποια είναι η μέση τιμή δωματίου;
- Κάτω από 30€
 - 30-50€
 - 51-70€
 - 71-90€
 - 91€ και πάνω
11. Ποιο είναι το ποσοστό πληρότητας για όλο το χρόνο;
- 0-20%
 - 21-40%
 - 41-60%
 - 61-80%
 - 81-100%

B. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ**12. Αριθμός μόνιμου προσωπικού:**

- 0-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- Πάνω από 20

13. Αριθμός εποχικού προσωπικού:

- 0-3
- 4-6
- 7-9
- 10-12
- Πάνω από 12

14. Αριθμός εργαζομένων με πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ:

- 0-2
- 3-5
- 6-8
- 9-11
- Πάνω από 12

15. Σύνολο μηνιαίου κόστους προσωπικού περιλαμβανομένων

- εισφορών:
- Κάτω από 3000€
- 3000-6000€
- 6001-8000€
- 8001-10000€
- Πάνω από 10000€

16. Τρόπος επιλογής προσωπικού:

- ΟΑΕΔ
- Αγγελία
- Κύκλος γνωριμιών
- Άλλο (διευκρινίστε)

17. Κριτήρια πρόσληψης προσωπικού:

- Κατάρτιση
- Φύλο
- Εμπειρία
- Συστάσεις
- Γνωριμίες
- Άλλο (διευκρινίστε)

18. Αξιολογούνται οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση;

- Ποτέ
- Σπάνια
- Τακτικά

19. Εκπαιδεύονται οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση;

- Ποτέ
- Σπάνια
- Τακτικά

20. Μισθολογικά επίπεδα εργαζομένων:

- Κάτω από 400€
- 400-600€
- 601-800€
- 801-1000€
- Πάνω από 1000€

21. Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν στην επιχείρηση

την τελευταία 2ετία:

- 0-2
- 3-5
- 6-8
- 9-11
- Πάνω από 12

22. Αριθμός θέσεων εργασίας που χάθηκαν την τελευταία 2ετία:

- 0-2
- 3-5
- 6-8
- 9-11
- Πάνω από 12

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ**A. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ****1. Φύλο:**

- Γυναίκα
Άνδρας

2. Ηλικία:

- 20-25
26-30
31-35
36-40
Πάνω από 41

3. Οικογενειακή κατάσταση:

- Άγαμος
Άγαμος με παιδιά
Έγγαμος
Έγγαμος με παιδιά
Άλλο

4. Επίπεδο εκπαίδευσης:

- Δημοτικό
Γυμνάσιο
Λύκειο
Μεταλυκειακή (ΙΕΚ, κλπ)
ΑΕΙ/ΤΕΙ (ειδικότητα)
Μεταπτυχιακοί τίτλοι

B. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**5. Θέση απασχόλησης στην επιχείρηση:.....****6. Είστε μόνιμος ή εποχικός;**

- Μόνιμος
Εποχιακός

7. Έχετε παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο κατάρτισης;

- Ναι
Όχι
Εάν ναι διευκρινίστε.....

8. Εάν πριν την παρούσα εργασία υπήρξατε άνεργος, πόσο χρόνο αναζητούσατε εργασία; (μήνες)

- 0-3 μήνες
- 4-6 μήνες
- 7-9 μήνες
- 10-12 μήνες
- Πάνω από 12 μήνες

9. Εάν δουλεύατε σε άλλη επιχείρηση, για ποιο λόγο σταματήσατε;

- Απολύθηκα
- Παραιτήθηκα
- Έκλεισε η επιχείρηση
- Έληξε η σύμβαση
- Άλλο (διευκρινίστε)

10. Ποιος πιστεύετε είναι ο λόγος για τον οποίο βρήκατε αυτή την εργασία;

- Η κατάρτιση
- Το φύλο
- Η εμπειρία
- Η οικογενειακή κατάσταση
- Οι γνωριμίες
- Άλλο (διευκρινίστε)

11. Η σημερινή σας θέση επιδοτείται;

- Ναι
- Όχι
- Εάν ναι, από ποιο φορέα (ΟΑΕΔ, ΕΣΠΑ κλπ.).....

12. Ποιο είναι το ύψος των μηνιαίων απολαβών σας;

- 300-500€
- 501-600€
- 601-800€
- 801-1000€
- Πάνω από 1000€

13. Λαμβάνετε όλες τις νόμιμες εισφορές; (ασφάλιση, δώρα κ.λ.)

Ναι

Όχι

Δεν απαντώ

Γ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

14. Βαθμός ικανοποίησης από τον εργασιακό χώρο:

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Ικανοποιητικά

Άριστα

15. Βαθμός ικανοποίησης από το αντικείμενο εργασίας:

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Ικανοποιητικά

Άριστα

16. Βαθμός ικανοποίησης από την διοίκηση:

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Ικανοποιητικά

Άριστα

17. Σχέσεις μεταξύ συναδέλφων:

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Ικανοποιητικά

Άριστα

18. Βαθμός ικανοποίησης από τις μηνιαίες απολαβές:

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Ικανοποιητικά

Άριστα

19. **Βαθμός ικανοποίησης από τα ωράρια εργασίας και τις ημέρες εργασίας:**

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Ικανοποιητικά

Άριστα

20. **Πιστεύετε ότι υπάρχουν προοπτικές εξέλιξης (προαγωγή);**

Ναι

Όχι

21. **Πώς κρίνετε την πορεία του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση που εργάζεστε τα τελευταία 5 χρόνια;**

Αρνητική	1	2	3	4	5	Θετική

22. **Πόσο πιθανό θεωρείτε να χάσετε τη δουλειά σας την επόμενη 2ετία;**

Βέβαιο	1	2	3	4	5	Απίθανο